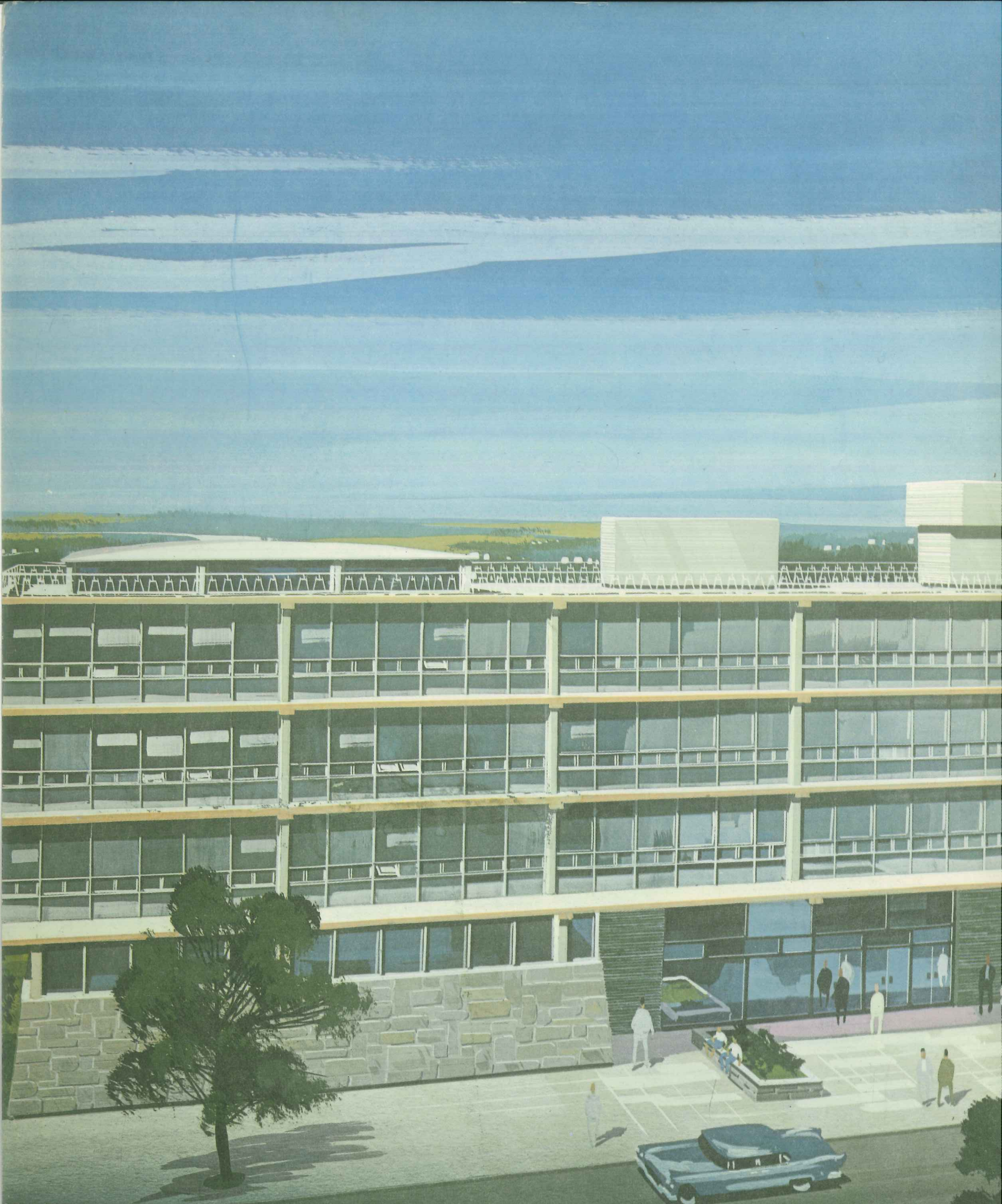


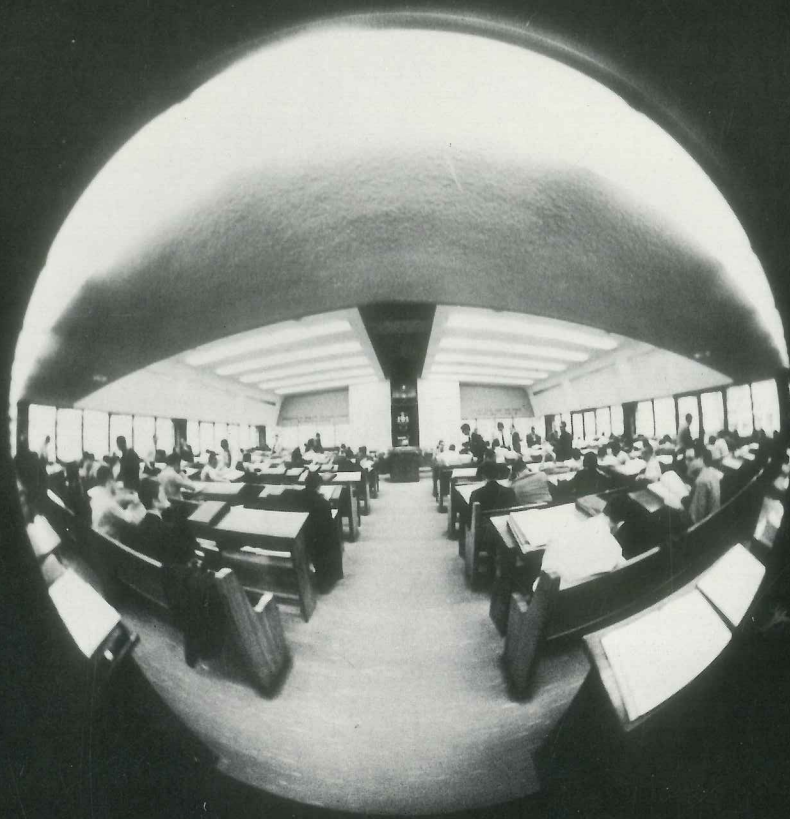
THE SCROLL

1971



HAUSMAN & ROSENBERG, ARCHITECTS.





THE SCROLL
1971

משניות סוטה פרק ט' משנה ט"ז

בעקבות משיחא חוצפא יסגא....



תסרה....

והאמת תהא נעדרת....





זחבמות סופרים



פני הדור בפני הכלב....



דעל מי יז לנו לדשעז?

-על אבינו שבשמים.

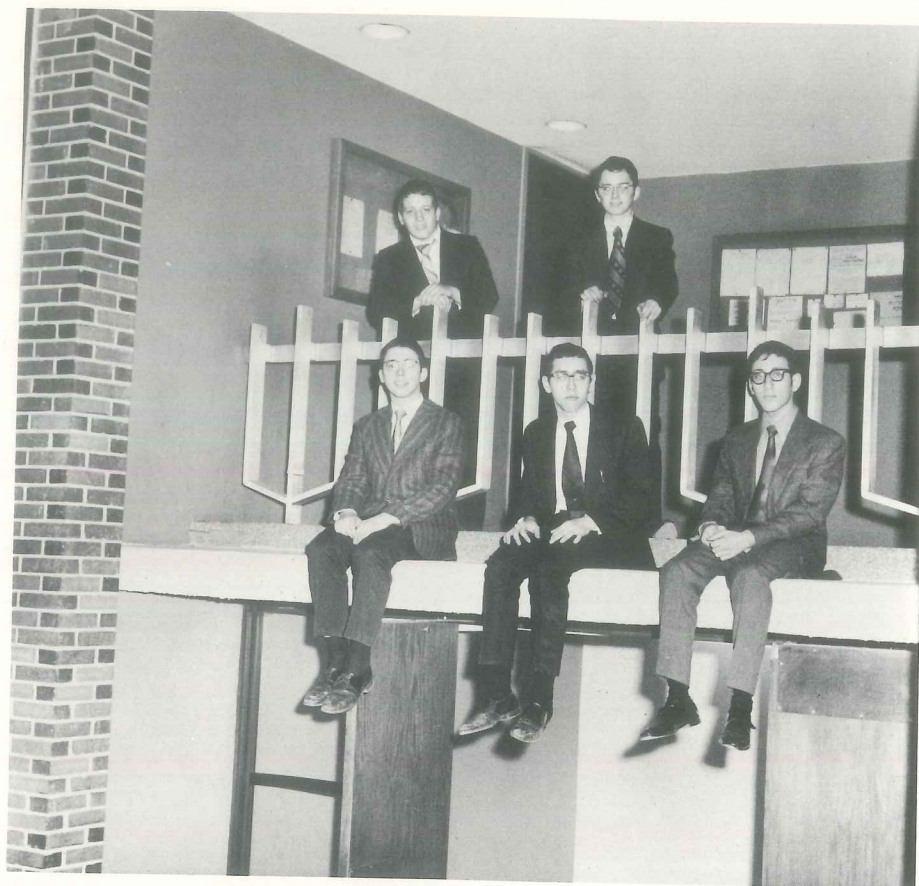
In Dedication

Three million of our brethren are undergoing today a torture no less methodical in execution and no less cruel in intent than any of those suffered by the Jews of a generation ago in the deathcamps of Hitler. Though no immediate extinction of life is their aim, our brothers' oppressors aim at something more valuable and yet less tangible, the extinction of their spiritual selves. It is in this moment of dire need that we must not forsake them and it is for this reason that we dedicate our Scroll to their valiant struggle.

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין כים ובין ביבשה. המקום ורחם עליהם,
ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה
השתא בעגלא ובזמן קרוב.



SCROLL STAFF



Editors-in-chief, Standing Left to Right:
David Rozen, Rueven Weinstein.

Associate Editors, Seated Left to Right:
Joseph Zelmanovitz, Heshy Fried, Yitz-
chok Friedman.



Managing Editor,
Selig Grossman



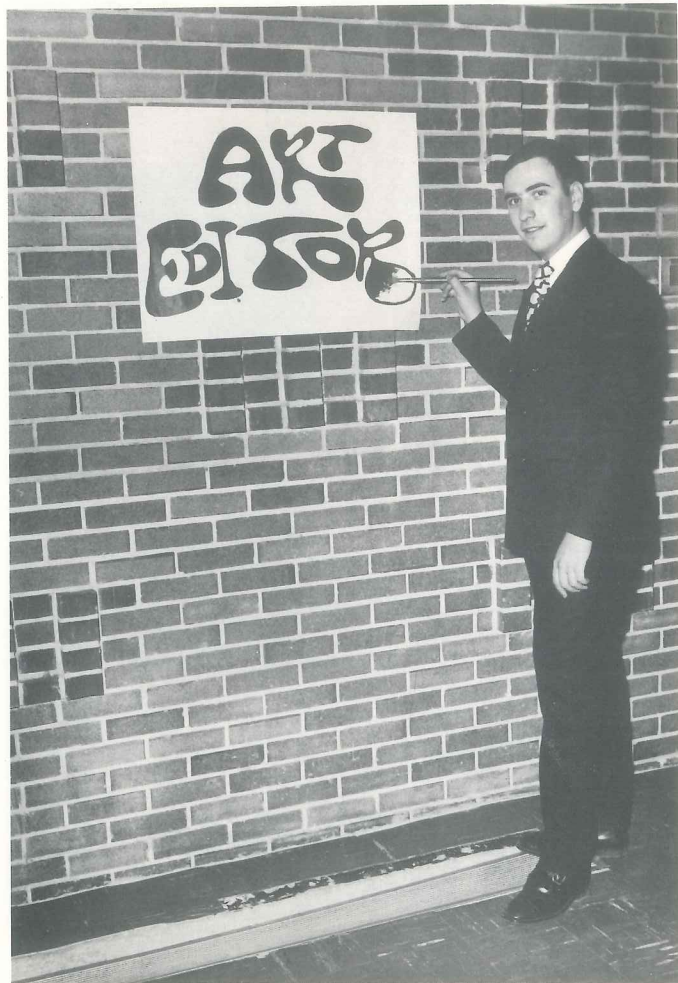
Staff Editor,
Henry Hocherman.



Photography Editor, Irving Perl



Photography Editor, Noach Dear





Business Managers, First Row, Left to Right: Yanki Slamovits, Mark Salzman.

Assistant Business Managers Second Row, Left to Right: Abraham Liss, Sruli Rosner.



Graduate Editor, Shmuel Greenberg.



Feature Editors

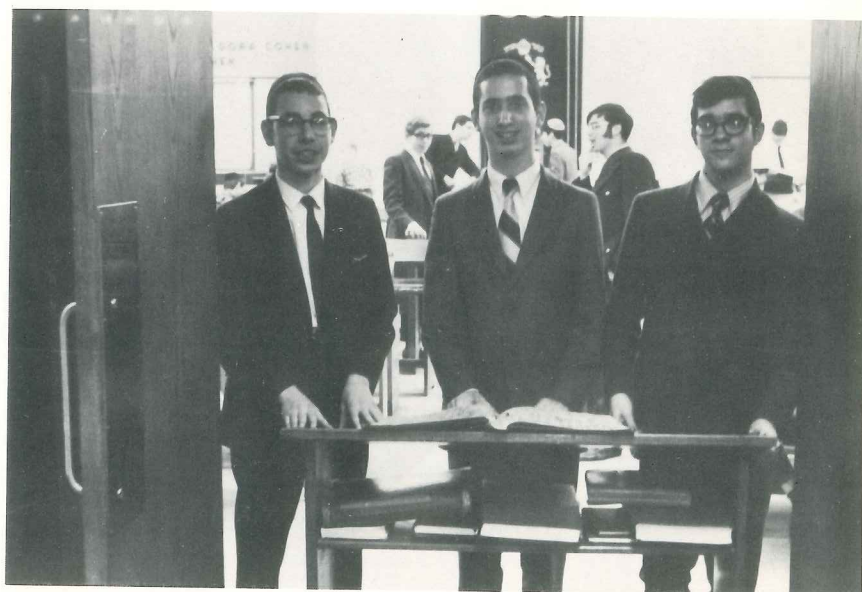
Left to Right: Joseph Baumol, Yehudah Stein.



Typing Editors, Left to Right: Zvi Brunner,
Jeffrey Trencher, Shaya Preiserowicz.



English Literary Editors, Left to Right:
Steven Friedman, Barry Fishman.



Hebrew Literary Editors, Left to Right:
Jacob Licht, Shloyme Rabinowitz, Pinny
Auerbach.



Like the ushering in of a new day heralded by the sun slowly but ever steadily rising in the eastern sky, suddenly bursting into a brilliance that instantly dispels any remnants of the nocturnal darkness, so too with truth. When one deals with two abstract ideas, one being the antithesis of the other, only the one that can stand the test of conscience will be accepted. However, if the two ideas lie on the opposite ends of the spectrum of truth, only the test of veracity will determine the validity of the claims.

As the graduating class of 1971, we are about to enter a world that is abundant in false ideas and half-truths. Thus it is up to us to apply the test of truth to each and every doubtful situation, no matter how minute, so that we will be able to look upon ourselves as honest and conscientious men. So as to be able in later years to look back upon what we were as students, we have produced this Scroll. For it is only he who knows what he was that will know what he is today.

THE EDITORS-IN-CHIEF

Table of Contents

THEME

DEDICATION

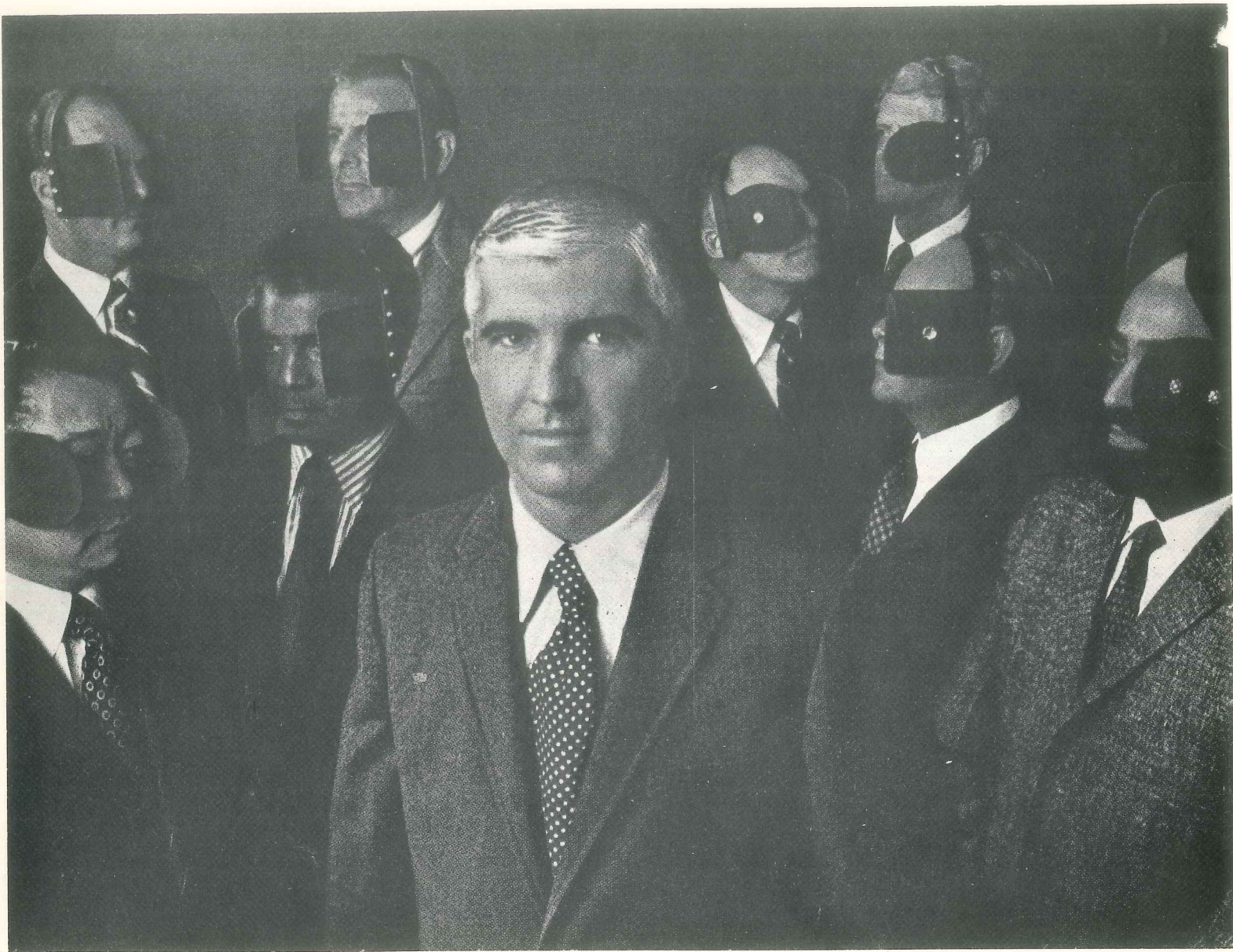
FACULTY

GRADUATES

LITERATURE

ACTIVITIES

ADS

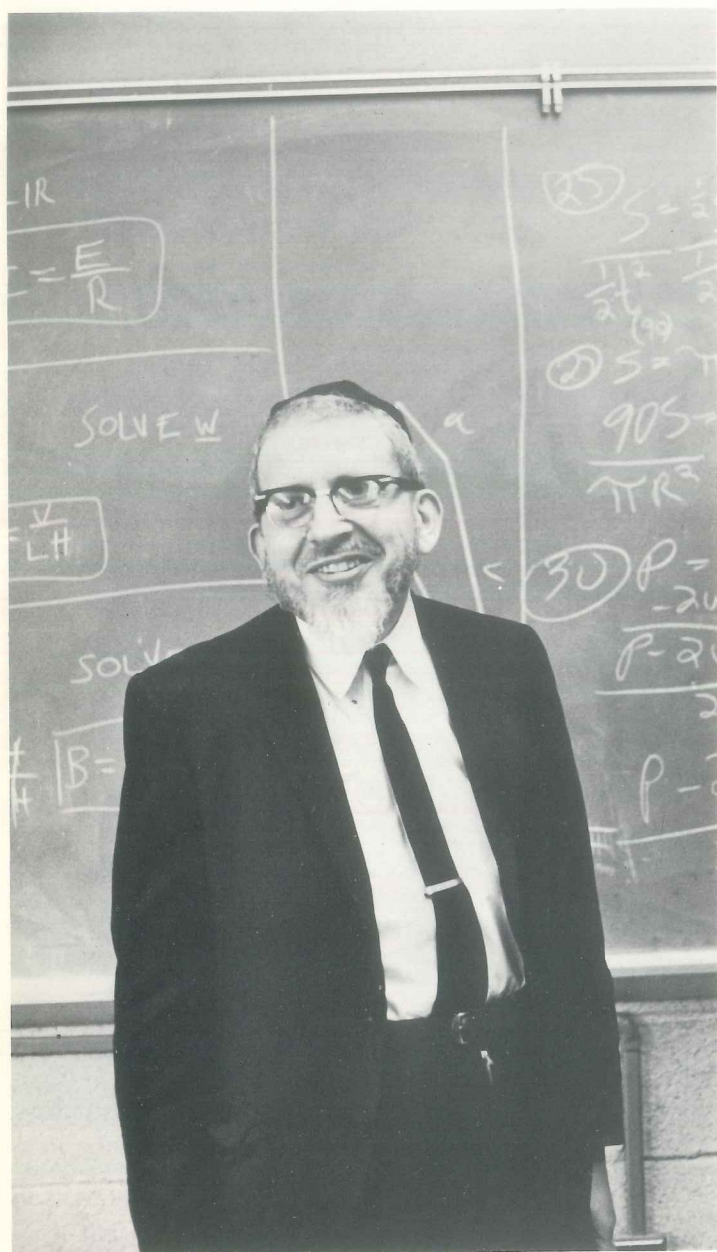


Three basic things are vital to the success of an educational institution. First, one must have students. Secondly, it helps to have a curriculum. And last, but hopefully not least, are the teachers. At T.V.H.S. we have a few of all three. However, the particular combination that we have in our school is unique. For the teachers that we have are of a calibre that is beyond comparison. If in future years, we the graduates accomplish anything worthwhile, a great measure of thanks is due to these men for shaping our lives as they have.



FACULTY

Administration



Rabbi M. Lonner, *Principal*

The cortege has passed over the road of destiny. It now stands at the crux of its journey, the crossroads of life. It was just four short years ago that we embarked upon this all important journey. The path seemed so long and unconquerable. The years since have passed quickly. As we moved forward we coped with the journey's hazards, exalted in our triumphs, and saddened by our failures. Yet each experience served to refine and mold us into what we are today.

Let us now turn and give thanks to those who served as our signposts, guiding us in the right direction upon our epoch journey. To our administrators who served us so selflessly, guiding us with equable fortitude, we do indeed owe a great deal.

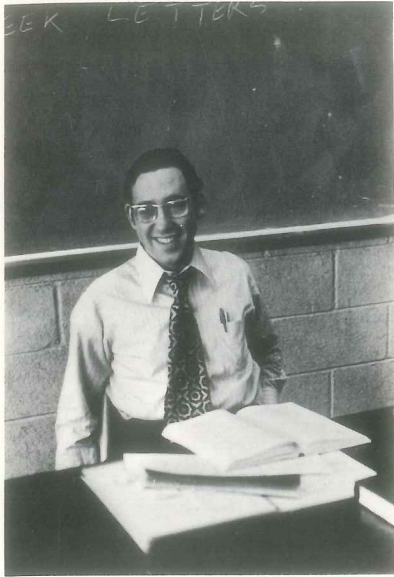


Rabbi Shapiro, *Assistant Principal*

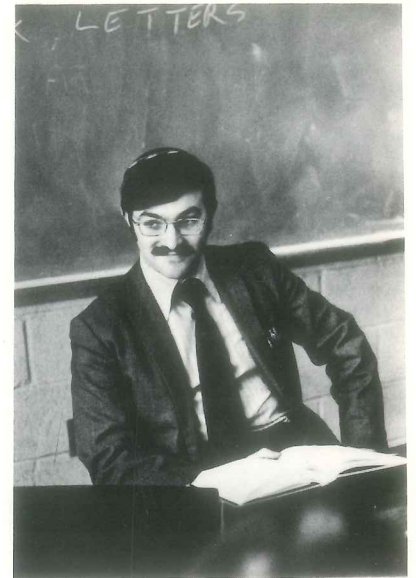


Rabbi Talansky, *Dormitory Supervisor*

Social Studies



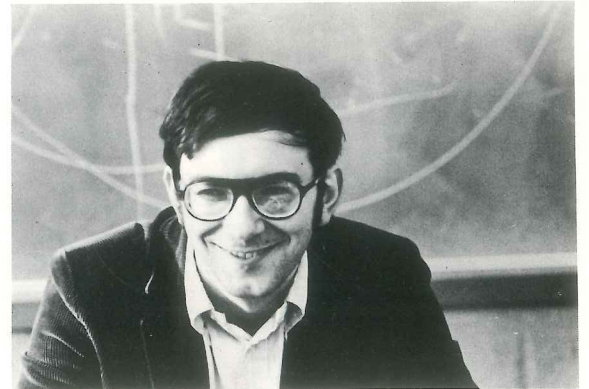
Mr. Friedman



Mr. Brenner



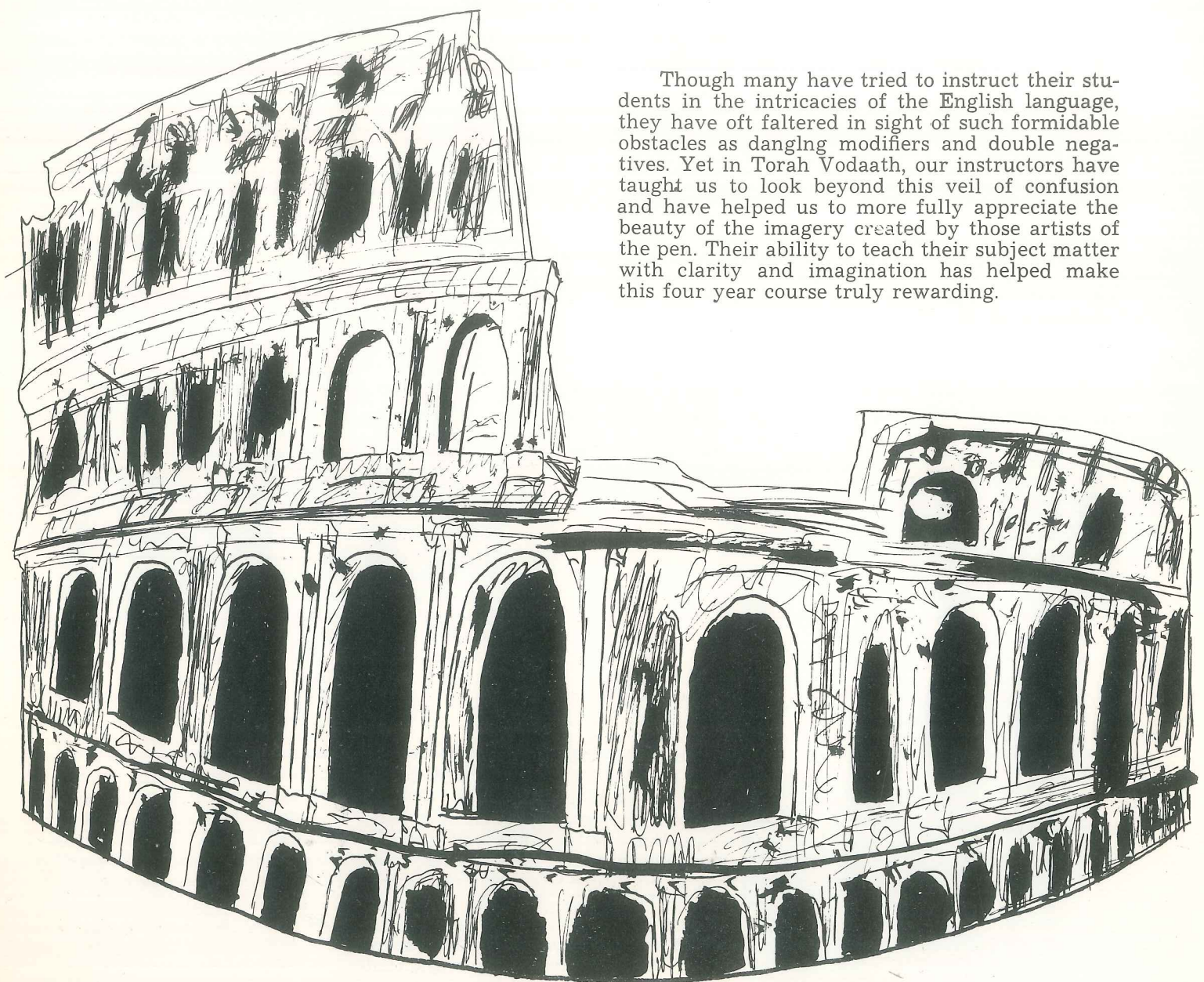
Rabbi Yarmush



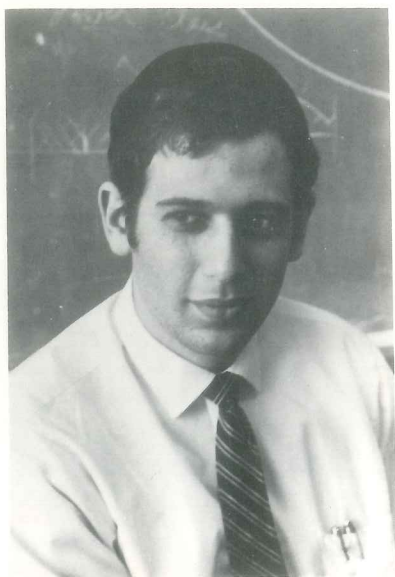
Mr. Loheit

Today's fast moving society is one in which there is constant political, economical, and social change. Thus only the well-informed can be truly knowledgeable as to where the current trends may be leading us. For a nation that is as history-conscious as we Jews are, we must realize that we can safely view the future if we learn from the lessons of the past. Thus it is the duty of everyone to know about past civilizations as well as keeping abreast of current events. On this score we must commend our teachers on the work that they have done, for they have instilled in us the knowledge and wisdom necessary to comprehend our world's ever changing scene.

English



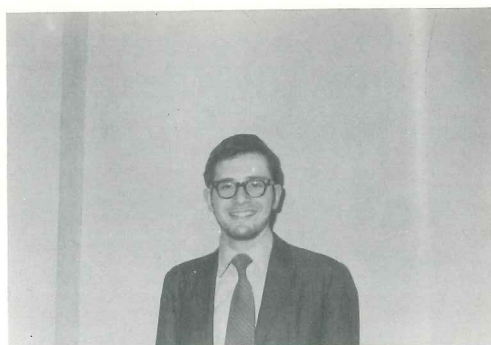
Though many have tried to instruct their students in the intricacies of the English language, they have oft faltered in sight of such formidable obstacles as dangling modifiers and double negatives. Yet in Torah Vodaath, our instructors have taught us to look beyond this veil of confusion and have helped us to more fully appreciate the beauty of the imagery created by those artists of the pen. Their ability to teach their subject matter with clarity and imagination has helped make this four year course truly rewarding.



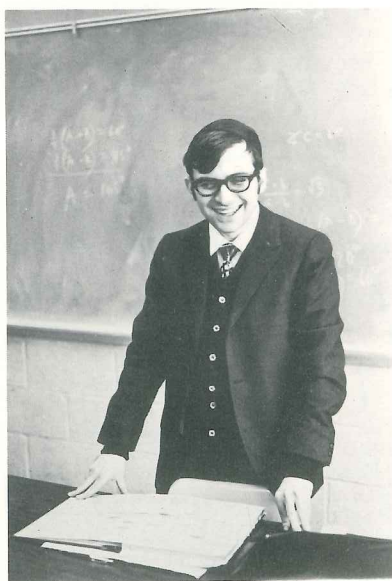
Mr. Halberstam



Mr. Salzman

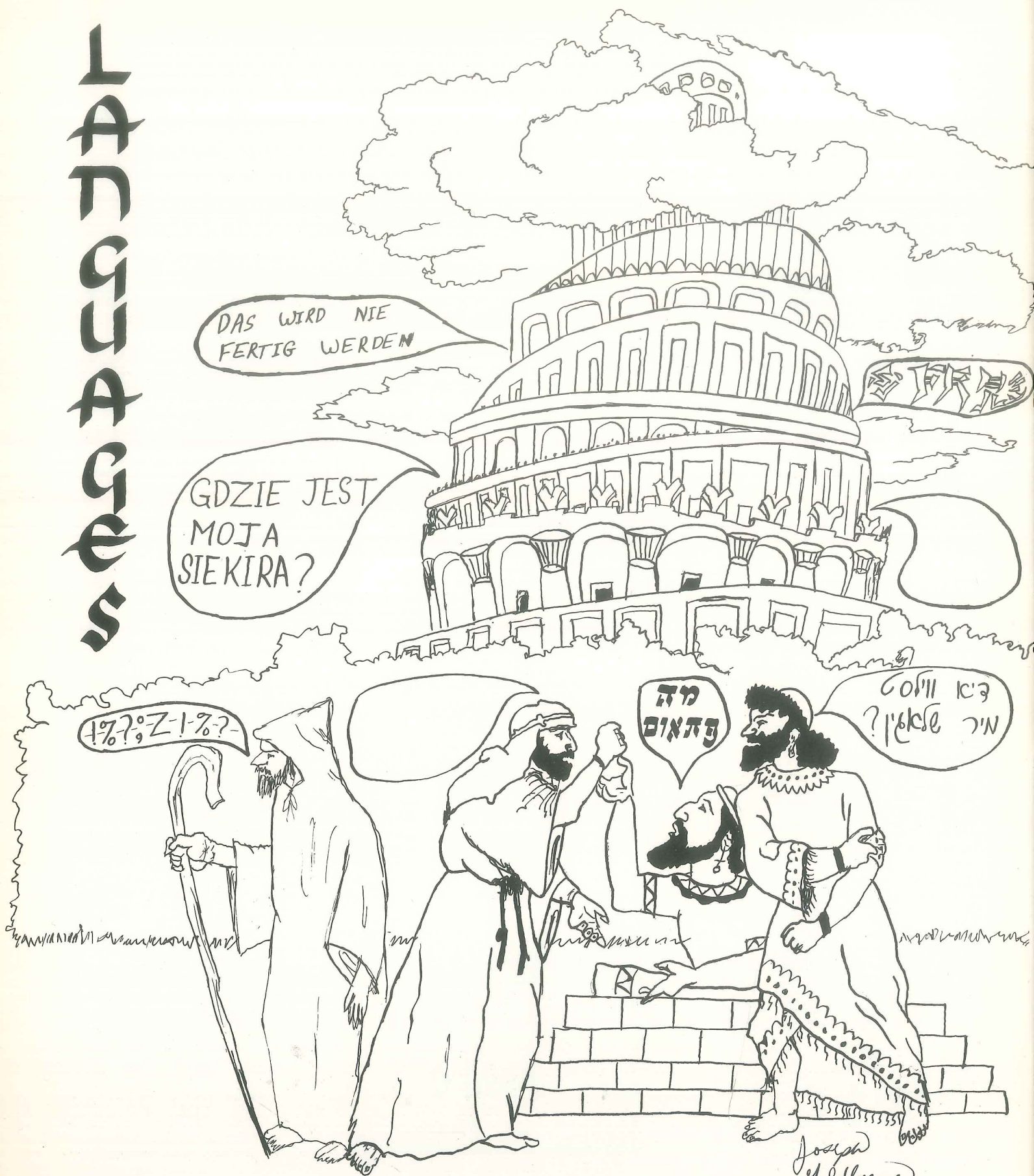


Mr. J. Lonner



Mr. Nissenbaum

LANGUAGES



Upon entering a first-year language class, we may often hear a babble of indiscriminate tongues in no manner resembling the one being taught. Yet with the perseverance born of teaching, they have faithfully introduced us into the world of linguistics. A three-year program in the study of the Hebrew language and culture has impressed

upon us both the inherent beauty of the language itself and also the prolific manner in which one can express himself. An extensive two-year program in the French language has served to enrich us in a language that might have otherwise remained foreign.



Rabbi Wolfson



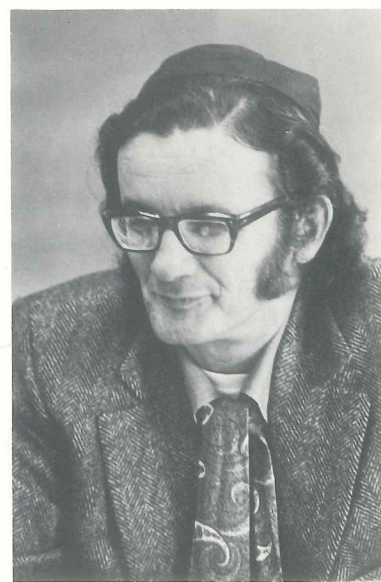
Rabbi Fessel



Rabbi Pantel



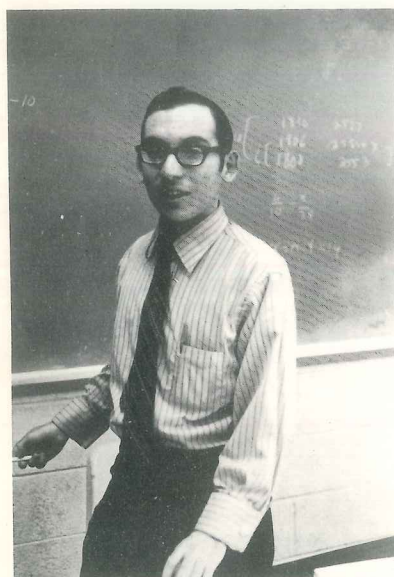
Mr. Jutkowitz



Mr. Fein



Rabbi Newmark



Mr. Blassberger

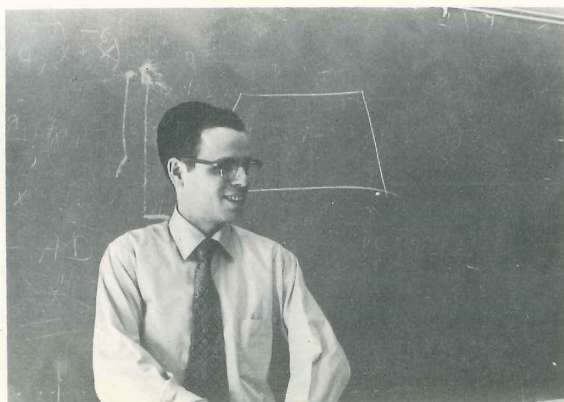
537	22 1/2	19 1/4	18 3/8	- 1 5/8	Fairch Cam	1152	46	42 1/2	42 5/8	- 3 3/8
540	25 1/4	24 1/2	24 1/2	- 5/8	Fiar Indust	211	97 1/2	9	9	- 7 1/2
1226	32 3/4	31 3/8	31 3/8	- 1 1/2	Fed D Str	605	48	45 7/8	47 1/2	+ 1
1475	63 1/2	59 3/8	59 3/8	- 3 3/8	Fed Nat Mfge	2069	62 1/4	58	58 1/4	- 4 1/4
2238	71 1/4	68 3/8	69 1/2	- 1 1/8	Firestone	233	52 1/2	51 1/4	51 1/2	+ 3/8
1484	33 1/2	30 1/4	30 3/8	- 2 1/4	First Nat City	1627	36	33 7/8	33 3/8	- 2 1/8
1675	44	43	43	- 1	First Nat Str	64	44 1/4	42 1/2	42 1/2	- 1 1/2
790	44 3/4	42 1/2	43 3/8	- 1 3/8	Ford Mol	2510	62 1/2	60 1/8	60 1/4	- 2 3/8
515	38 3/4	37 3/4	37 3/4	- 3/8	Forem-McKess	459	21	20 1/4	20 3/8	- 3/8
951	35 3/4	34	34 1/8	- 1 1/2	Gen Dynam	513	30 1/8	28 3/4	29	- 1
2224	28 3/4	27 5/8	27 7/8	+ 1 1/8	Gen Elec	x2472	61 3/8	59	59 1/2	- 1 1/2
949	39 3/8	38 3/8	38 3/8	- 5/8	Gen Foods	2455	39 1/2	37 1/2	37 1/2	- 1 1/8
816	6 1/4	6	6	- 1/8	Gen Instr	714	28 1/8	26	26	- 1 3/4
619	79 1/2	77 3/8	79 1/8	+ 1	Gen Mol	2408	82 3/8	80 1/8	80 3/8	- 2 5/8
1379	25 1/4	24	24 1/8	- 1 1/8	Gen Tel El	3315	31 1/4	30 3/8	30 3/4	- 1 1/8
5319	46 1/8	44 5/8	44 5/8	- 1 5/8	Gen Tire	616	25 1/4	24 3/4	24 3/4	- 7/8
2765	9 3/8	9 1/8	9 1/8	- 1 1/8	Gillette	1804	45 1/4	43 1/2	44 1/8	+ 1 1/2
1549	18 1/4	16 7/8	17	- 5/8	Gimbel Br	345	34 1/8	33	33 1/8	- 1 1/2
810	20 7/8	19 3/4	19 3/4	- 7/8	Goodrich	528	29 3/4	28	28 1/4	- 1 1/4
987	15 3/8	13 3/8	13 3/4	- 1 5/8	Goodyear	2247	33 3/8	32 1/8	32 1/2	- 1 1/4
1122	71	69 1/2	70 1/2	- 3/8	Grace Co	446	33 3/8	31 1/4	31 3/8	- 2 3/8
677	13 3/8	12 5/8	12 5/8	- 1 1/4	Grand Un	367	28 3/4	28	28 3/4	- 1 1/8
347	57	55	56	- 1 3/4	Grl A & P	385	26 1/2	25	25	- 1 3/8
71	44 1/4	42 1/4	42 3/4	- 1 3/4	Greyhound	1443	21 7/8	20 1/2	20 7/8	- 1 1/2
521	108 3/4	103	107 5/8	+ 4 1/4	Grumman	830	19 1/2	17 1/4	17 7/8	- 1 1/2
2698	123 1/2	106 1/8	106 3/4	- 9 3/4	Gulf Oil	2500	33 3/8	31 3/4	31 7/8	- 1 1/8
862	35 1/4	33 5/8	34 1/2	- 7/8	Herc Inc	1337	46	45	45 7/8	- 1 1/4
500	51	49	49	- 2	Honeywell	966	108	103 1/4	106 1/2	+ 2
911	39 1/8	38 1/8	38 5/8	- 3/8	Inf Bus Mach	1908	325	315	315 1/2	- 9
1213	21 1/2	20 1/4	20 1/2	- 3/4	Inf Harv	773	29 1/8	27 7/8	27 7/8	- 1 1/8
2343	22	19 5/8	20	- 1 7/8	Inf Nick	2140	39	36 7/8	37	- 1 3/4
724	27 1/2	25 3/4	26	- 1 1/2	Inf Paper	1581	36 3/8	35 5/8	35 1/2	- 1 1/2
369	29 1/8	27 3/8	27 3/4	- 1 1/4	Inf T & T	1735	63 1/2	61 1/2	61 3/4	- 2
1871	63 1/2	60 1/2	61 3/8	- 1 3/8	Itek	1318	51 7/8	45 5/8	46 1/2	- 3 5/8
164	25 1/4	23 7/8	24 1/4	- 1 1/2	John Mans	1245	41 1/2	39 1/4	39 3/8	- 2 1/8
1197	34 3/4	32 5/8	32 7/8	- 1 1/4	John & John	1140	96 3/4	89	94 1/4	+ 5 1/4
1255	13 1/2	11 3/4	12 1/8	- 1 1/4	Kennecott	1670	34 3/4	32 3/4	33 1/4	- 1 1/4
9880	40 3/8	36 3/4	36 3/4	- 3 1/2	Kraftco	685	43 3/8	42 1/4	42 5/8	- 1 7/8
533	47 5/8	45 3/4	45 3/4	- 1	Kresge	698	89 1/4	86 1/8	86 7/8	- 1 1/8
610	128 1/2	124 1/4	125 7/8	+ 1 1/2	Lane Bryant	148	30	28 1/4	28 1/4	- 1 1/2
729	36 1/2	34 7/8	36 1/4	+ 5/8	Lehman	216	17 5/8	16 1/2	16 1/2	- 7/8
1292	51 3/4	48 3/4	49 1/2	- 1 1/2	Ligg & My	261	53 1/8	51 1/2	51 1/2	- 1 1/4
1091	74 1/2	70 1/2	70 1/2	- 3 5/8	Ling Temco	1752	13 3/4	12 1/2	12 5/8	- 1 1/8
770	26 3/8	24 7/8	24 7/8	- 1	Lifton Ind	1731	33	30 3/8	30 5/8	- 1 5/8
66	37 3/4	36 7/8	36 7/8	- 1 1/2	Lockheed	3606	10 1/4	7 1/2	9	- 1 3/8
417	52	50 1/2	50 1/2	- 1 1/2	Loews	996	53 1/4	50 1/4	50 1/4	- 3 1/2
242	59 3/8	56 3/4	57	- 2 1/4	Long Is Lt	664	23	21 5/8	23	+ 1 1/2
222	57	53 7/8	55 1/2	+ 1 1/4	Madsn Fund	258	16 7/8	16 1/4	16 3/8	- 1 1/4
419	12	10	11 1/8	+ 1	Macy's	340	41 1/2	40	40 3/8	- 1
1964	28 7/8	27 1/8	27 1/8	- 1 3/8	Magnavox	2040	51 1/8	49 1/4	49 1/4	- 1 5/8
1001	41 7/8	40 1/2	40 3/4	- 1 3/8	Mrs. Han.	356	35 1/4	32 3/8	32 3/8	- 2 1/8
386	44 3/4	42 1/4	42 3/4	- 2	Marcor	1444	36 1/2	35	35 3/4	+ 3/8
1303	23 1/8	22	22 1/8	- 3/4	Marine Mid	160	35 3/8	33 7/8	33 7/8	- 1 1/8
581	105	100	100	- 4	McDonnell D	1163	37 1/8	34 3/4	35 7/8	+ 1 1/8
783	45 3/8	44 3/8	45 5/8	+ 1 1/2	Memorex	1085	48 1/4	43 1/2	44 1/2	- 1
385	35 1/4	34	34 3/8	+ 3/8	Merck	581	103 1/2	100 3/4	101	- 2 1/4
444	70	68	68	- 1 5/8	MGM	90	21 5/8	20 1/4	20 1/4	- 1 3/8
593	75 1/8	71 1/4	71 1/2	- 1 1/4	Minn MM	1267	119 1/2	114 1/4	118	+ 3
729	25 1/4	25	25	- 1/8	Mobil Oil	1640	57 5/8	53 3/4	53 3/4	- 2 7/8
1170	35 5/8	35 1/4	35 1/4	- 3/8	Molvden	117	20 1/2	19 3/4	20	- 1/4
2739	64 3/8	55 1/2	56 1/8	- 8 7/8	Monsanto	1345	46 3/8	44	46 1/4	- 1 1/8
293	252	244 1/2	245 1/4	- 5 3/4	Morgan JP	275	64 3/4	63 3/4	63 3/4	- 1 1/4
521	36 1/2	34 1/2	34 1/2	- 2	Motorola	1190	86 1/2	80 1/4	82 3/4	+ 1 1/8
320	11 1/4	10 1/2	10 1/2	- 3/4						
D-M					N-R					
553	143 3/4	140 1/4	140 1/4	- 3 3/4	Nabisco	352	51 3/4	50	50 5/8	- 1 1/8
2520	22 7/8	18 1/4	17 1/4	- 3 5/8	Nat Air Lip	2095	26 1/8	23 1/2	23 1/2	- 2 5/8
1431	82 1/2	80 1/4	80 1/2	- 3/4	Nat Cash R	2685	47 1/4	44 1/4	44 1/2	- 2
659	20	18 5/8	18 5/8	- 1 1/4	Nat Dist	407	17 1/4	16 3/4	16 3/4	- 3/4
					Nat Gypsum	930	22 5/8	21 1/8	21 1/4	- 1 1/2



Mr. Ziegler

Math's logical ratiocinations have once again captured the imaginations of many who had previously sought a subject truly challenging and worthy of their mettle. A three-year program, delving into all the degrees of difficulty encountered in algebra and working its way up the plane

to the more involved studies of geometry and trigonometry, truly gives everyone a solid background in math. However, a voluntary course in advanced algebra is also given to afford everyone a chance to broaden his mathematical spectrum.



Mr. Moskovits

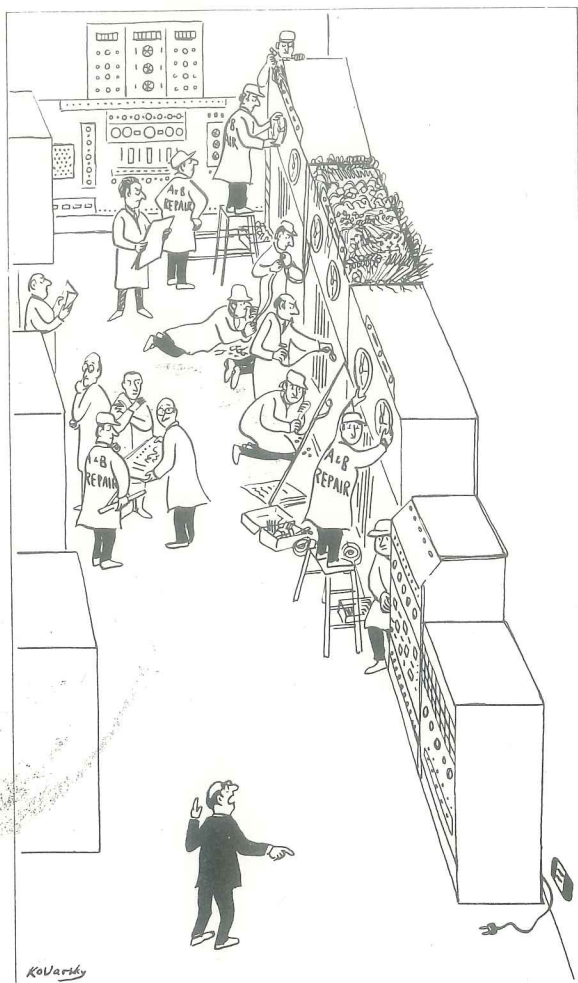
Science



Mr. Husarsky



Mr. Schneck



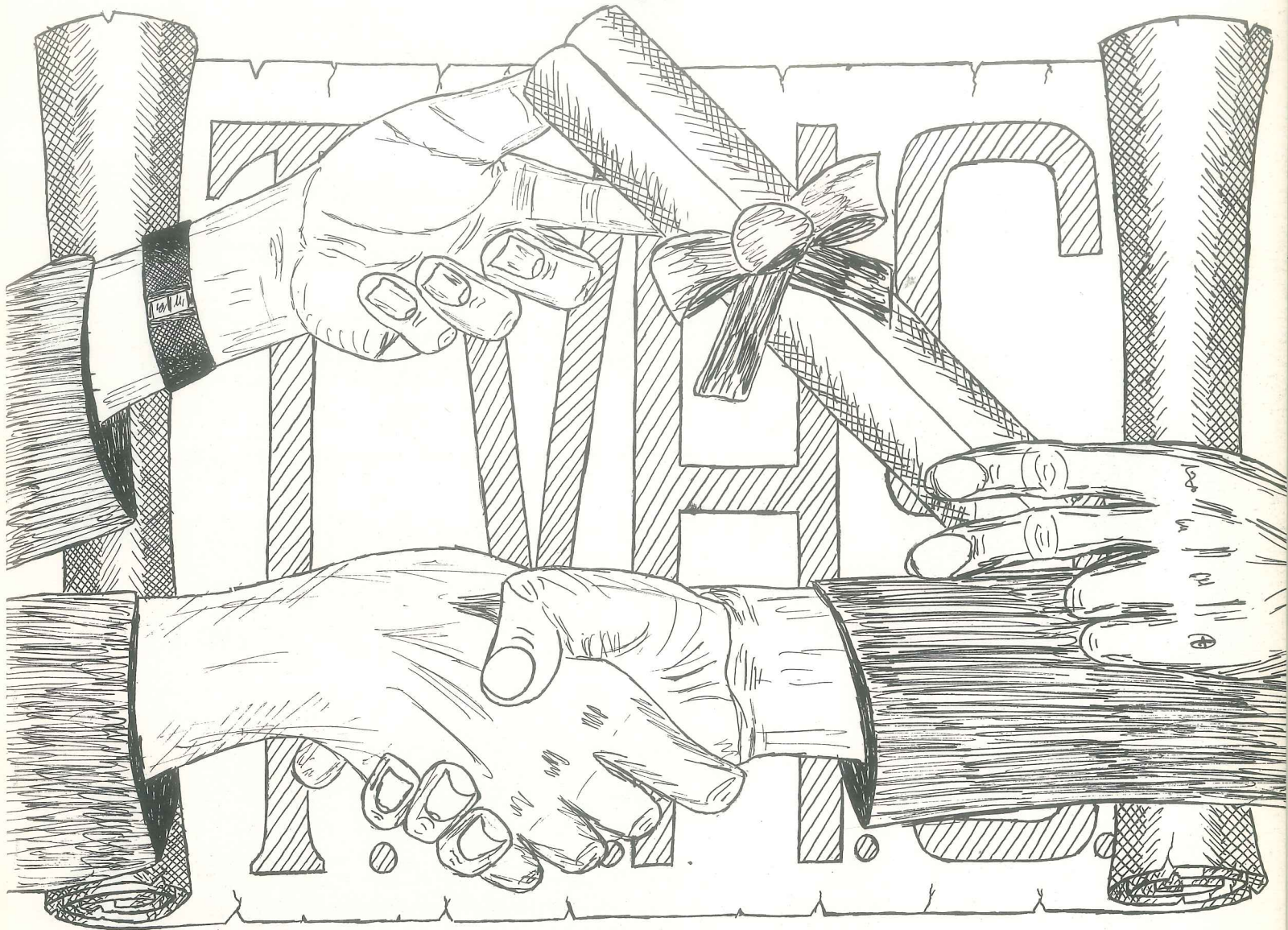
Mr. Bigajer

Though the sciences have long been a favorite among our students, never has such a favorable reaction to these courses been recorded. The catalyst used to bring about this student attitude has been the ability of our instructors to crystallize the more involved matters into something palatable rather than dryly stated facts and figures. With our fully-equipped labs to experiment in, there has been a burgeoning interest in the study of systematized knowledge.

"We are writing this about ourselves and it is truly difficult to be objective. Therefore, if we say we are charming, witty, intelligent, and wonderful kids, then we say it only because its true. And, if our teachers beg to differ, remember they say that only because they're prejudiced. —"

"The Seniors of '71"

The Graduates OF



June 1971

*Joseph
H. Schreyer*



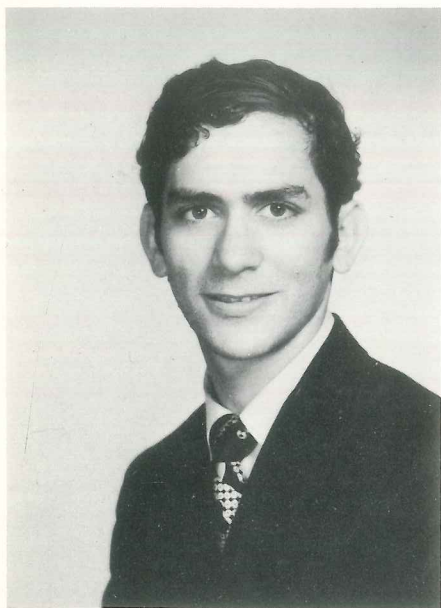
Paul Adest

ונושא בעול עם חברו.

Paul's financial abilities has always been an asset to the yeshiva. He has capably served as store manager and business manager for the G. O. His eagerness to participate in school activities and his friendly manner are true indicators of his character.

"Nothing endures but good personal qualities so he who has noble qualities is indeed rich."

— Mark Twain



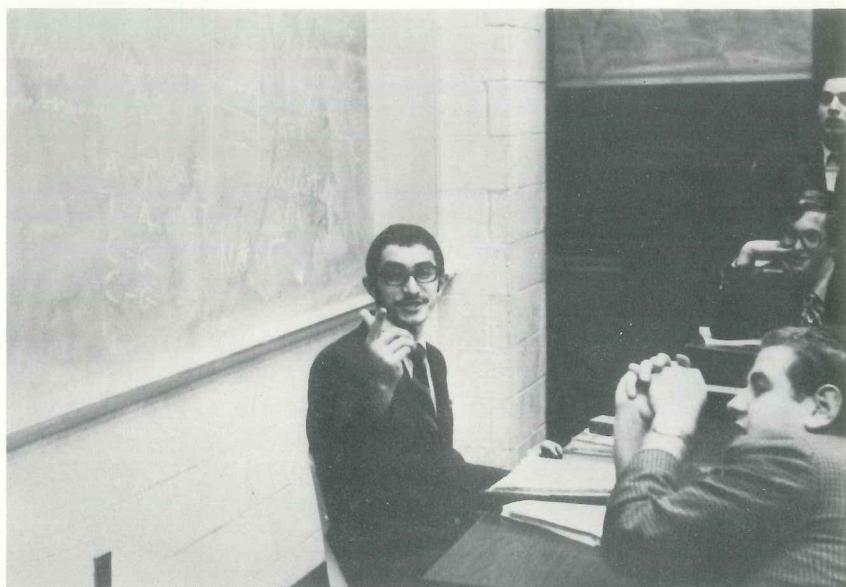
William Adler

הולך תמים ופועל צדק ודובר אמת בלבבו.

Billy, a twelve year veteran of Torah Vodaath, is never found without a smile on his countenance. By virtue of his friendliness and unassuming behavior, Billy has made his way into the hearts of his fellow classmates.

"The most precious of all possessions is a wise and loyal friend."

— Darius



Would you be my first patient?



Yakov Applegrad

שומר מצוה לא ידע דבר רע.

One of our more gregarious seniors, Yakov, interspersing witty remarks with brilliant timing, has awakened many a class from its lethargic torpor. Friendly and amiable he has also compiled an impressive record in the Beis Hamedrash.

"To be fond of learning is to be near to knowledge."

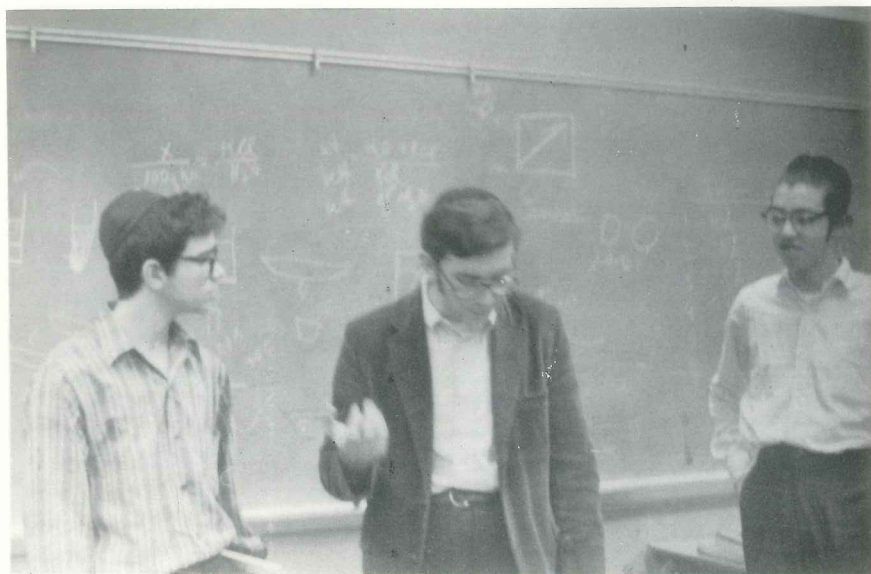
— Confucius

Pinny Auerbach

נגון הוא קולמוס הלב.

G. O. President and on the Scroll Hebrew Literary Staff, Pinny is one of the best-liked Seniors. Though he spent almost a year in Israel during H. S., he still is on the Honor Roll and has won a Scholarship. His unblemished character has left its mark on us all.

"A constant friend is a thing rare and hard to find." — Plutarch



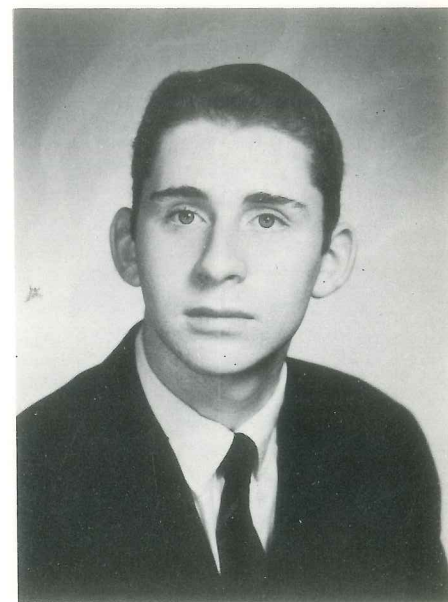
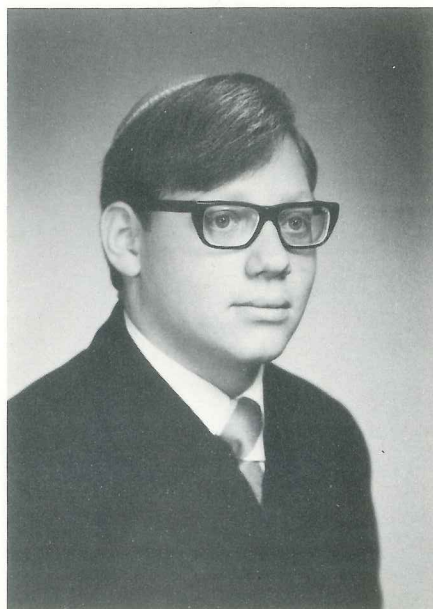
Ya wanna leave? leave.

Benjamín Bass

ואוהביו נצאת השמש בגבורתו.

Benjy, one of our more popular seniors, has shown himself to be a well-rounded student. Though he takes his studies seriously, which his winning of a State Scholarship proves; he is also one who seeks to excel in extra-curricular activities. In this area he has also done admirably which is evidenced by his winning posts in the G. O. and his stellar ability on the basketball court.

"Can we ever have too much of a good thing?" — Cervantes



David Avigdor

בקש שלום ורדפהו.

Always ready to express his opinions in inter-class debates, David is one of our more voluble seniors. Stemming from frosty New England has no way affected this young man's sunny appearance.

"The man who does his work conscientiously must be a great man." — Muloch



Joseph Baumol

ואדברה בעדוּתִיךְ נגד מלכִים ולא אבּוּשׁ.

A winning smile and a quick wit have earned Joe a berth in the hearts of his classmates and teachers. An inquisitive mind has put him among the group of honor students and scholarship winners and has made him one of the Feature Editors of the Scroll.

"Genius is the capacity for evading hard work." —Hubbard

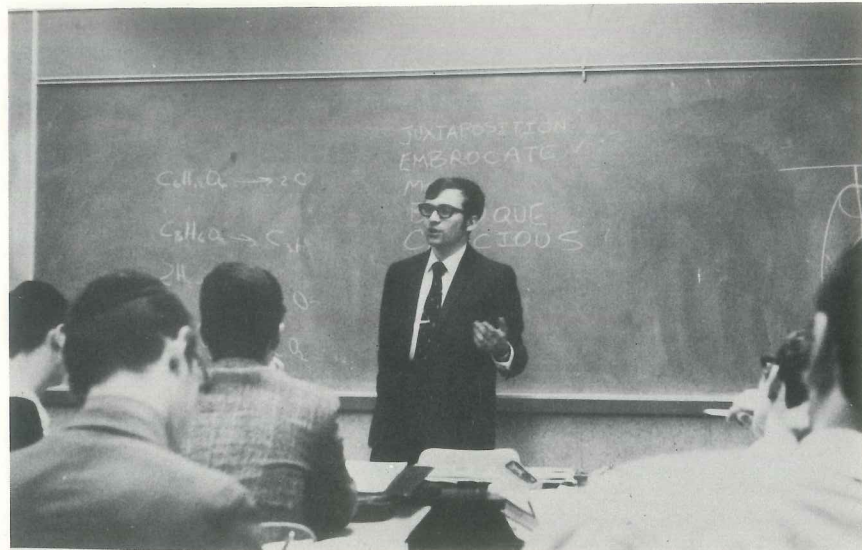


Henry Bergman

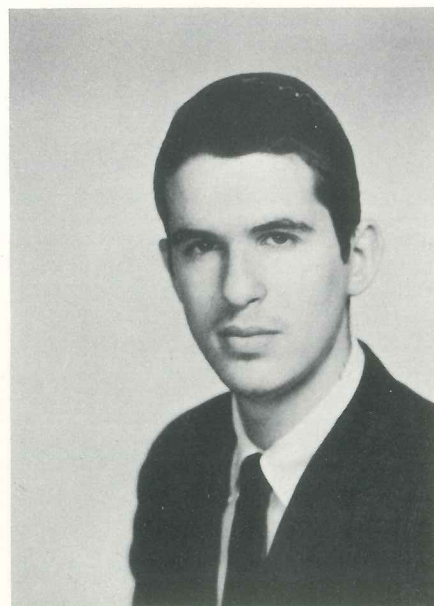
החכם עיניו בראשו.

"Mr. G. O.", Yehudah has occupied practically every administrative job there is in the G. O. An honor student and State Scholarship winner, he has a droll sense of humor that amuses all who know him well.

"Wit is the flower of the imagination." —Livy



Do, re, me, la, te (squeak!)



Alan Braun

איש תם וישר, וירא אלוקים וסר מרע.

Combining the gentle chiding sense of humor and diligence inherent in every man of character, Yidi has quickly risen to the heights of popularity. Few can match his sharp wit and fewer still his hasmodah in the Beis Medrash.

"Noble deeds and talents that are most esteemed." —Pascal

Yossi Braunfeld

כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה.

His golden character a virtual trademark, Yossi has entered the Senior Hall of Fame for Masmidim. A hard worker, Yossi exemplifies the concept of "Yofeh Talmud Torah Im Derech Eretz."

"Much learning doth make thee wise, for it increases your thirst for more."
— Franklin



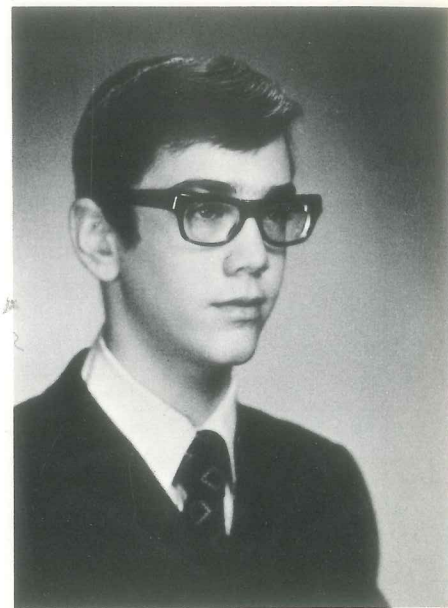
Heh! You thought you'd pull a fast one!

Moshe Brody

חביבה תורה על לומדיה.

Moshe, a recent arrival, soon became a well known and popular fellow. An active participant in our intellectual "free-for-all", he is also a student in good standing in the Beis Hamedrash. A friend with an engaging manner, he is a delight in any company.

"Learning maketh a full man."
— Torado



Yigal Brayer

זכות אבות מסייעתו.

Although entering T.V.H.S. in his senior year, Yigal has become a real Torah Vodaas Bochur. Bright and witty, he has done well in all his classes while displaying a certain aptitude for creative writing.

"Deeds alone suffice."
— Whittier



Zvi Brunner

אורא דארץ ישראל מחכים.

Lively and energetic, Zvi has contributed to many class discussions with his witty comments. An excellent Math student, Zvi is also an honor student who plans to leave his mark in physics. Yet with all his secular achievements, Torah is his prize study.

"Humor is the harmony of the heart."
— Terrold



Jay Buchsbaum

והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות.

One of our more extroverted seniors, Jay is always to be found in a crowd of students. His open manner has always served him in good stead, both with his teachers and friends. Yet his ability to grasp his studies quickly is sure to make his future bright.

"The great hope of society lies in the character of the individual person."
— Channing



Does this need a caption?



Jacob Danziger

ויעקב איש תם, יושב אהלים.

Though Jacob is one of our quieter seniors, he has still left his impression on us all with his sincerity. He is not one to mince words, but will say what he has to say in an unequivocal manner. This ability for tactful communication is an asset sure to aid him in his future.

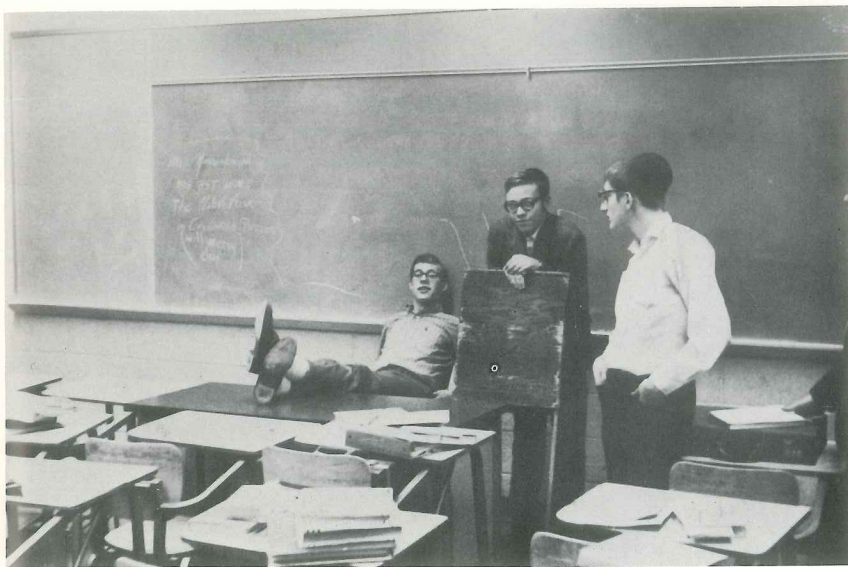
"Men of few words are the best of men."
— Shakespeare

Noach Dear

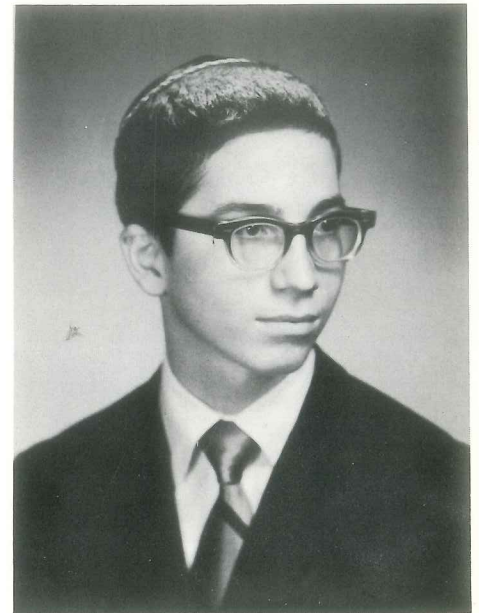
ונח מצא חן בעיני ה'.

Especially adept at musical instruments, Noach's talents have served him well as attested by the formation of his own band. His other abilities manifest themselves in the brilliant work he has done in his capacity of Scroll photographer and by his academic achievements.

"Music is man's golden tongue."
— Keats



Write your own caption.



Alexander Dembítzer

אשרי אדם שומע לי, לשקד על דלתות.

"Ally" hopes to become a "Talmid Chochom", and after watching him at his school studies we have no doubt that he will attain that goal. The pursuit of excellence that he exhibits in his studies is but a sample of his sterling character.

"He that is wise knows to treat people with kindness, for wisdom results in character."

— Stevenson

Alexander Edelstein

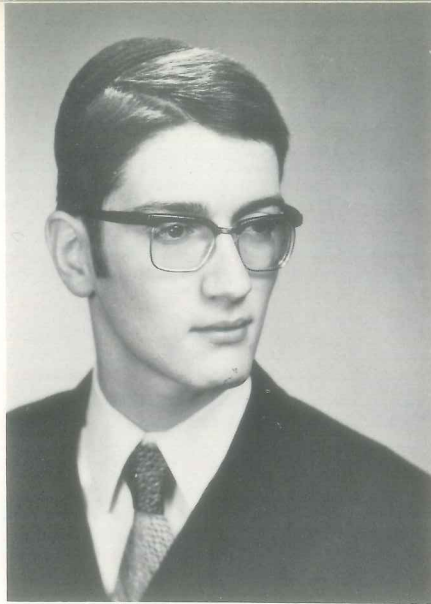
אשרי מי שוא לכאן ותלמודו בידו.

A member of our Austrian contingent, Alexander's profound humor and effervescent nature have made him a well known figure in the Yeshiva and Dormitory. His proficiency in math ensures him of a successful future.

"The kindest man, the best conditioned and unwearied spirit."

— Plato





Ronald Edelstein

חסד ואמת כתובים על לוח לבו.

Hailing from Vienna, Ronny has served the G. O. as coordinator and class delegate and in the D. O. as secretary, vice president and president. A popular resident of the dormitory, Ronald plans to go into law.

"The greater the man, the greater courtesy." — Tennyson

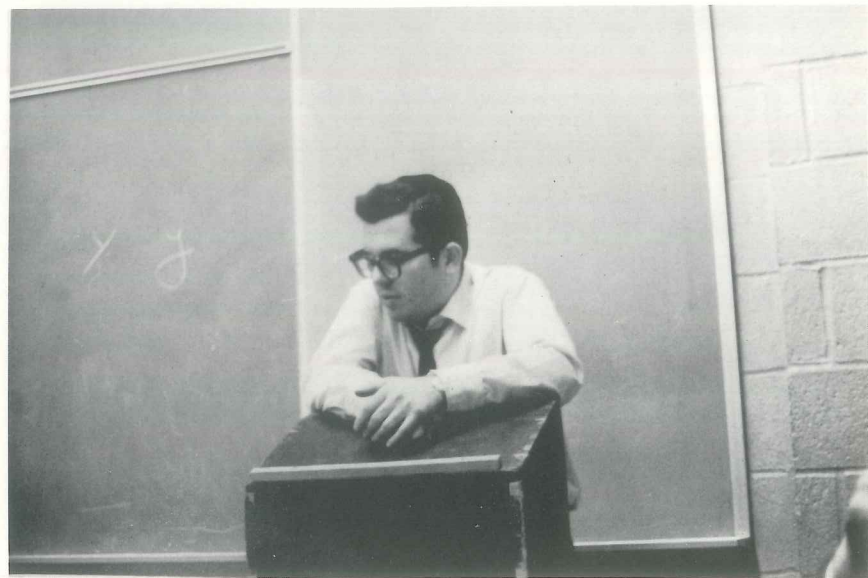


Moïshe England

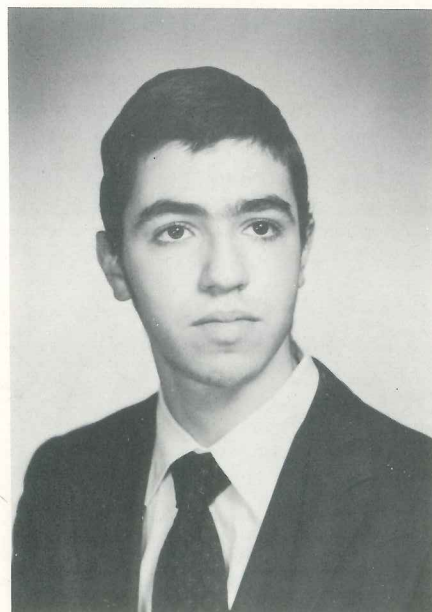
כי אם בתורת ה' חפצו,
ובתורתו יהגה יומם ולילה.

Moïshe's quiet way of doing things has not obstructed him in any way from being a top student. An outstanding masmid who can also boast of a high average, Moïshe his chosen career in chinuch by becoming very active in the Agudah.

"Diligence is the mother of good fortune." — Cervantes



What am I doing on this side?



Barry Fishman

תן לחכם ויחכם עוד.

Barry has truly achieved a great reputation for his fine character and zest for knowledge. Besides having one of the highest averages in H. S., he has also won a National Merit Letter and a State Scholarship. He also is Asst. Literary Editor of the Scroll, he also served with distinction in several G. O. posts.

"Inspiration and genius, one and the same, for intellect draws no limits to one who has both."

— Hugo

Jack Fleischmann

עבדו את ה' בשמחה וגילו ברעדה.

Jack's articulation was amply proven by his appointment to several debating teams. A zealous student, his abilities in secular studies are surpassed only by his knowledge in Torah.

"There is no substitute for thorough going and ardent and sincere earnestness." — Confucius



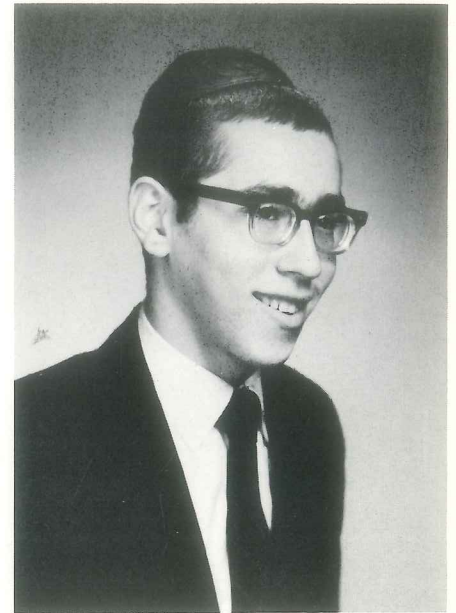
On a final tour.

Mordechai Friedlander

איזו חסיד - המתחמד עם הבריות.

Business manager of the D. O. is only the latest in a long list of services performed by Mordechai for the dormitory. Always friendly, this Chicagoan plans to continue his studies in Israel in the future.

"Piety is the foundation of all virtues." — Cicero



Harry Fried

נחל נובע מקור חכמה.

A winner of a State Scholarship and a Letter of Commendation, Heshy has also proven his exceptional abilities in the Bais Medrash. His quiet nature and serious attitude toward his work have made him a favorite with all his teachers.

"Genius is nothing but labor and diligence." — Plutarch



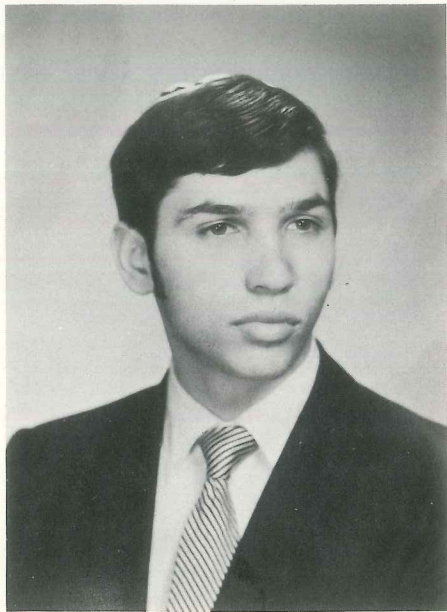
Avrohom Friedman

כל אדם שיש עליו חן
בידוע שהוא ירא שמים.

Courteous, affable, and serious, Avrohom has proven himself to be a devoted Ben Torah. Well liked by his fellow students, his will certainly be a future bright with success.

"The only good is knowledge, for he that increases knowledge soon becomes learned."

— Diogenes

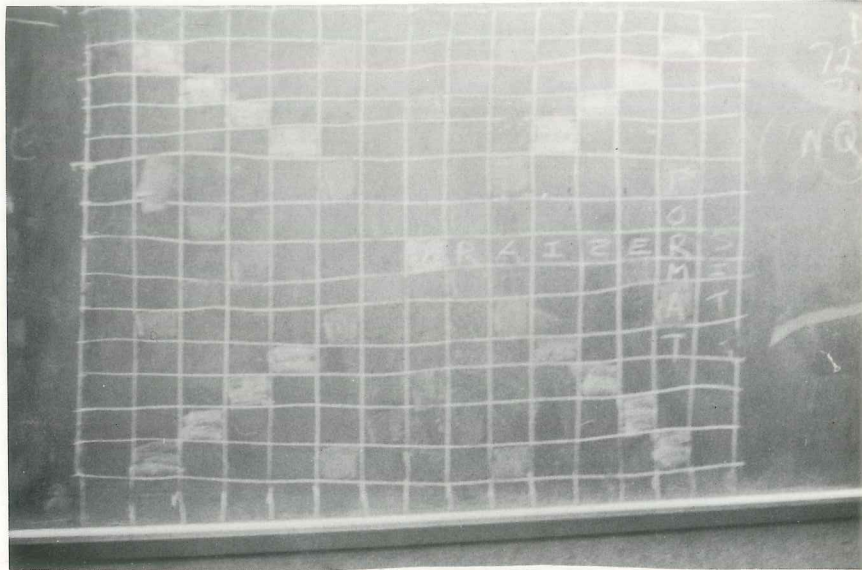


Leslie Friedman

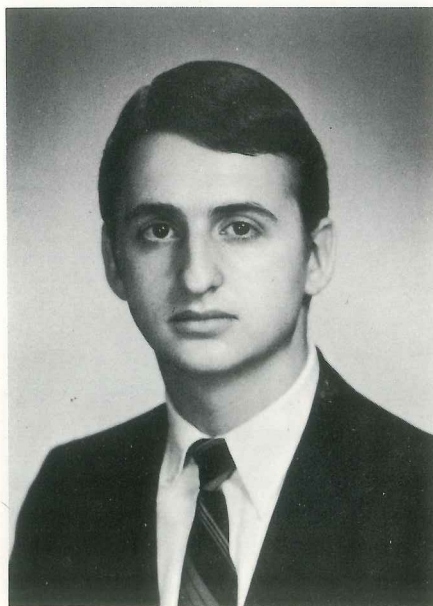
חאשר יקרוח בעיני, ונבדח

Athletically inclined and always eager to lend a helping hand, leslie has been very popular among the student body. The possessor of an inventive imagination and humor, he adds to the liveliness of a class.

"A good humor is goodness and wisdom combined." — Meredith



For seniors only.



Steven Friedman

מי חכם ויבן אלה נבון וידעם.

An honor roll student and a State Scholarship winner, Shia has worked zealously to earn his high grades. His proficiency in English has helped him serve admirably as literary Editor of the Scroll. However his forte is in Math, where his ability has often drawn the attention of both his teachers and friends.

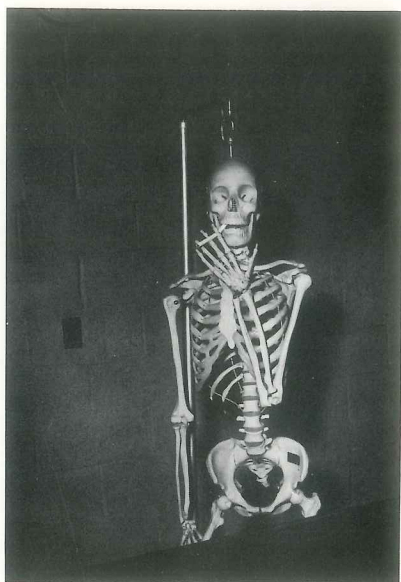
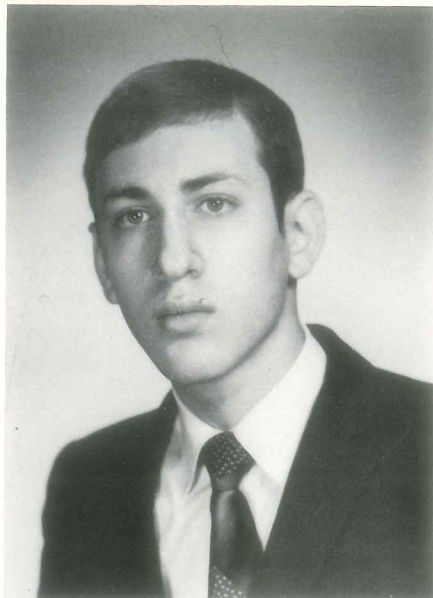
"Distinction is the consequence of a great mind." — Allston

Yitzchok Friedman

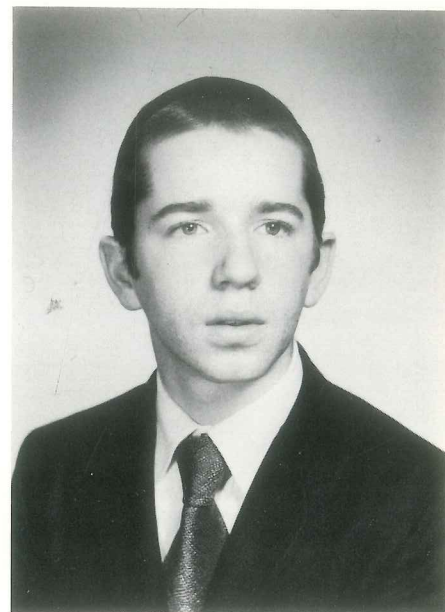
ונבון תחבולות יקנה.

Possessing a keen mind and sharp wit, Yitzchok excelled in both his Talmudical as well as academic studies. The recipient of a State Scholarship, he also served with distinction in several G.O. Posts. His perceptive mind contributed immensely to the success of the Scroll for which he served as Associate Editor.

"Wit and wisdom are born with a man."
— Selden



You know something, smoking can kill you.



Israel Gastfreund

קנה שם טוב קנה לעצמו.

The possessor of a keen and well coordinated mind, Israel has proven himself capable in both his Jewish and English studies. Though concentrating on his Talmudic Studies, he has nevertheless maintained an admirable scholastic record throughout high school.

"Integrity is the evidence of all civil virtues."
— Diderot

Mordechai Gelbtuch

... צדק ושלום נשקו.

Though often quiet and reserved, Mordechai has been able to get his messages across to both teachers and friends. He has done it successfully in his English studies as his honor student status attests and his standing in the Beis Medrash prove that he has done the same there.

"Glory follows virtue as if it were its shadow."
— Cicero





Shmuel Gelbtuch

חסד ואמת נפגשו

If affability is an art, then Shmuel is truly an artist. His kind, soft-spoken manner has endeared him to us all. A consistent honor student, he has nevertheless shown himself to be the personification of a devoted Ben Torah.

"A mind equal to any undertaking he puts it along side of."

— Dickens



Arthur Glatt

והאמת והשלום אהבו.

One of the most vivacious and friendly Seniors, Arthur is an avid science fiction fan. Yet he does not dwell in the world of make-believe. As proof, he has won a State Scholarship and has compiled a good set of marks.

"He who does noble deeds is truly noble."

— Kingsley



Like father



Zvi Gold

ויגבה לבו בדרך ה'.

Sincere and helpful, Zvi is an asset to any class. Friendly and smiling, he is always optimistic no matter how tough the going gets. We are confident of his success at everything he chooses to undertake in the future.

"Good will is the mightiest practical force in the world."

— Charles Dole

Joseph Goldbrunner

עושה בידיו והקב"ה מברך מעשה ידיו.

An artist in the fullest sense of the word, Nutie drives for perfection in all his art. This devotion extends also into the classroom and Beis Hamedrosh, as can be seen by the high marks that he has attained in both.

*"Give me my brush and canvas,
and all shall be well."*

—Michelangelo



... like son.

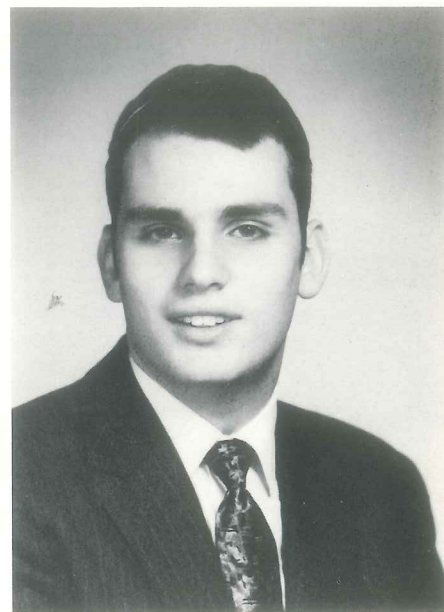
Joseph Greenfeld

והבוטח בה' חסד יסובבנוהו.

One of our many musically talented seniors, Yossi is a virtuoso on the guitar. His friendly personality and keen mind have made him a favorite among all his classmates and augurs well for his future.

*"He only is a well made man who
has a good determination."*

— Martial



Shmuel Greenberg

אט עמלת בתורה

יש לך שכר הרבה ליתן לך.

Rav Epstein's class has benefited greatly from Shmuel's presence there. His Hasmodah in the Bais Medrash, as well as his wit in the classroom, have earned him the respect of student and teacher alike.

*"The man who is wise and virtuous
has no need at all of glory."*

— Plutarch



Mordechai Greenwald

אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה.

A veteran of Torah Vodaath, Mordechai has been an outstanding student in the Beis Medrash. A "Botaiach Bashem", he plans to devote the rest of his life to Torah.

"Modesty is the guardian of all virtue." — Pontanus



Bennet Grossman

גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה.

An eternal optimist, Bennett manages to shrug off any difficulties he encounters with his cheerful philosophy. A whiz at money affairs, he is sure to be successful in the world of business.

"Real friends are our greatest joys." — Fenelou



And I dreamt that he had teeth that large!



Selig Grossman

שפת אמת תכון לעד.

One of the Scroll's typing editors, Selig was the "workhorse" of the G. O. store, serving as assistant manager for an unprecedented year and a half. Genial and studious, Selig has displayed in both the Bais Hamedrash and the classroom.

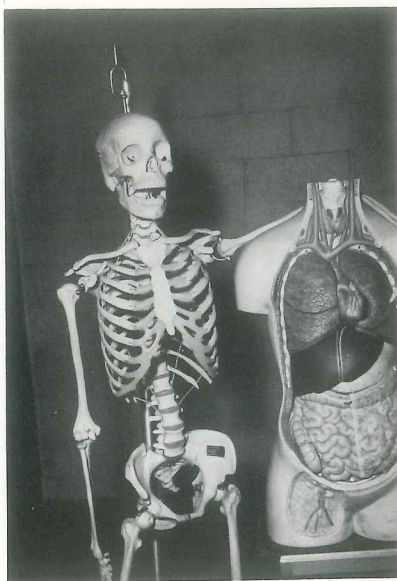
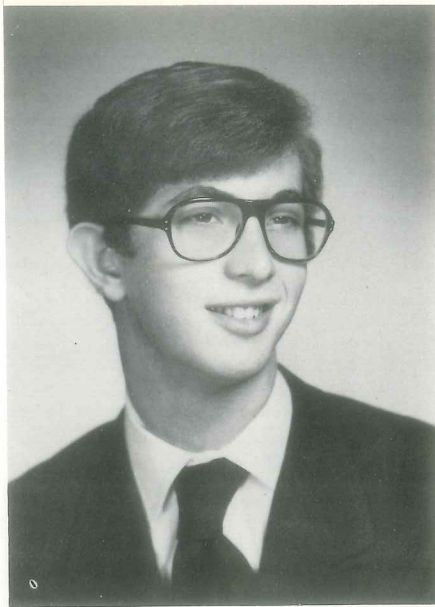
"Beards are the emblems of wisdom and piety." — Macauley

Stanley Gruen

אוזן חכמים תבקש דעת.

A G. O. delegate every year, Stan capped it off by becoming G. O. President. Smooth and debonair this best-dressed senior is a whiz at history and political science. During his stay in T. V., he has accumulated a large circle of loyal friends.

"Wisdom and good qualities are the characteristics of a superb leader."
— Tolstoy



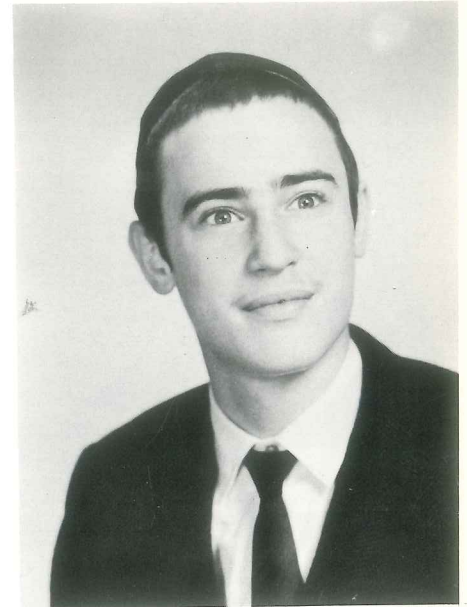
That's what I looked like before my diet.

Zvi Gutter

רץ נצרי לעשות רצון אביו שבטחים.

Always willing to do a favor, Zvi is well-liked by all his classmates. His understanding of French, the language with which most Seniors have problems, has been a wonderment to all who know him.

"To strive, to seek, to find and not to yield."
— Hesop

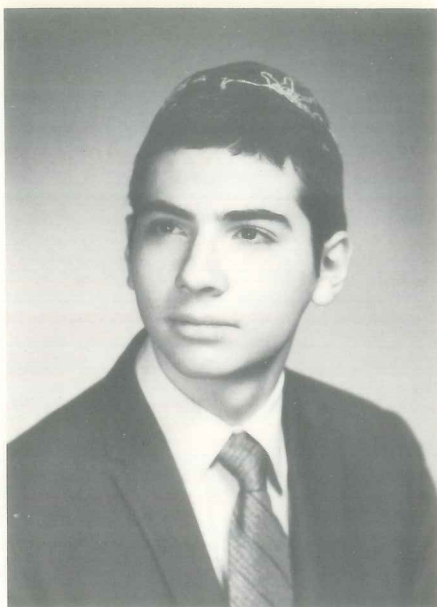


Samuel Gut

שש אנכי על אחרתיך כחוצא שלל רב.

Wherever Shmuel is, there's laughter and smiles. Friendly and compatible, he has done well in both Limudei Kodesh and Secular studies. He is a true friend who will spare no effort in doing one a favor. We wish him continued hatzlacha.

"A smile is man's greatest treasure."
— Neuman

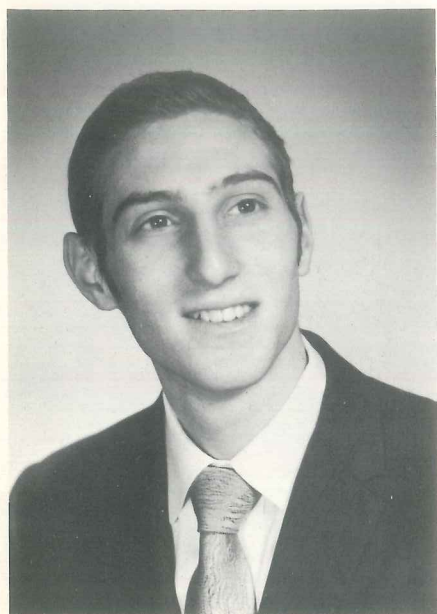


Hershel Halpern

טוב גוט עס הי' וגם עס אנשים.

Heshey, a formidable athlete and sports fan, has also managed to attain a remarkable scholastic average throughout high school and has reached alternate status in the Regents State Scholarship. He has particularly gained prominence in the field of chemistry.

"Energy and persistence conquer all things." — Franklin



Moshe Halpert

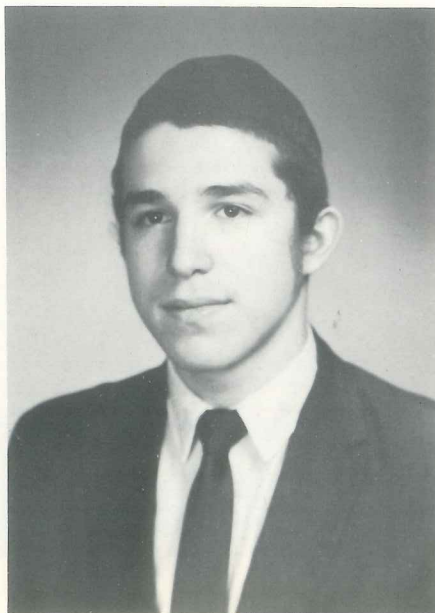
טוב ארץ אפים מגבור,
ומושל ברוחו מלוכד עיר.

Moshe, who has fantastic ability on the basketball court, is an all-around athlete. With his physical skills goes his ability to quickly comprehend his studies as is evidenced by his excellence in both Hebrew and English.

"Character reflects upon the person who has it, admirable and kind." — Elliot



After finals



David Hardt

קנה לו דברי תורה קנה לו חיי עולם הבא.

A prize student in the Bais Medrash as well as a student with honor status, Shmuel David has established himself as a true "Ben Torah". We are confident that his fine character as well as his Talmudical acumen will serve him as well in the future as it has in the past.

"It is always in season to learn, for reading and studying makes a full man." — Holmes

Jay Hartman

עין טובה ורוח נמוכה.

A senior with a fun-loving nature, Jay is nonetheless a serious student. His ability to mix studies with pleasure has been the envy of many of his friends. His bright personality will surely help him go far.

"The most manifest sign of wisdom is cheerfulness."

— Montaigne



Thinking of a comeback in '72?

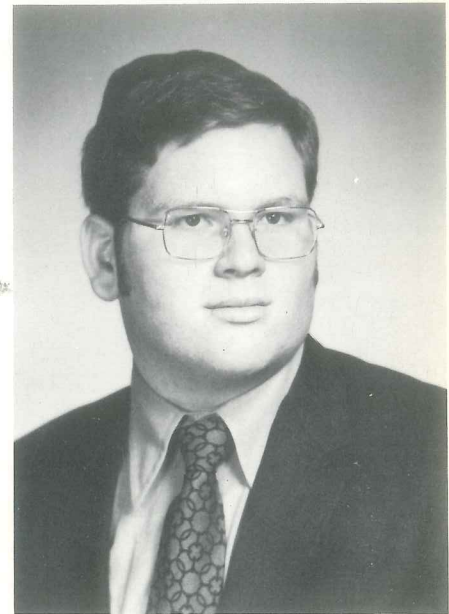
Henry Hocherman

משכיל על דבר ימצא טוב.

Gifted with an extraordinary literary talent, Henry has become the author of the senior class. A good student, he is sure to succeed in whatever his chosen field.

"Literature is my Utopia."

— Klastin



Benjamin Hirsch

מגן הוא לכל החושים בו.

Cheerfulness and a pleasing wit are among the virtues of this fine individual. Diligence and determination go hand in hand with his other qualities to spell the letters of "sure success."

"A true friend is of more price than a kingdom." — Cicero



Baruch Illes

ישמע חכם ויטף לקח.

Boruch's virtues are many, but what distinguishes him is his fervent devotion to Torah and his genuine humility. His midos have earned him wide respect and warm friendship while his decision to continue learning Torah will surely bring him much satisfaction in the future.

"Sincerity and truth are the basis of every virtue." — Proverbs

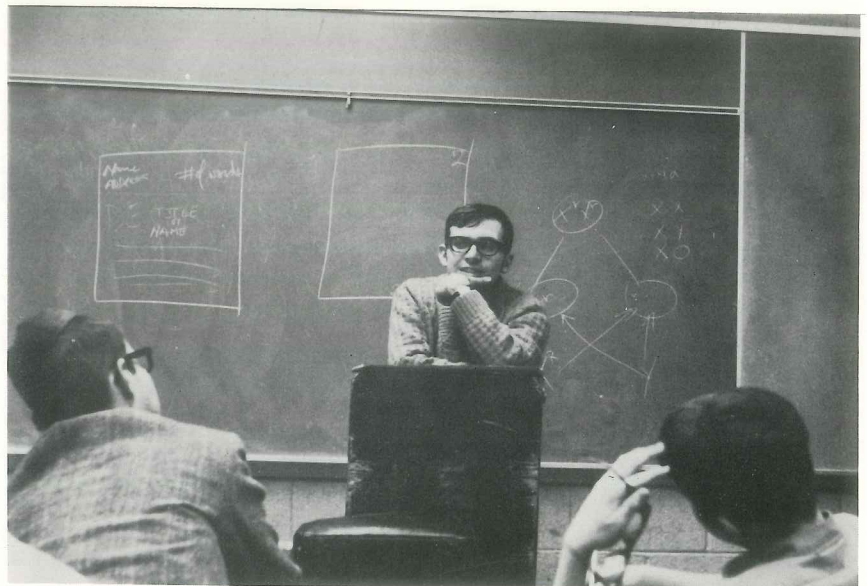


Leon Jakubovic

אמור לחכמה אחותי את.

Leon represents Germany's gift to Torah Vodaath. A popular student, he has served dormitory students as D. O. president in the Fall term 1970. Aside from his obvious administrative talent, he is also a scholar in his own right as evidenced by his being an Honor Student.

"A man of virtue, judgment, and prudence." — Saadi



... then you take the Nostrand bus to Wash. Plaza and transfer to the ...



Kenneth Jerozolimsky

לעולם יהא דרכו של אדם מעורבת עם הבריות.

Being chosen Senior Class President is but one indication of Chazkel's popularity among his schoolmates. An avid follower of sports and knowledgeable in all its facets, he often officiates at tournaments, and his opinion is held in great esteem.

"Ability wins the esteem of true men." — La Rochefoucauld

Kalman Kahan

שפתי כהן ישמרו דעת.

Although Kalman has achieved recognition in the Math department, he is also highly regarded for his zeal in the Bias Medrash. Studious and thoughtful, Kalman remains a much admired student.

"Wisdom and learning go hand in hand."
— Colton



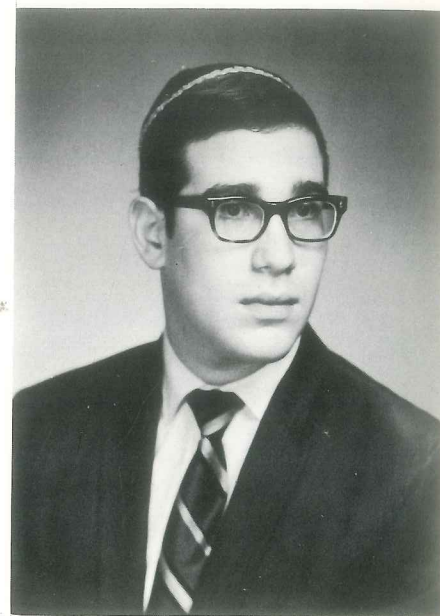
Oh, well! So they lost another one.

Irwin Kaufman

נקי כפים ובר לבב
אשר לא נשא לשוא נפשו

A natural Athlete, Itchie has contributed greatly to the spirit of of many of Torah Vodaath's Tournaments. He is greatly admired by his fellow students for his effort and determination.

"A moral, sensible, well bred man."
— Cowper



Louis Kanner

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך.

A student who entered Torah Vodaath in his freshman year, Louie quickly found his way into the mainstream of our Yeshivah. Friendly and sincere, he has achieved the goals everyone sets for himself, wisdom & friends.

"A wise man is never without friends."
— E. T. Pratt



Marvín Kirschenbaum

דברי תורה משמחים את הלב.

Meilich has always been one who likes to size up a situation and then act. This prudent policy has served him in good stead with both teachers and friends. His keen mind has helped him attain both honor student status and an enviable record in the Bais Medrash.

"Action is the proper fruit of knowledge." — Garrison

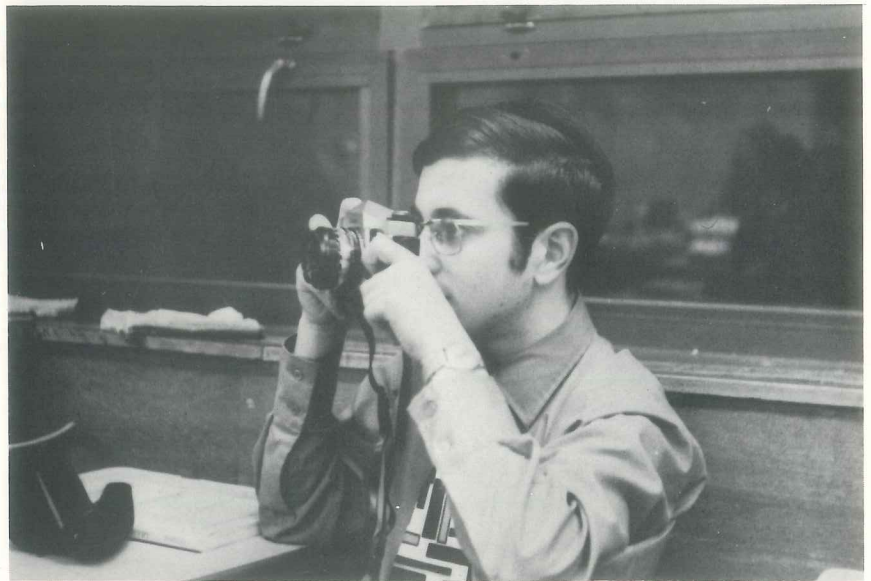


Simcha Klor

שמחה לאיש במענה פיו.
ודבר בעתו מה טוב.

When not in the Bais Medrash, Simcha can most likely be found in his English class with a Sefer at his side. His constant devotion to Torah will no doubt influence his future plans.

"The secret to success is constancy to purpose." — Disraeli



Smile, you're on Candid Camera!



Shmuel Kohl

חכמה ושמחה יחד נמצאים.

Shmuel's aptitude ranges from playing the piano at his graduation to winning a New York State Scholarship. A whiz at electronics, he possesses a remarkable ability to remain cool under pressure.

"Nothing great was ever achieved without enthusiasm."

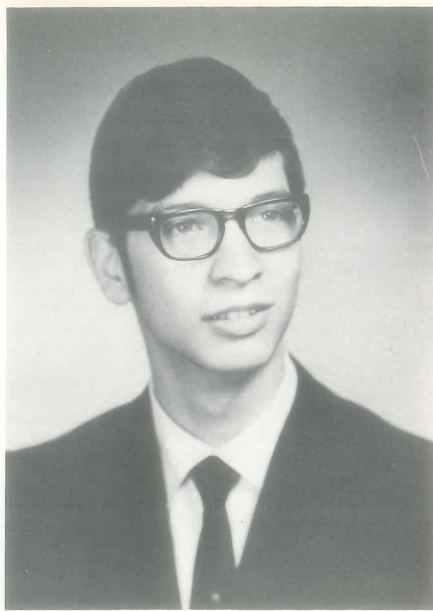
— Emerson

Mark Kolber

אחור מעט ועשה הרבה

A Bronx intellectual with a wry sense of humor, Mark has amassed an impressive wealth of literary knowledge. Aside from being a voracious reader, he is also an absorbing conversationalist — sure assets in future endeavors.

"Thought is the labor of the intellect."
— Hugo



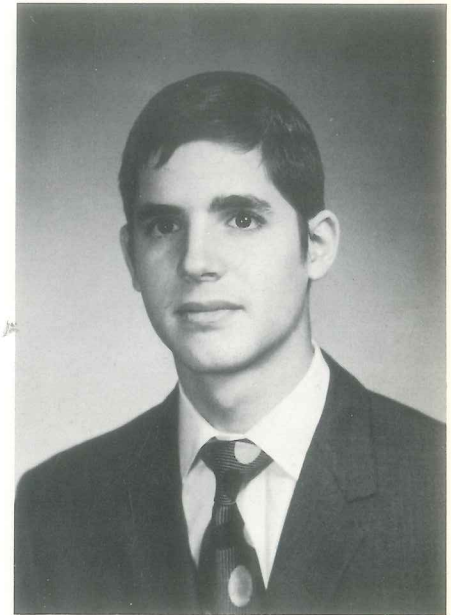
N. Y. is a nice place to visit, but I wouldn't want to live there.

Arnold Kornfeld

אוהב את המוקס, אוהב את הבריות.

Our visitor from up North, Arnie is a genial and popular student. His love of sports has not lessened his serious attitude toward his studies. An avid soccer fan and player, Arnie is the accepted leader of our Canadian delegation.

"I am wealthy in my friends."
— Shakespeare



Michael Konig

והיה כמנגן המנגן ותהי יד הי עליו.

A member of the senior basketball team, Moish has demonstrated his abilities in many other fields. A first-class clarinet player, he has become a well-known figure among the students.

"Charm strikes the sight, but merits win the soul."
— Pope

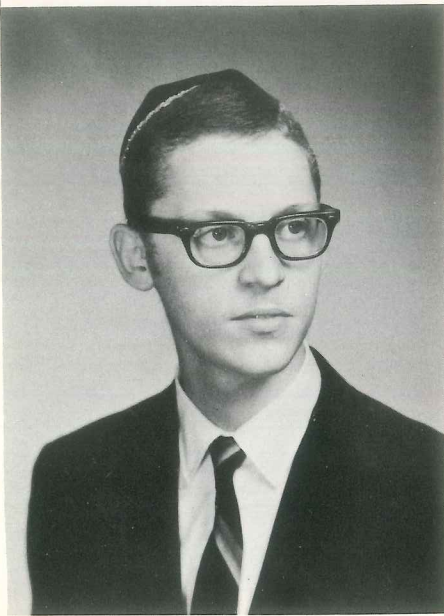


Sander Kutner

צדקה וגמילות חסדים
שוקלת כנגד כל מצותיה של תורה.

Many Seniors grade their own personality according to Sander's. Treating everyone with respect, he deserves to be imitated. Studious and hard working as well, his future looks bright indeed.

"Great minds, like heaven, are pleased in doing good." — Rowe



Yonah Kuttan

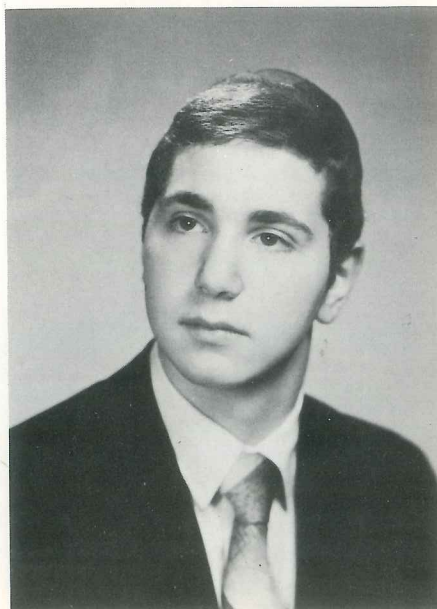
ונחה עליו רוח ה', רוח חכמה וגבורה,
רוח דעת ויראת ה'.

Spending most of his waking hours in the Bais Medrash, Yonah has also become an accomplished musician. Yet, he does not neglect his secular studies, where he excels in French.

"The good and the wise lead quiet lives." — Euripides



Getting to know our neighbors.



Yitzchok Landerer

חאיר עיני חכמים.

Leslie has been very popular. His academic interests as shown by his ninety average and his interest in Limudei Kodesh are truly admired by all the students. However, he also takes a more than average interest in Basketball and most other sports.

"I grow older learning something new every day." — Dunn

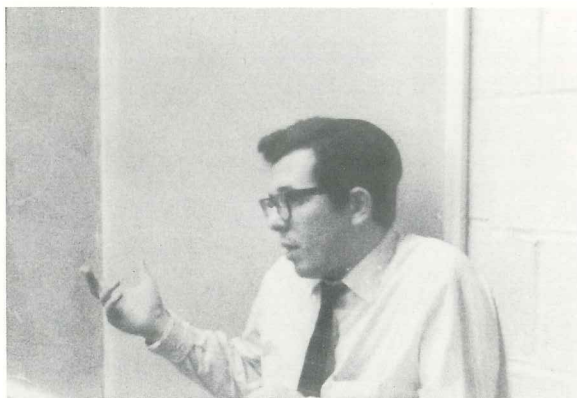
Menachem Lewitín

אספו לי חסידים, כורתי ברית.

Menachem's love for the Torah can only be compared to his constant desire to help those in need. His unflinching devotion to the Mitzvohs guarantees his following in the footsteps of his ancestors.

"The spiritual force is greater than any material force."

— Emerson



You expect me to do the math?!

Abraham Liss

מי שעוסקים בצרכי צבור באחרונה...

Abie, also known as the "voice of T.V." is one of our more active seniors. Never one to shrug off work, he has served as G. O. Store Manager, Assemblies Chairman, and debating captain. A Scholarship winner and a fine student, Abie's willingness to help a friend in need, has earned him the respect and admiration of his classmates.

"Excellence of great depth has to be obtained by the labor of a lifetime."

— Macaulay



Jacob Licht

אשרי אדם מצא חכמה
ואדם ניפיק תבונה.

Entering the portals of Torah Vodaath in his sophomore year, Yanki quickly adapted himself to the ideals of Torah Vodaath. Yanki's fervor in learning and "avodas hashem" have not interfered with his attainment of one of the highest averages.

"Great persons are able to do great kindness."

— Cervantes



Benjamin Lonner

בן חכם ישמח אב.

With "Midos" meriting the respect of all Torah Vodaath Bo-churim, Ben has also been acknowledged for a wonderful sense of humor. An honor student, he has enlivened many classes with his remarkable wit.

"Wisdom is a tree that grows in the heart, and its fruit appears upon the tongue." — Goethe

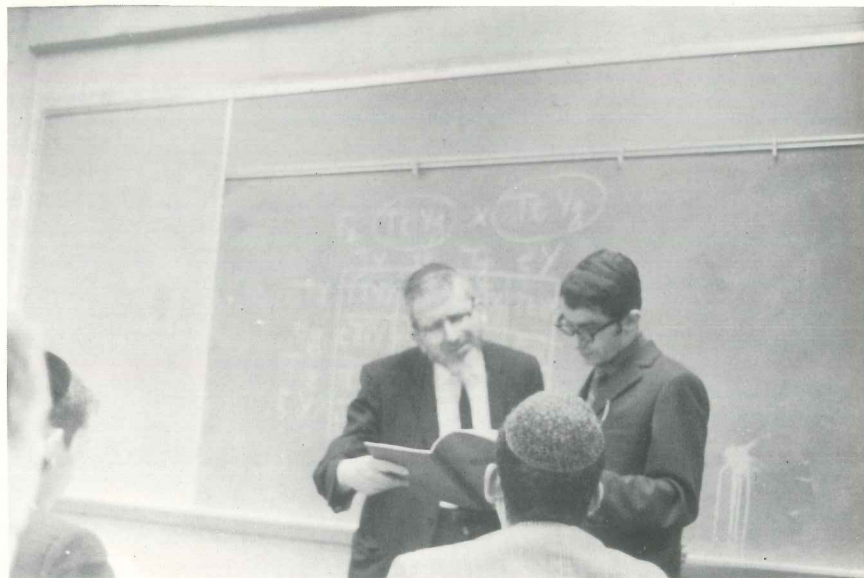


Avrohom Lowinger

כל מי שעוסק בתלמוד תורה הרי זה מתעלה.

A studious and diligent student, Avrohom has attained an enviable high school average. Avrohom's main achievements, however, have been achieved in the Beis Hamed-rash. By attending Ohr Shraga steadily he exhibits that his desire for learning is a year round occupation.

"Desire of knowledge, like thirst for riches, increases even with the acquisition of it." — Piati



How should I know?



Howard Makowsky

והוי שפל רוח בפני כל אדם.

"Mac", a member of the bookroom squad, has shown considerable aptitude in his Hebrew studies. Exhibiting a wit which leaves his classmates pleasantly amused, this friendly and outgoing senior has made quite a name for himself in the senior class.

"Learning with good deeds is like a tree with sweet fruit." — Laski

Murray Mandel

אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה.

Moishe's warmth and good fellowship have earned him many friends. The possessor of a keen sense of humor and good grades, he is truly an admirable and successful student. An eager learner, Moishe has shown great zeal for the furtherance of his knowledge and will surely make his mark in the world.

"Wherever you find humor, you find peace close by its side, for he who smiles is kind."

— Whipple



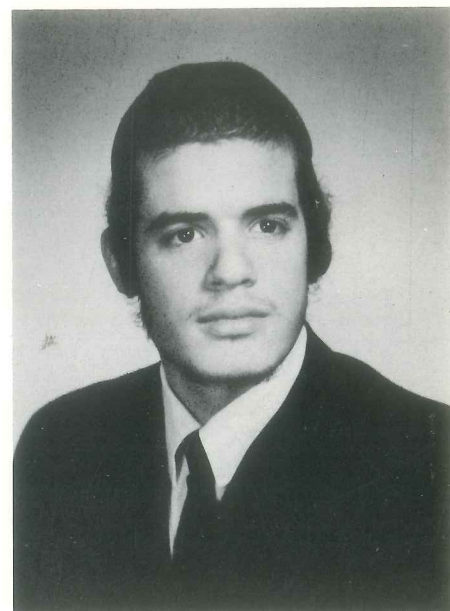
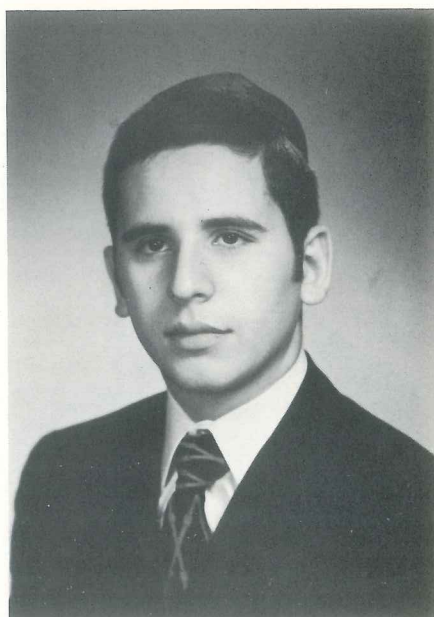
Everything you wanted to know about puns, but . . .

Robert Mermelstein

כי אם בואת יתהלל המתהלל,
השכל וידוע אותי.

Although a relatively recent Viennese addition to our yeshiva, Chezky easily adjusted to the Torah Vodaath way of life. He has achieved a high plateau in both Limudei Koidesh and secular studies. Chezky has become a truly popular student among Seniors.

"Does well, acts nobly - an angel could do no more." — Young

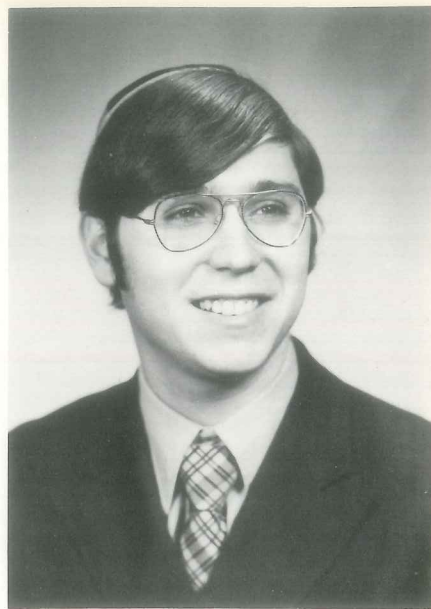


Mendel Margulies

. . . ובדרך התורה ילך לקדש שם שמים.

With his good-natured humor and scintillating wit, it's a pleasure to have Mendel in your English class. Mendel has dedicated his life to learning Torah and spends many hours day and night in the Beis Medrash. He has combined the qualities of a Talmid Chochom and a friendly and happy nature with great success.

"Virtue with learning is true nobility." — Clifford



Izzy Mintz

הקב"ה מביא ברכות על ידו.
כל מי שהוא נאמן,

Izzy's sense of humor has made him a friend of many. He must be applauded for his constant drive and determination in achieving the goals he believes in.

"Confidence is the companion of man."
— Moltke



Israel Minzer

ולישרי לב שמחה.

Fervent devotion to Torah, intelligence and sports ability are the ingredients of a truly well-rounded student. His spirited personality coupled with his other numerous attributes have won him many friends. Diligent and studious, Minny should excel in his career's choice.

"The heart is content when it is conceived in happiness, gentleness and honor." — Kipling



Ten more cents and I can take a haircut



Benjamin Moskowitz

גדול השלום שניתן ללומדי תורה.

A senior who takes an avid interest in current political affairs, Benny has strong opinions on many issues. Being the conscientious student that he is, he strives for knowledge in all areas of study and has seemingly succeeded as his winning of a State Scholarship so amply proves.

"Great minds have purposes; they do well to act upon them, for there all the honor lies."

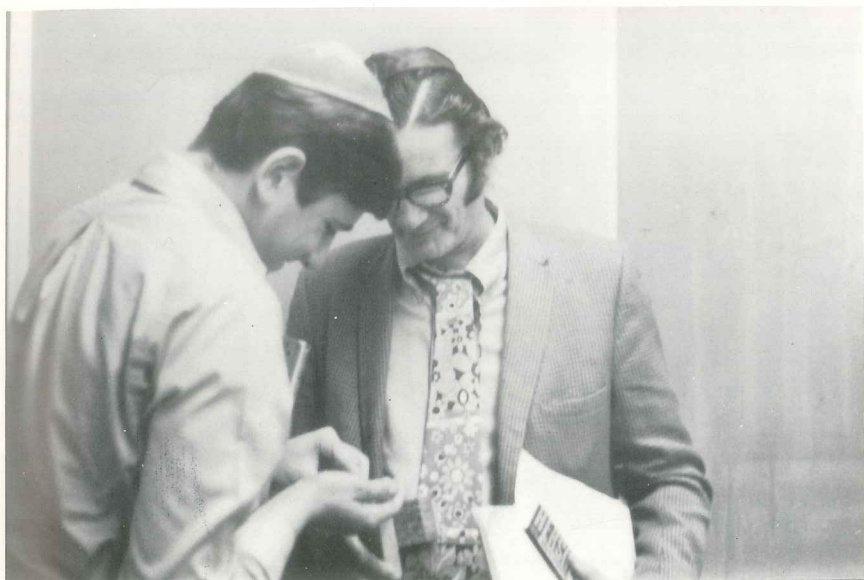
— Taylor

Robert Pappa

איזוהו מכובד המכבד את הבריות.

Quiet resolution is a formidable weapon in the face of any obstacle, and it is the use of this virtue which Robert has so completely mastered. With a patience and optimism that is truly to be admired, he has made a lasting impression on all he has met.

"Wise to resolve and patient to perform."
— Pope



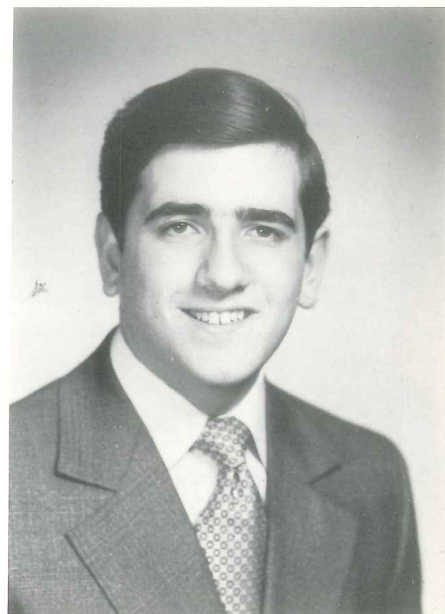
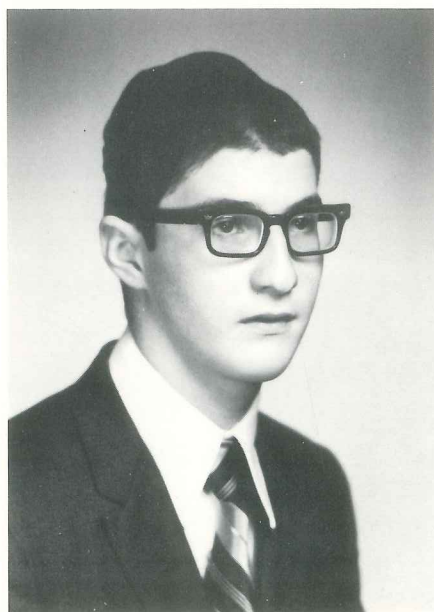
... That should do it.

Samuel Pollak

שלמה שמו ושלמה משנתו.

A truly dedicated and devoted student, Shloymi can always be counted on to lend a helping hand to his classmates or school. An earnest and hard working student, Shloymi has achieved his aim in his secular and talmudical studies.

"True merit, like a river runs deep."
— Black



Irving Perl

יעש הישר והטוב והאמת.

Friendship, warmth and amiability are a few of the many attributes that have endeared Irving to his classmates. Irving hopes to become a Musmach of Torah Vodaath and pursue his career in the field of law.

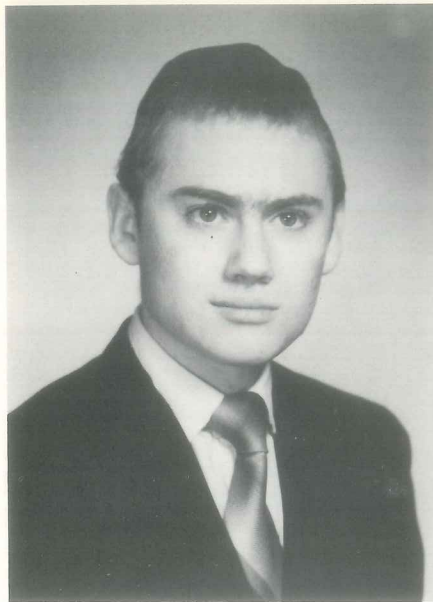
"Character is the priceless diamond that scratches every stone."
— Seneca

Shaya Preisserowicz

כי אחרתי עולם חסד יבונה.

Quiet and unassuming, Shaya has earned the respect and friendship of many through his constant diligence. This, coupled with his typing skill, has earned him the offices of Bulletin Editor and Typing Editor of the Scroll. His attributes should help him go far.

"The world is always ready to receive talent, and the talented with open arms." — Holmes

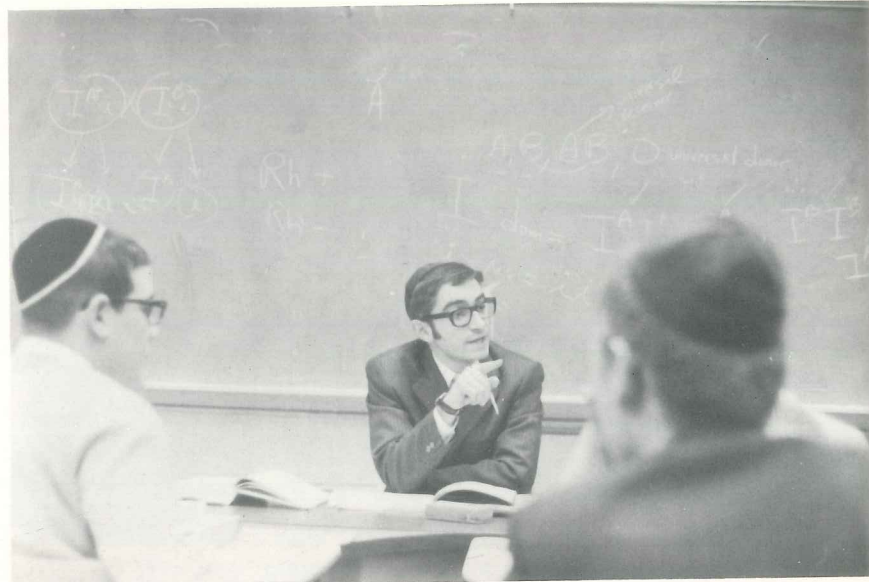


Max Professorske

שכל טוב יתן חן.

Friendly and helpful, Max is the Secretary of the National Council of Pirchei Agudath Israel. Possessing one of the highest averages, he has often been regarded by many of his classmates to be one who will get what he wants out of life.

"Genius, that power which dazzles mortal eyes, is oft but perserverance in disguise." — Austin



If you're not quiet I'll pull your teeth.



Nathan Rabinowitch

זה אהבתי תורתך כל היום היא שיחת.

Nat has proven that one can be a Pirchei President and a lamdon as well. While attaining a high average, he has also established himself as a "gootch bochor". A true Ben Torah, Nat exemplifies a product of twelve years of Limud Hatorah.

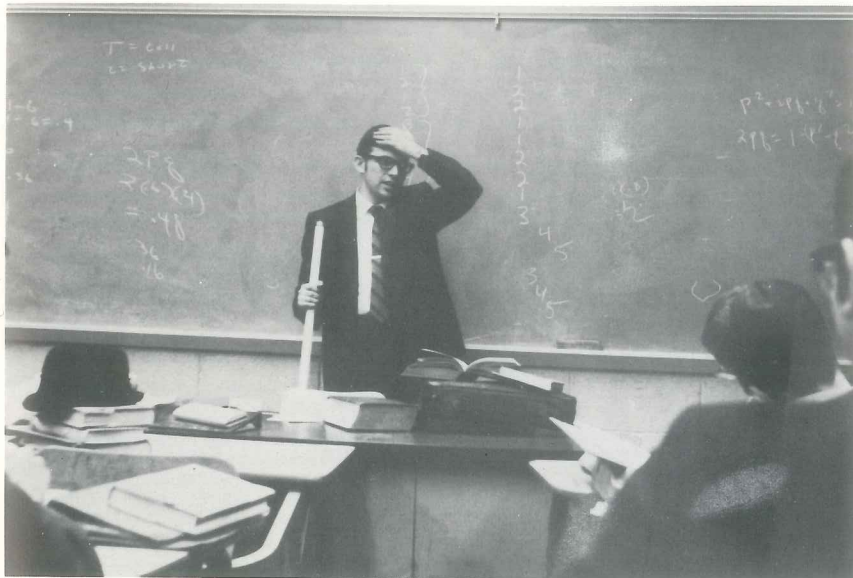
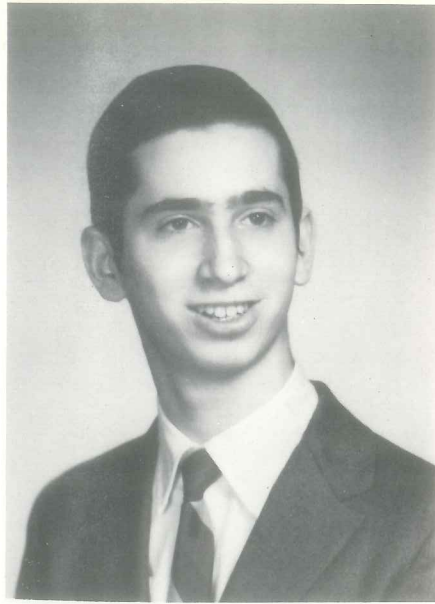
"He who allows his genius to grow in solitude and lets it flourish in humanity is a self-made man." — Hobson

Solomon Rabinowitz

כי יש אדם שעמלו
בחכמה ובדעת ובכשרון.

Attaining the highest average in Torah Vodaath history, becoming one of our rare Merit Finalists, and getting the top Senior score on the Regents Scholarship test, are but a few of Shloyme's outstanding achievements. Excelling in mathematics and the physical sciences, our Scroll's Hebrew editor has amazed us with his Talmudic proficiency as well. His love for all branches of learning, combined with his sparkling wit and friendly personality, make for a product in which our Yeshiva can truly take pride.

"The mathematician has reached the highest rung on the ladder of human thought." — Ellis



"It was Din, Din, uh . . ."

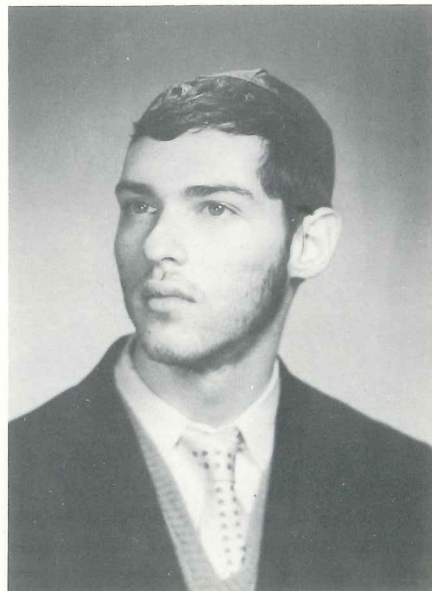
David Reiner

אדם אחד מאלף מצאתי.

A true intellect, David has excelled in all his endeavors to the highest of degrees. Despite the fact that you will always see Dave learning in the Beis Medrash during his spare time, he has none the less attained a 97 average. David's friendly nature and chasidic heart have made him many friends.

"Doing easily what others find difficult is talent, doing what is difficult for talent is genius."

— Luly



Heshy Rand

פתח פיך ויאירו דברייך.

Heshy, who has come from Montreal to learn in Torah Vodaath, has been received as a welcome addition to our student body because of his truly fine character. A top grade math student, he has not neglected his other subjects to which his honor student status attests.

"Wisdom is the principal thing, for everyone gains from he who has wisdom"

— Holland



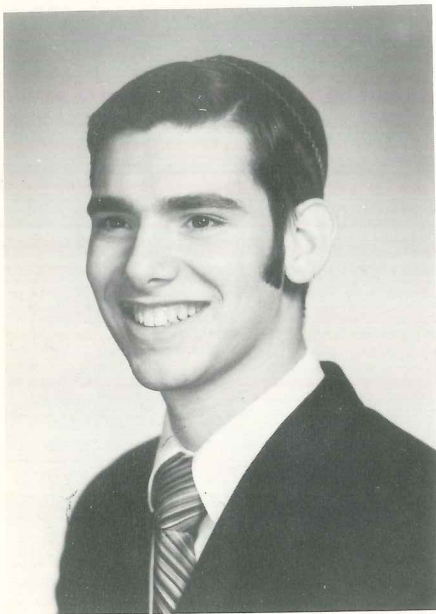
David Retter

ויהי דוד לכל דרכיו חשכיל והי עמו.

Famous for his cynical wit, David has achieved much of his fame in Mr. Fein's class. An honor student and State Scholarship winner, he has nonetheless never let his Hebrew studies suffer for lack of attention. With his quick, disconcerting mind, he has done well in shiur too.

"Modesty is a shining light; it prepares the mind to receive knowledge and the heart for truth."

— Otis



Israel Rosner

ישראל אשר בן אתפאר.

Assistant Business Manager of the Scroll, Sruli has the "Midas touch." Involved in Jewish causes, Sruli plans to go on to college and combine the qualities of a Ben Torah with those of a professional man.

"As friendly and learned a soul that ever trod upon shoe of leather."

— Cervantes



Up against the wall.



Nachum Rosner

וכל אשר יעשה יצליח.

Inquisitive, eager to learn, and quick-witted are all phrases fittingly descriptive of this State Scholarship winner. Nachum's persistent questions have proved challenging to his teachers, while his friendly comments make him well-liked by his fellow students.

"He lights the flame of knowledge in the darkness of ignorance."

— Whittier

David Rozen

טוב ילד גבוה וחכם מחלף זקן וכסיל.

One of our two Editors-in-Chief, David has amassed an enviable scholastic record indeed. Aside from attaining one of the highest senior averages, he has also achieved the honors of becoming both a Merit Finalist and Regent Scholarship winner. His many talents have helped him to successfully produce this Scroll and are sure to help him become a success in all future endeavors.

"He is like a precious stone, cut and polished by morals, adorned by wisdom."
— Lytton



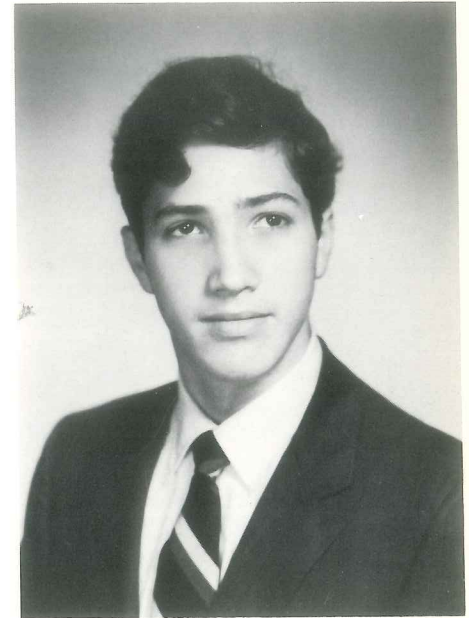
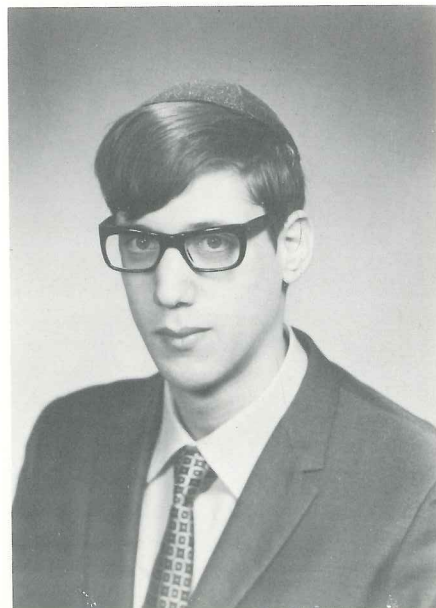
I couldn't find your ad in the Yellow Pages.

Joseph Rutman

העניו זוכה להתחכנס.

Joe has that special personality which makes him stand out among the crowd. Always with a smile, he makes a deserving companion for any Torah Vodaath Bochor.

"No legacy is so rich as honesty."
— Shakespeare



Dov Rubin

כל שרוע הבריות נוחה הימנו
רוח המקום נוחה הימנו.

Otherwise known as "Doc" to many of his classmates Dov has proven himself an exemplary student in many respects. He has capped a fine high school scholastic record with the achievement of a Regents Scholarship. His friendliness and cheerfulness are apparent in all. He will surely be successful in all his endeavors.

"Wisdom is to his mind what health is to his body."

— Schroeder

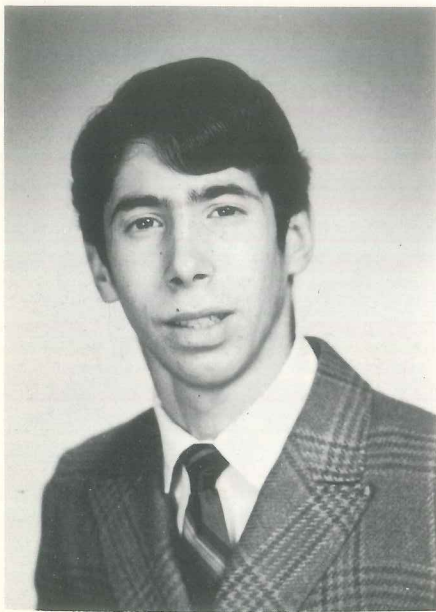


Ephraim Ruvel

הבן יקר לי אפרים.

An angelic smile on his face, Ephraim's good nature and fine midos have helped him become one of our more admired Seniors. No matter what the hours, he is constantly to be seen in the Bais Medrash learning. We wish him continued success in his chosen field.

"Without learning there can be no true joy." — Carlyle

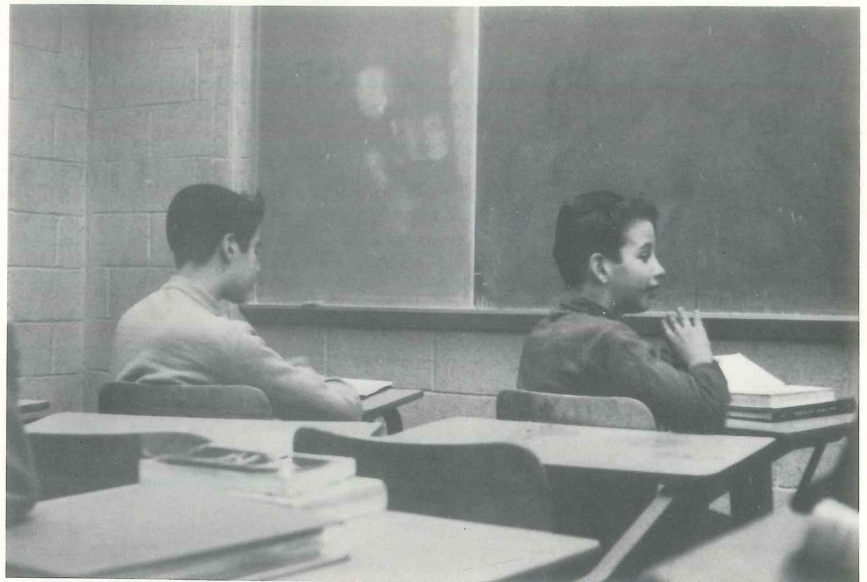


Mark Salzman

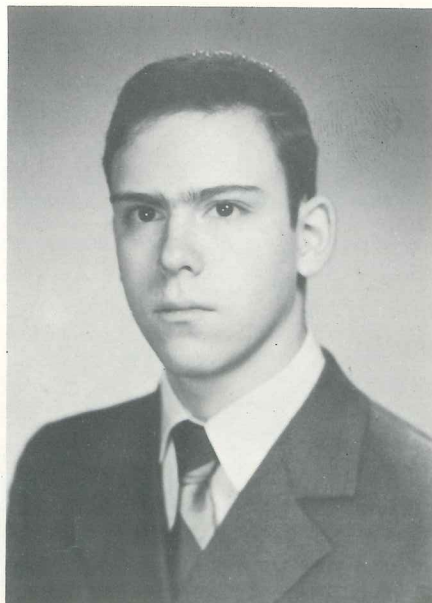
מעשים טובים כחרים הם.

Mark, a favorite among his classmates, has also succeeded in delighting an endless list of teachers with his antics. A member of the Senior football team in the fall term and Sports Manager in the Spring, he also has an acute business sense as is evidenced by his being a Scroll Business Manager.

"For they can conquer who believe they can." — Dryden



So that's what he does here all day.



Ezriel Scheiner

אהבה, אחוה, שלום ורעות.

Considerate and thoughtful, Esriel displays an attitude towards life meriting the envy of all fellow students. Teachers consider him as the ideal pupil, a factor which has made high school less of a bore for him. Esriel is also known for his quick thinking and keen intellect.

"He who is gentle of nature, and benefit of mind sits high in all peoples' hearts." — Spencer

Sinai Schondorf

אין קודש אלא סיני.

Though quiet, Sinai does not miss much of what is going on around him. Though working assiduously in all subjects, he has also found time to participate in school affairs as a member of the G. O. Administration.

"Truth is the secret of virtue, the basis of moral authority; it is the highest summit of life."

— Cooper



Oh, Oh! Now I'm in trouble.

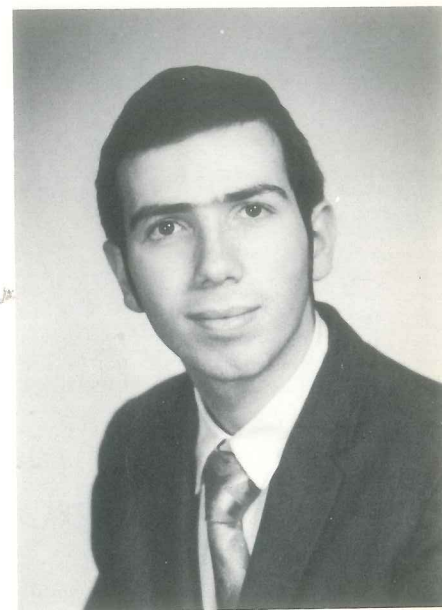
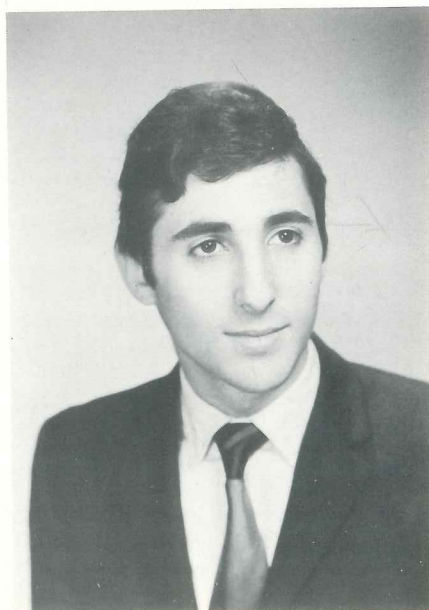
Arthur Schwartz

את האלוקים ירא ואת מצותיו שמור.

A dedicated and devoted masmid, Arthur is rarely seen outside of the Koslei Beis Hamedrash. A boy who really gives it all he's got, Arthur has also done well in his secular studies.

"Pure learning will find pure pleasure."

— Bridges



Eliezer Schuldenfrie

איוהו חכם הלומד מכל אדם.

Always in a jovial mood, Ali is always ready to enliven a conversation. When not busy assisting his friends, Ali can be found learning assiduously in the Beis Medrash.

"Kindness with friendliness is the sunshine in which virtue grows."

— Spencer



Harold Schwartz

לב שמח ייטב פנים.

Former sports coordinator of our G. O., Harold has admirably demonstrated the concept of "Bitoh-chon im Hishtadlus". An affable young man, Harold has concealed his sincerity with a happy go lucky nature that helps him overcome any obstacles.

"There is nothing impossible for a willing heart."

— Haywood



Howard Schwartz

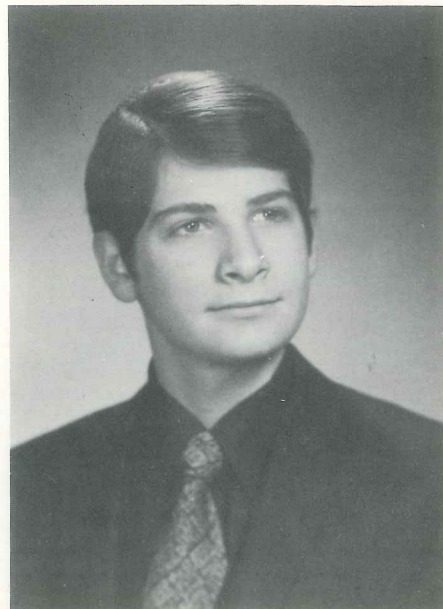
לחן ולכבוד לצבי ולחפארת.

Cheerful and kind, Heshy would not hesitate to contribute to the cause he believes in. Serving as Sports Coordinator for Fall Term, 1970, he has given us one of the best Sports Programs Torah Vodaath has ever had.

"Riches adorn the dwelling, virtues adorn the person." — Hugo



Now the most important thing is



Shaya Shimmel

בכל דרכיו דעהו.

Shaya's vast coterie of friends and acquaintances is perhaps the best testimony to his character. His witty remarks often serve to delight us. Having this, plus his leading role in many classes to his credit, he is assured of leaving a lasting impression on us all.

"Common sense is instinct, enough of it is genius." — Ingersoll

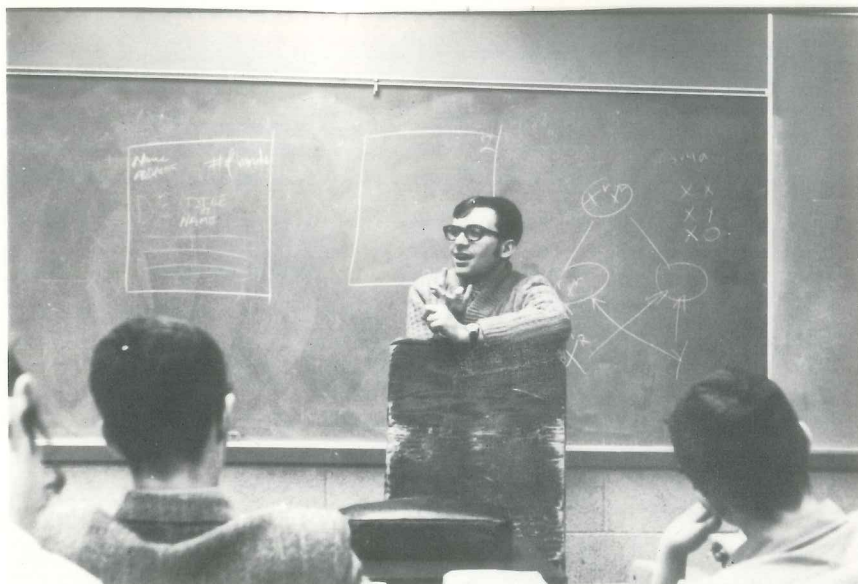
Raphael Shmulewítz

טוב טעם ודעת למדני
כי במצותיך האמותי

A friendly and personable fellow, Raphael keeps striving to reach the goal of being a true Talmid Chochom. Raphael, a long time Torah Vodaath Yeshiva Bocher, plans to dedicate himself to the learning of Torah.

"A good nature adds spice to the knowledge within one."

— Bridges



... that's the most important thing.

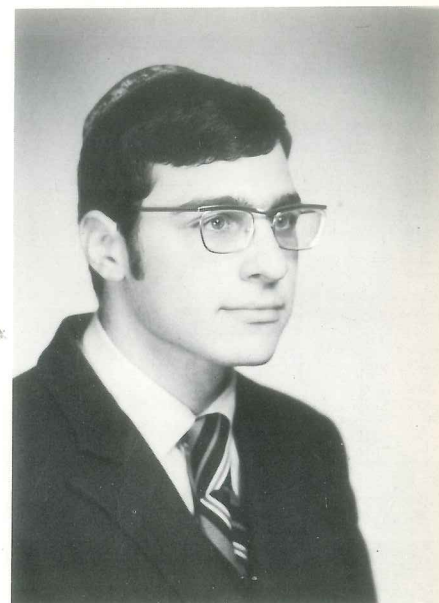
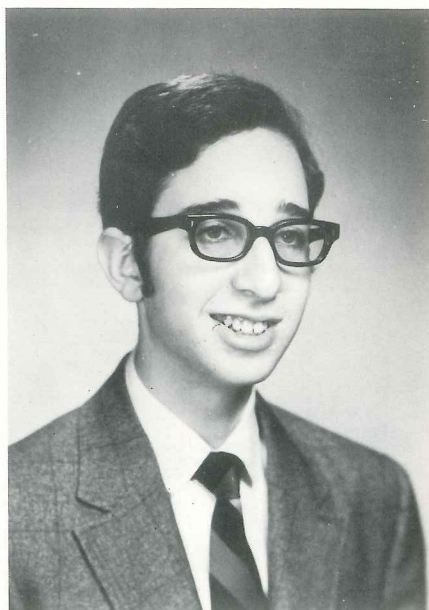
Mark Srolowítz

לב ובוו יבקש דעת.

Deep insight and extreme devotion explain Srolie's success in all his numerous undertakings. He has proven himself an excellent student by applying himself diligently to his studies, appropriately winning a State Scholarship.

"Insight is the raising of character by the broadening of knowledge and deepening of feeling."

— Macy



Jacob Slamowítz

לבך יחגה תבונה, פֿיך ידבר חכמות.

The keen business sense with which Yankie has been endowed fits in appropriately with his sharp and clear understanding in all the intricacies of Math. A bona-fide campaign veteran, he has channeled all his talents into helping produce this Scroll in the capacity of Business Manager.

"Wisdom is found only in truth, which is the characteristic of an honest man."

— Goethe



Yehudah Steín

בני אם חכם לבן ישמח לבי גם אני.

His activities running the gamut from Editor of the Bulletin to Feature Editor of the Scroll, J. D.'s creative mind has been a factor in his success in both Limudei Kodesh and secular studies. Friendly and vivacious, Jay also commands much respect among the seniors.

"Wisdom is knowing what to do, skill is knowing how to do it, and success is doing it."

— Elliot



Issac Stern

ולענוים יתן חן.

The statement "a friend is truer treasure than gold," is born true by Isaac's actions. A studious and sincere student who is always willing to help, we wish Isaac success in attaining great heights.

"Study is the divine work of life."

— Kjellen



Tell him not to bother me while I'm teaching!



Solomon Strimber

הוי מקבל את כל האדם בשמחה.

Shloime has always been one who takes a light-hearted view of life. Working diligently to attain good grades, he has nevertheless found the time to participate in school tournaments and elections. With this winning combination of diligence and friendliness, he is ensured a bright future.

"The truly generous and kind hearted are the truly wise."

— Horace

Moshe Teller

העולם עומד . . . על גחילת חסדים.

One of our more money-minded students, Moishe has always done well in math. His straightforwardness in dealing with all his friends has been a trait admired by all. Possessing a bright mind and sharp wit, he is sure to have a successful future.

"In the great, virtue governs."

—Sir P. Sidney



Next time I'll keep quiet.

Hershel Ungarischer

טוב בעיני שמים וישר בעיני אדם.

The intelligent and friendly attitude of Herschel can best be observed in class and in the Bais Medrash. His achievements in Torah Vodaath will most certainly encourage a successful future.

"A kind heart paves the way for the intake of knowledge."

—Young



Jeffrey Trencher

חוכו רצוף אהבה.

Jeff's vocabulary must be considered outstanding for any "high-brow". His scholastic achievements in debating have proven him a great speaker, as well as an agreeable opponent.

"Knowledge with integrity is more than equivalent to force."

—Johnson

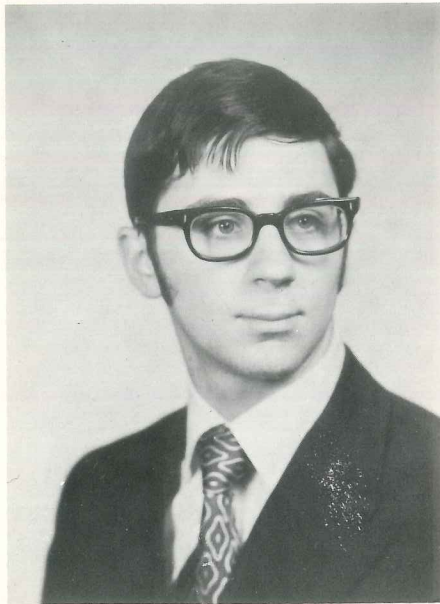
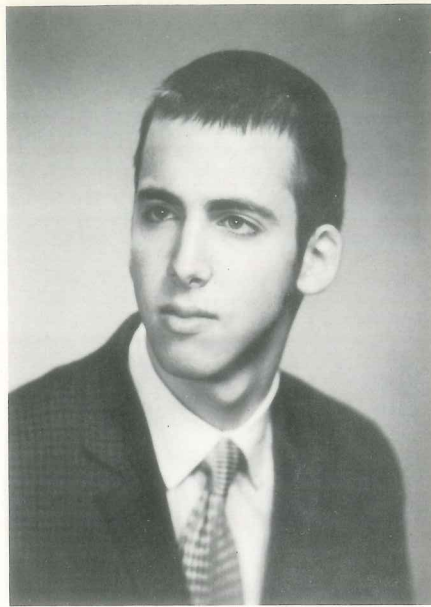
Mendy Wachsman

והאר עיניו בתורתך ודבק לבנו במצותיך.

The treasures of Torah are of extreme value to Mendy. His hasmodoh is phenomenal. With Mendy's great ability and true thirst for Torah, his dream to become a Marbitz Torah will undoubtedly come true.

"Acute men study wise scriptures, for, as iron sharpens iron, so scholar the scholar."

— Mitchell



Kenneth Wachtel

אוהב שלום ורודף שלום.

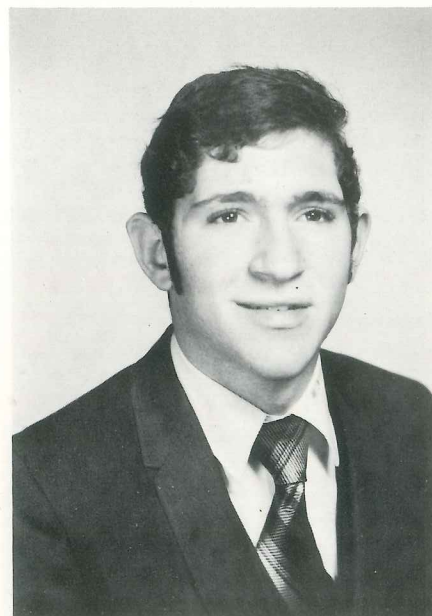
Kenny has been blessed with a good head, and most of all, a wonderful heart. His struggle to help his fellow Jews, the world-over, has achieved distinction for him among his many friends.

"Seldom is there a man who is noble in every thought and deed."

— Swift



The next answer is



Israel Wahrman

ושאלת ודושת וחקרת היטב.

Shmuel, who has always been an honor student in his secular studies, has been active in student events. He participates in debates, and no class discussion would be complete without Shmuel's profound opinions. Shmuel hopes to pursue a career in Psychology.

"Character is like a kite. It only soars because it is held by a string of good judgement and balanced by common sense."

— Johst

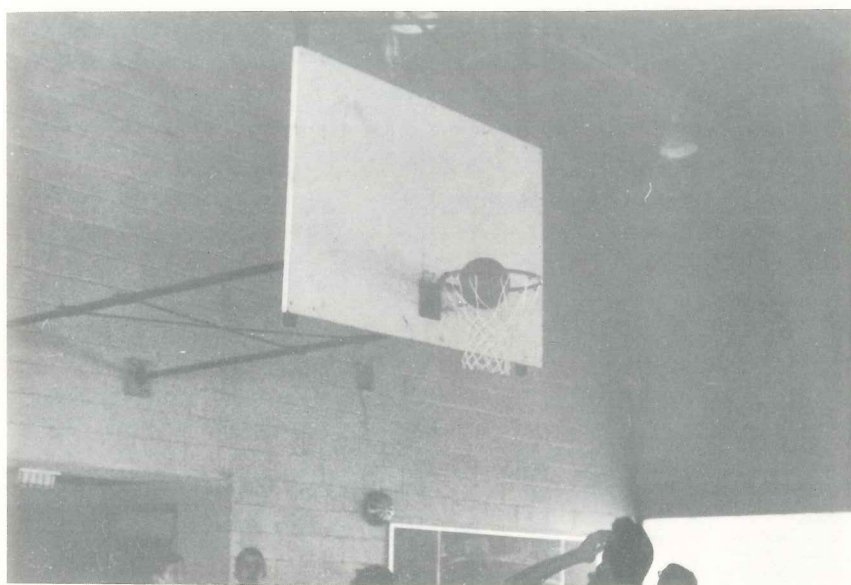
Reuven Weinstein

ויתרון דעת. החכמה תחיה בעליה.

Reuven, our other Editor-in-Chief, has received this much coveted position because of his achievements in English. His verbal and written skills, combined with his general knowledge, have helped him win the Regent Scholarship. The multifold abilities he exhibited in the production of this Scroll are sure to help him achieve prominence in any field he enters.

"The kindest man, the best conditioned mind, and unwearied spirit."

— Shakespeare



So drop already!

Robert Zafir

הוי גולה למקום תורה.

Upon touching American shores three years ago, Shiya, a resident of Austria, quickly made many friends. Witty and popular, he hopes to devote himself to learning while pursuing a career.

"Education begins a gentleman; conversation completes him."

— Klemel



David Weiss

דברי חכמים בנחת נשמעים.

Coming from Israel helped David quite a lot on the Hebrew Regent on which he scored a hundred, one of only two seniors to do so. Though quiet and reserved he has exhibited qualities of friendship and scholarliness which are truly unique.

"He gains wisdom in a happy way, who gains it by his own experience."

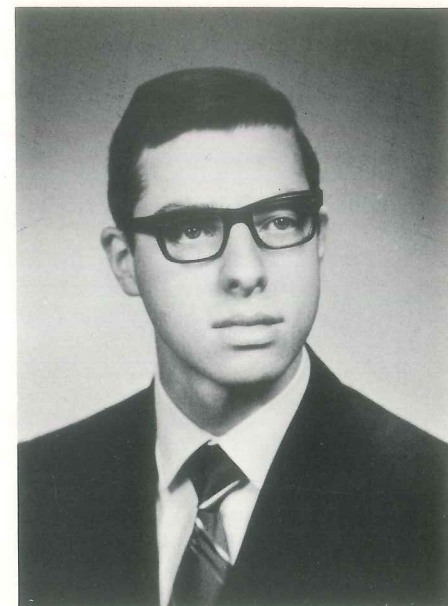
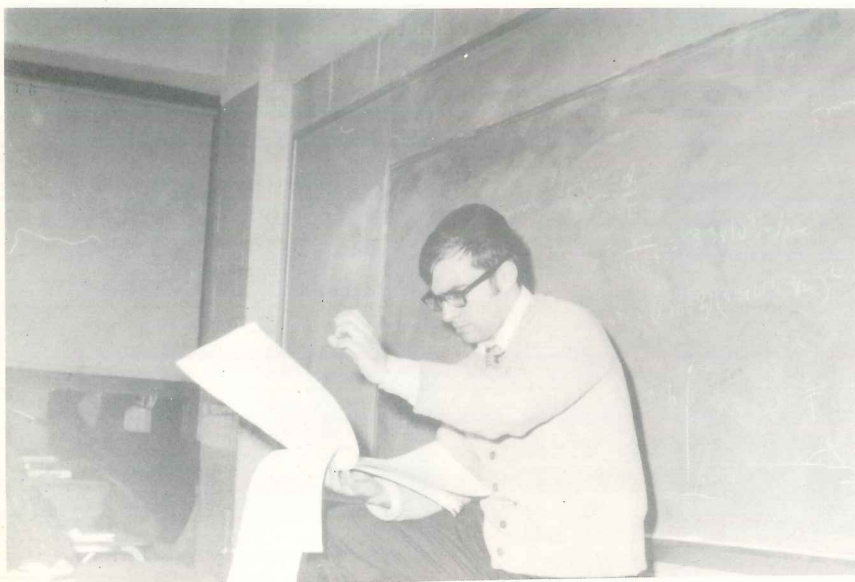
— Plato

Joseph Zelmanowitz

בלב נבון תנוח חכמה.

One of the Scroll's Associate Editors, Yossie has proven himself to be a capable administrator. Intelligent and bright, he has attained Honor Student status and has also won a State Scholarship. With his pleasing personality and subtle wit, he is indeed someone whom one can feel proud of calling "friend."

"He that has acumen truly has a gift, for knowledge comes but wisdom lingers." — Tennyson



David Ziemba

והי' אמונת עתיד חוסן ישועות
חכמת ודעת.

Menachem, one of the best Bochorim in the Bais Medrash, truly excels in everything, be it in scholastic achievements in all departments to cheering up one of his many companions. The winner of the much coveted "Letter of Commendation", he has also displayed his intellectual skills by winning a New York State Scholarship.

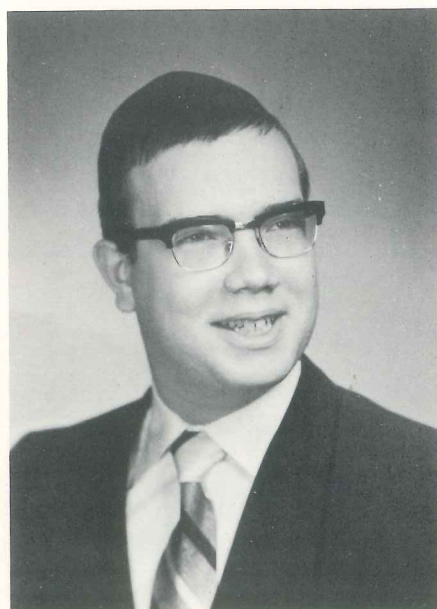
"People who have knowledge have had to toil for it, and it was well worth their while." — Ruskin

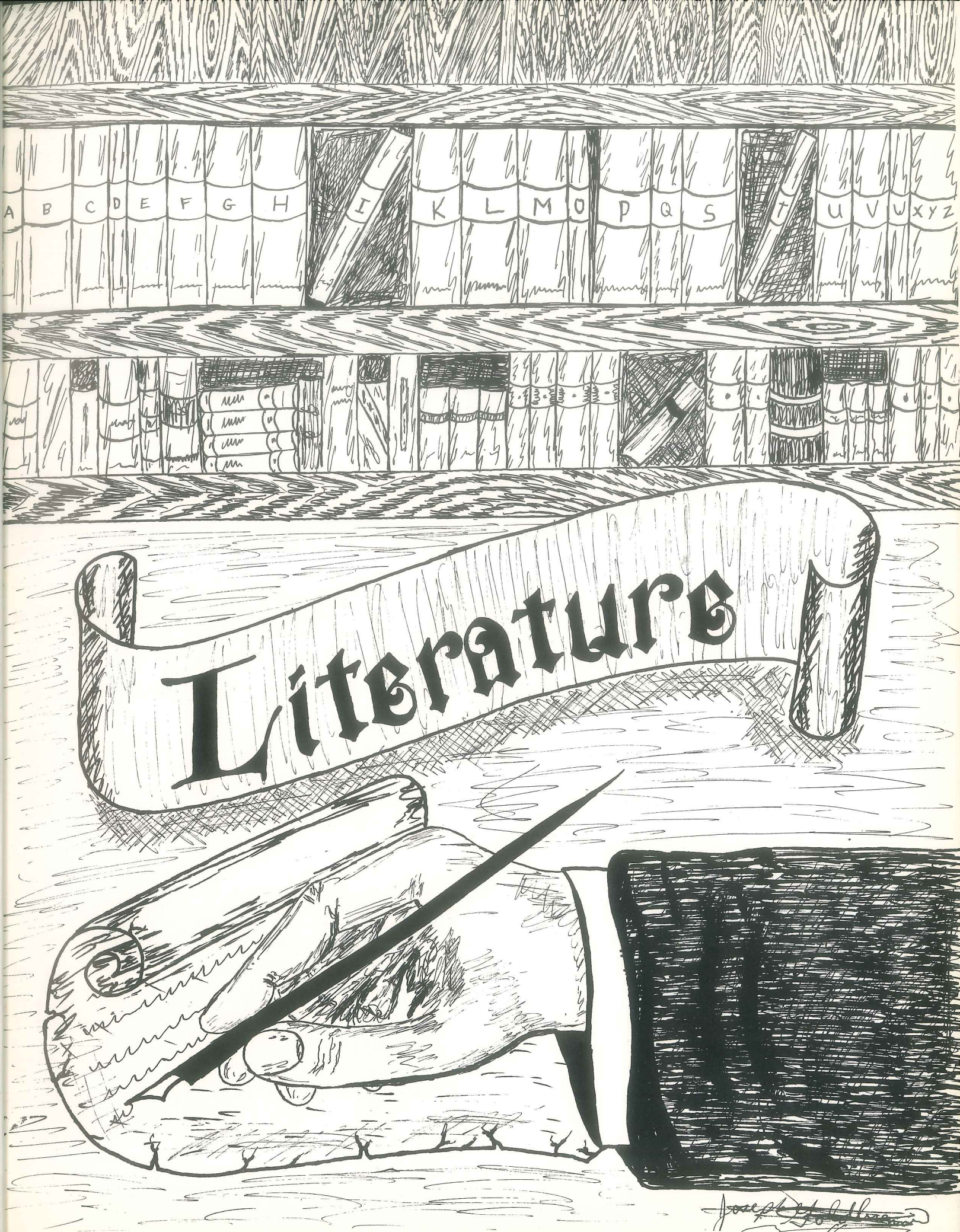
Abraham Zweigenhaft

דעת קנית מה חסרת.

A diligent student, Avrumie has excelled in all subjects distinguishing himself on many occasions. His friendly personality and his good natured smile have won him many friends.

"He who has many fine qualities must admit that an honest man is the noblest work of G-d." — Goldsmith





Joseph G. Sullivan

Threshold

by David Ziemba

I stand at the brink of existence. The finishing touches have already been added. I am complete in structure and form. I will never be more than I am now.

The time has come to make that irrevocable step, a fateful step indeed, and the decision whether to take that step has been handed to me. A decision undoubtedly destined to effect countless generations, possibly change the course of the world, for I am the link of a venerable chain at its point of discontinuity, and for this brief period of time I am to be master of my fate.

The time is fast approaching and I must carefully weigh both sides and gather my thoughts, for I have thought much. In the what seemed eons of time that I have been, I have learned all the knowledge there is to know. I have done so, sheltered from the outer world, in my own inner world — a world of complete comfort. I have no wants, no needs.

To take this climactic step would mean to begin-after having come so far you must only begin. It means existence — but in a world so cruel, so complex. It would mean an attempt at bringing a spark of truth into a straw world of hypocrisy — but it would be of a dying ember.

Man begins with such hope, such visionary ideals of perfecting his existence. He strives to overcome the impossible, conquer what lays unconquerable — yet men leave this existence one by one with unfulfillment and disillusionment. They leave it in bitterness, mourning for something that might have been or almost was. They find that it is as a mobius strip — when after many twists and turns you finally reach its end, you see that you are no farther than from where you started.

All men strive to leave a mark on the world. A mark which after they're long gone screams out, "Here was a man!" They try to change the world, blaze new paths — yet in the end, no matter which way they have gone, reach the same destination.

All this is only when looking at the inherent nature of man. But man is a variable, a function of conditions about him, and man as an entity has never been beset by so many problems as in this age.

The determination to forge onward, bucking fast-flowing currents — never losing sight of the ultimate goal — emotions that have once been considered by-words in expressing the character of man, have never been so shaken as in these times.

The world is getting so vast and complex that it's impossible for man to come to grips with its totality. In order to reduce society to simpler denominators, identity is sacrificed, individuality ceases to exist, all to be meagerly replaced by stark unfeeling numbers.

The tremendous onslaught of scientific growth and technology has caught man unawares. Instead of expanding his horizons, he's losing sight of them. He lives under the constant threat of world end; there's no escape — anywhere.

J. GOLDBRENNER

He becomes crushed by the sheer stress of living; an onus much greater than that with which he can cope. The real becomes too complex to comprehend, so he seeks new value in the unreal, the un-sense. No form art is therefore given status. Unpatterned, random sound is labeled music. The border-line between good and bad begins to fade. What makes *this* good or bad? Is it inherently so? That which was once absolute loses its unique position. The real and unreal, truth and untruth, the absolute and the relative all become muddled in a vast haze. In order to save himself from sinking, he must grab onto whatever threads of reality he can; as a dizzy man, who, seeing the world spin about him, steadies himself with whatever comes in his hands' grasp.

These thoughts may seem like ramblings — incoherent and unconnected reflections, but they have served to form my decision. I have decided. Whats this? Oh! a pressure on my upper lip! My mind — its fading — there's a tumult around me — I'm forgetting . . . "Reb Avrohom" the beaming doctor exclaimed, "Mazel Tov, its a boy!" And thus I was born.

„תנו רבנן: שתי שנים ומחצה נחלקו בית שמאי ובית הלל; הללו אומרים נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא . . . נמנו וגמרו: נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא: עכשיו שנברא, ימשמש במעשיו." (עירובין יג:)

Somber Sunset

by Shloyme Rabinowitz

*There, perched upon the hilltop stood I
Gaping about the beyond, so bleak, so vast
Reflecting o'er the folly of a day gone by
When that regal grandeur I beheld at last;
What a sorrowful beauty grips the eyes
The Setting Sun; Who remembers O how
A short while ago, as master of the noontime skies
Invincible, then it loomed . . . but now.
Chained to the unfeeling bonds of the hour
Compelled to sink to depths so low
Observe, ye rulers and men of power
How even kings must sometime bow.*

*How entrancing! One can merely gaze and grieve
As he views that majestic red orb descend
Whilst in the background he faintly perceives
The still, somber tolls of another day's end.
A day, O how deceiving to some
Here so quickly and gone so fast
While ahead lie only the thousands to come
Each one as fleeting as those of the past.
But turn to the firmament and calmly behold
How the heavenly clockwork neither speeds nor slows
And witness Warrior Time — so gallant and bold
Who so steadily, stolidly, onward flows.*

*Now the crimson hues are beginning to darken
Slowly, gradually losing their light
"Stop!" cry I, but time does not hearken
As the dusk grimly fills with the blackness of night.*

Secrets of the Night

by Pinny Auerbach

It is gone. The sun slowly crawled through the sky, darted among the onrushing clouds, and finally tiptoed from view. It seemed to me, that the sun did not want to leave the world behind. No she wanted to stay, to keep on shining her golden rays, illuminating the world. However, she was forced to go. Night and darkness, her two immutable foes overwhelmed her — overtook her with crushing finality; forced her out, and replaced her with their undaunted strength. Yes, I saw the sun leave — I saw the darkness enter — but I seem unable to comprehend this scene fully. The change that has taken place is just too great. All the life that was a part of the sunlight is completely gone now. All the movement, the hustle and bustle — all that has disappeared. Imagine it. Just a few moments ago people were running about — back and forth — seemingly not heading for any particular destination or goal. They were just moving for the sake of movement; running for the sake of running. And truthfully, I too, was swept up in this swirling, unstoppable tide. I too, was part of that never-ending stream flowing onward, never stopping for a moment to wonder where I am running, or better yet, why I am running at all.

But now, all that has stopped. Night has invaded the universe, taken control, and with its appearance, all the tumult has disappeared, seemingly forever. There is no place for this kind of scene during the night. The voice of the night is not the noise of the day. It is not the foolish sounds of running nowhere. For man, with the help of the golden rays of the sun, can hide from himself — pretending things that are not actually there. The light confuses man, makes him forget, and drags him along together with its tide.

The voice of the night is different. The voice of the night is in the tranquil sounds of rustling leaves that usher useful thought into the minds of man. These sounds steal the hearts away from their unreal, glittering dreams. The voice of night returns man to reality. It returns man to himself. The night beckons him to think and to consider actions that are purposeful; that lead him to something real and true. For, in the darkness man cannot hide from himself. Darkness causes man to confront his being and to see what he is really like.

Listen!!

What is this sound I hear? Is it the voice of the sun filtering into the realm of the night? Is the darkness, too, being corrupted, like everything else — by the same facades which man has allowed to hide all truth?

I inch closer to the source of the sound, certain to find night's enemy.

Yet, all I see are the shivering shadows dancing along the walls, while a lonely candle sheds its flickering light across the yellowed pages of an ancient, yet living, scroll. A man hovers over the scroll, drawing his life's strength from the words he reads. A song emanates from his lips, and this soulful song fills me with the confidence that I will be sustained even at the departure of the peaceful serenity of the night. And when the sun will finally rise, and the world will return to its ways, I will still hear the song of the night and that song will drown out the tumult of the day.

Some men heed the call of the night,
Some men hear the voice of the darkness
calling out . . . beckoning . . .

קומי רוני בלילה



The Wind, The Fog, The Sunlight

by Jack Fleischmann

*Oh, the mighty gust
With its great tempest
A message from above thrust
Ful of vigor and zest.*

*Sleep not remain not still
For time is short
Defy the lust for thrill
Have none of the sort.*

*Although merely a fog
The future, now present
Quick with a throb
Will blow many a tent.
Bright with bliss
The one steadfast
To the Creator of all this
Will endure after all have passed.*

The Seeker

by Barry Fishman

*I journey towards a distant land,
The way I came was weary and long;
Fatigue grips my tired body,
And yet I must remain strong.*

*Eons I carried my unfruitful search,
For a paragon of a worthy nation;
To set up a lofty perch,
To cease my peregrinations.*

*Though many a place and time I have seen,
Which to me seemed barren as desert sand;
Perhaps in the neighboring valley,
I shall find my promised land.*

*Beneath me the ground begins to slope,
I gaze at the rife growth of grass that's green;
Pressing forward with a carefree step,
I breath fragrant air, wondrous of the idyllic scene.*

*While walking down on the smooth rolling hills,
A gaseous opaque barrier I passed through;
The thin veneer of beauty seemed stripped,
The blue sky took on a different hue.*

*An agonizing cough racked my body,
It sundered my lungs — the air was that foul;
And there at the horizon the City stood,
From whence there came a frightening howl.*

*Slowly and sadly to the City I trudged,
To that conglomerated mass of Man and Machine;
Black obelisks belching smoke into the sky,
Distant neon lights casting a lurid sheen.*

*I entered the outskirts of the shrouded City,
The nightmare that was once a hopeful dream;
Inside fear-ridden people ran to and fro,
Their hollow footsteps vibrate on sidewalks that gleam.*

*Softly I trekked through the now dark silent streets,
About me the gentle breeze painfully moans;
Cowering, the denizens hide in their mighty fortresses,
Yet to me they seem as ancient tombstones.*

*Roving the wild packs move through the night,
Scavengers feast on the carrion of their plunder;
While the minions of justice huddle together,
Fearful of being torn asunder.*

*All these scenes into me drive their piercing point,
Resulting in causing my resolve to quake
I see I have reached the nadir of the valley,
Mind and body begin to tremble and shake.*

*Yet my repugnance drives away all lassitudes,
I make my way up through the deep and freezing rime;
Overhead the crescent of the moon casts its tearful shadow,
Myriads of stars shimmer faintly through the air's grime.*



The Paradox of Progress

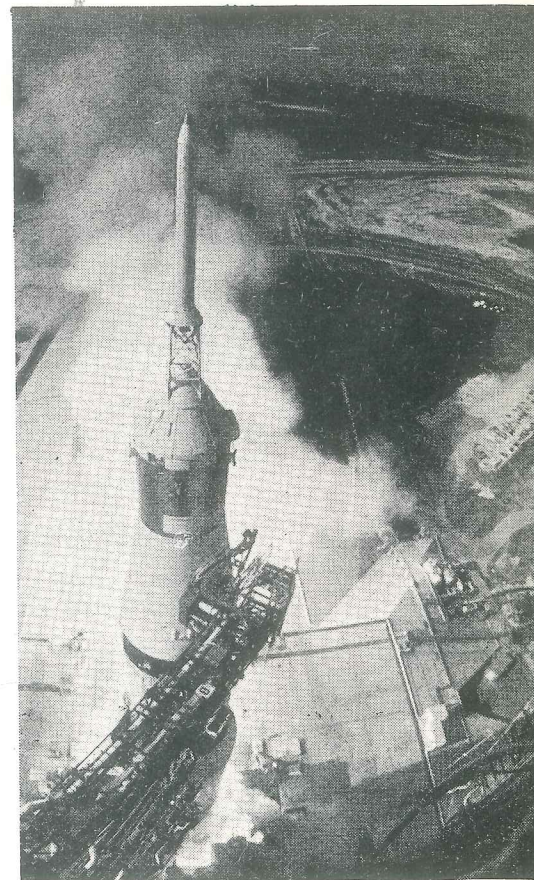
by Jacob Licht

It is commonly agreed upon, today, that we are living in a paradoxical world. Our civilization is advancing at a terrific rate, as our technological knowledge increases with every passing day. Yet, on the other hand, our society is deteriorating rapidly, and our social structure is being shaken at its very foundations. Moral and ethical codes are being discarded, and the more radical, revolutionary ideas are taking root. This analysis has become a popular, everyday cliché. But what we must ponder upon, is the reason for this general upheaval and turbulence and where it will lead us.

Fifteen hundred years ago, the sages of our Talmud declared that the period prior to the coming of Moshiach would be filled with crises for the Jewish people. A crisis to the Jewish nation can either constitute a physical menace or a spiritual one. Fifty years ago, following World War I, our leaders proclaimed that we had reached this crucial stage in our history. We, who have witnessed the annihilative holocaust of World War II and are presently enduring the Arab-Israeli conflict, can readily corroborate their beliefs. But as we near the climax of this afflicted period, the paramount crisis seems to be a spiritual one. The most exterminative crisis which threatens our existence today is indeed this "moral revolution," which is overhauling the American way of life. Amidst this turmoil and chaos, the Jew must cling tenaciously to his sacred ideals and draw a barrier between himself and the degenerating American society. For some Jews this task is not so difficult, because the "new morality" is so distasteful and unappealing, but for many the battle is very intense.

To the Jewish people, the paradox of progress is not a paradox; it is the divine guidance of world affairs that is overhauling the society in order to present us with our greatest challenge.

Perhaps, for all Jews, the realization that this is the final thrust and the decisive confirmations that Moshiach is soon to arrive will rekindle the flame of courage and faith needed to fight this last battle.



Chess Match

by Henry Hocherman

It did not take long at all. In several strategic moves, the gambit proved successful. The King, the prize at the end of the quest, had been cornered checkmated and defeated. Yet the sweet smell of success was abruptly snatched from the victor, and the vanquished brashly demanded the return of his pieces and the opportunity to play again.

Again? The victor was dismayed — his strike into his opponent's territory had succeeded once, but could he accomplish the same feat another time? And why must he so hastily return his opponent's pieces — after all, doesn't victory earn some reward?

The audience raised its collective voice, crying for the chance to witness a re-match. Their exclamations meant only that they wished another clash between the two opponents. The victor was visibly shaken by the spectators' display. He racked his brain, searching for some way out. But he could find none. He picked up the remainder of his own forces, a tacit display of agreement to play.

But the vanquished was far from being satisfied. He demanded once more the unconditional return of every last captured man. The victor explained that such a move was impossible for him to make, for it would seriously jeopardize his own position. As the vanquished snarled his standard epithets, a collection of people in the audience had joined together and provided him with a new set.

The victor, whose forces were at less than full strength, demanded an entire set as well on the basis of fairness. But his request fell on the deafest ears because the vanquished (and the entire audience for that matter) considered the present arrangement of forces to be the only fair one. The victor's eyes turned to the audience in search of aid but only blank, unconcerned stares were returned to him.

The match was then set. Poorly armed and lacking support from the spectators, the victor stared at the board with perspiration. His wits his only weapon, in several moves he broke deeply into the lines of the vanquished, fending off all his opponent's attempts to attack.

The vanquished jumped to his feet, and with anguish in his voice, he cried to the audience, "Look how he has dared defeat me again. Look, how he has dared defend himself against me. I have been sinned against by this shameless aggressor!"

The audience lends its support to the vanquished. The victor, finding it hard to keep from bursting out in sheer disgust, searches the crowded stands in search of one friend, one consenting voice. His search proves useless — there is no friend there to find.

The allegory needs no further explanation. The players in this piece are now bared of all make-up. In your mind, picture Israel portraying the victor, the Arab adversaries she faces, playing the part of the vanquished and the entire world appearing as the very partisan audience. Now review the chess match with these changes made in the cast. And while you are at it, pray to Ha'Shem that somehow, the world in its role as the audience, realizes the injustice of the game.

J.G.

“A Nation Unto Itself”

by David Rozen

When psychologists began probing the human psyche, they observed that most people share a strong aversion for solitude. They also noted that people who like to be by themselves are dismissed as loners and regarded unfavorably by society. A famous psychologist, trying to explain this, theorized that a normal person is afraid to rely on his own mind for guidance. He doubts the soundness of his judgement and fears the consequences of his actions. Therefore, in order to prove to himself that he is right, he seeks to join a group of people whose attitude and actions correspond with his own. If someone is a loner, it is a sign that he is self-reliant and has enough self-confidence to “go it on his own.” People do not like to be reminded of a weakness they may have. The presence of such people reminds them of it, and a bitter anger ensues. I think that this theory provides the reason for anti-semitism.

The most important fundamental of the Jewish religion is that a Jew must attune his thoughts, his deeds, his entire life to the words of the Torah. When a Jew conducts himself the way he should, there should be no reason for self-doubt. The reason is that a way of life, in accordance with the commandments of G-d as set down in the Torah, is the only way of life for a Jew. In the eyes of the Gentiles, Jews are a society of loners. That is why they dislike them.

With this interpretation of Judaism, I would like to clarify something which has always been a puzzle to me. The Torah forbids us to emulate the Gentiles with the words *ובחקתיהם לא תלכו*. I've always wondered, why would it be so terrible if we did copy them a little? Couldn't we still be observant Jews?

The explanation is that once we start emulating them, it shows that we are relying on their attitudes to form ours. If this is true, we are denying the power of the Torah to be the sole mold of our opinions. Once denied, it loses its importance in our eyes, and a looser adherence follows. At this point, our existence as a Jew is no more.

Being a Jew is not a half-way measure.
Being a Jew means living the Torah.



He

by Steven Friedman

*Surrounded by hostile forces, he has faltered
Outnumbered ten to one, he was slaughtered
His body folded when racked with pains
But the soul within him, to himself, remains.*

*Admirers countless, and friends he has had
But look what they've brought him fortune all bad
Inquisitions, pogroms, and master solutions
Ways to destroy by liberal institutions.*

*Treasures of wealth, and honors galore
They have offered him, and much more
All he must do is adopt their way
Then all shall be well, so they say.*

*Thousands through the ages they've destroyed
By varied methods which they have employed
But no matter what they've done
He worships his G-d and no other one.*

Truth

by Yitzchok Friedman

*From the darkness of the dreary night
Comes forth the signals of destiny
Which shall the future hopefully enlight
With the truth of eternity.*

*The truth buried deep in this world of darkness
Obscured by layers of impenetrable mist
A ray of light, flickers in moments of veraciousness
And then vanishes into illusion's unconquerable fist.*

*Falsehood, entertaining the delight of many
Believing it readily, cherishing it more
Perhaps it's the complacency of mind or body
Or that the truth was unheard of before.*

*Let the mighty men awake
Who brave the consequence truth harbors
Oh, ye warriors of verity's sake
Seek truth, the holiest of endeavors.*

היום יבא!

זכור אני כשהיו עוד, אשי התורה בוערים
וברועי העם וכמנהיגיו, היינו מתפארים
ומחדרים וברחובות, התורה תרים קולה
וגר מצוה תמיד מזהיר, מדריכנו בגולה.

... עכשיו הכל נשכח, גם האשים ולהכות
הכל הוסר, הכל בטל, כמשך הדורות
קול התורה אינו נשמע, האור פנה מהר
ורק אופל הגלות מסכיבותנו מתגבר.

הננו אלפי אלפים בתוך צוקה איומה
חבל! ואין כאן לנו מי שירגיש מאומה
אוי לנו! כי תעינו, ודרכנו מעוות
כי השונאים הצליחו להשכיחנו הדת.

רוחי נשבר, נפשי שממה, ואין תרופה ללב כואב
כי בנינו, אחינו, נרדפים מתחת יד אויב
יריעת הברזל נתיסדה ונתקדרו העינים
אך אפילו זאת לא תפריד בינינו לשמים!

הלילה נמשך בלי הפסק ורוחות הצפון מנשבות
פי מיכב, לבי צועק, ועיני נוטפות דמעות
נפשי נשפכה בעבור עמי, שלושת המליון
היושבים שבי ושואלים, "מתי יבא היום?"

ומתוך דומית-לילה הקול יוצא מלבי
„שמעו, מושלי מדינת צלמות, צוררי עמי
אם תנעלו שערי תפלותי, אם תכטלו תורתי
ניצוץ האחרון לא תוכלו לכבות, עודני יהודי!"

„עדיין תקוה נטועה בי, עודני מיחל
לקץ שבית אחינו ולתשועת ישראל
תהרס חומת אפילה, תכלה גלות אדום
נשוב, נחזור, וניבנה, כי עוד יבא היום!"

שלמה ראבינאוויטץ

הרבי ר' דוב בר (המגיד ממזריטץ)

תורת החסידות שהתחילה עם רבי ישראל בעל שם טוב, לא באה לידי מעשה אלא על ידי הגדול שבתלמידיו וחביריו לדעה, הרבי ר' דוב בר ממזריטץ. אם הבעש"ט היה כולו אור של אצילות כי אז המגיד ממזריטץ הפליא לעשות על ידי זה שהתקין את הכלים לשמירת אור הסידות ולהפצת תורתו בישראל. אשתדל במאמרי זה לתאר קווים אחדים לדמותו של סבי זקני מחולל תורת החסידות.

המאור הגדול ר' דוב בר נולד בשנת תס"ח בעיר לוקמש למשפחה מפורסמת שהתחסה לפי המכורת עד רבי יהודה הנשיא. הוא למד בישיבת בעל "פני יהושע" בלוב, והתפרנס אחר כך ממלמדות וגם מדרשנות שדרש ברבים בערי קורייז, דובנה, קריפה, ומזריטץ אשר לכן נקרא בשם "המגיד".

ר' דוב בר היה חריף ובקי בש"ס ופוסקים, למדן עצום וירא שמים יחיד בימנו. הוא היה מזכה את הרבים ומלמד זכות על כל אדם בישראל.

בשנת תקי"ב נפגש עם הבעש"ט ונעשה לתלמיד מובהק של מוסד החסידות. לאחר פטירת הבעש"ט נבחר ר' דוב בר להיות מנהיג העדה. שלא כדרכו היה ר' דוב בר ממעט בנסיעות וקבע בית מדרשו במזריטץ. מנהגו היה להתבודד ולעבוד את ה' בצומות ורק יחידיו סגולה ממאות תלמידיו זכו להכנס במחיצתו.

כפי ששמעתי מכ"ס זקני הרה"צ האדמו"ר זצ"ל מבויאן, נכד ישר של המגיד ממזריטץ, היו לו לר' דוב בר ט"ל אורות: כלומר שלושים ותשעה תלמידים צדיקים וגדולים מיסדי שלשלות של "צדיקים" בעולם החסידות במדינות רוסיא, פולין, ליטא, רומניא, והונגריא. ביניהם נמנו: ר' אברהם מקאליסק, ור' מנחם מנדל מויטבסק, שעלו והתיישבו עם תלמידיהם בארץ ישראל; ר' שניאור זלמן מלאדי, בעל ה"תניא"; ר' לוי יצחק מברדיטשוב, בעל "קדושת לוי"; ה"חזוהי מלובלין"; ר' אהרן מקרלין; המגיד מקוזניץ, בעל "עבודת ישראל"; ר' שמלקה מניקלשבורג, ויחיו ר' פנחס בעל "המקנה" וה"הפלאה"; ר' יעקב יוסף הכהן, בעל ה"תולדות"; האחים הצדיקים ר' אלימלך מליזנסק, ור' זוסיה מאניפולי.

יום לפני פטירתו אמר המגיד לתלמידיו: בני, תהא אחדות שורה ביניכם, בכוחה תתגברו על כל, תעלו במדרגות ולא תדרו חס ושלום. רמז לדבר הכתוב: "והוא כאחד ומי ישיבנו".

הרבי ר' בר נסתלק בי"ט כסלו שנת תקל"ג והשאיר אחריו את בנו הצדיק המפורסם ר' אברהם, מלאך בעל "חמד לאברהם".

תורותיו ושיחותיו נתפרסמו על ידי תלמידו ר' שלמה מלוצק, בתוך הספרים: "מגיד דבריו ליעקב", "אור תורה", "לקוטי יקרים", ו"אור האמת", והם תורות על התורה וש"ס. תלמידיו המפורסמים הפיצו את תורת רבם הגדול בישראל והכניסו רוח חיה בכוונת התפילה ולימוד התורה, באהבת ישראל ובעבודת השם מתוך שמחה ואהבה לשמה. כוחה זה של החסידות נתנה חיזוק ואומץ רוח לאחינו בני ישראל בכל אתר ואתר להתגבר על קושי הגלות והצרות, ולהמשיך באמונה שלמה וחזקה בביאת הגואל וישועת ישראל. הגני נותן כאן פנינים אחדים מתורת זקני המגיד הגדול ממזריטש זצ"ל:

"כל הנשמה תהלל יי"ה": על כל נשימה ונשימה תהלל להקב"ה. נאמר במלכים ב' פרק ג' "והיה כמנגן המנגן ותהי עליו יד ה'". נראה לי פירושו של הכתוב כך: המנגן לעולם יש לו פניות להתפאר בעצמו שהוא יודע נגן. אך הנגן, כלומר הכלי הדומם, אין לו כל פניה וזה שאומר הכתוב: אם יהיה המנגן דומה לכלי ניגון - ותהי עליו יד ה'. אמר המגיד ממזריטץ: ולואי אנשק הספר תורה באותה חיבה שבה היא הבעש"ט מנשק ילד יהודי שבחן אותו ומצאו יודע אלה בית. עשרת הדברים:

פעם אמר המגיד לתלמידו, ר' זוסיה מאניפולי שבקשו לתת לו דרך בעבודת ה' :

עליך ללמוד שלשה דברים מתינוק ושבעה דברים מגנב.

שלושה דברים מתינוק:

- (א) התינוק שמח תמיד ואין לו מרה שחורה.
- (ב) התינוק אינו יושב בטל אפילו רגע אחד.
- (ג) התינוק, כשהוא בא לבקש דבר מאביו, ואפילו דבר קטן, מיד הוא פותח בבכיה.

שבעה דברים מגנב:

- (א) הגנב עיקר עבודתו בלילה.
 - (ב) הגנב אם לא מצא מבוקשו בלילה אחד אינו מתעצל ומשתדל להשיגו בלילה השני.
 - (ג) הגנב וחביריו אוהבים זה את זה ומוסרים נפשם זה בעד זה.
 - (ד) הגנב מוסר נפשו אפילו על דבר קטן ואפילו על דבר המוטל בספק.
 - (ה) הגנב מוכר בבקר בחצי-חנם מה שגנב בלילה, שלא יכרו מה שבידו.
 - (ו) הגנב אינו מודיע על גניבתו, מקבל הכאות וכל מיני עינויים קשים והוא באהבת-אינו יודע.
 - (ז) הגנב אמונתו יפה לו, ולא יחליפנה בשום דבר.
- ואני תפילה שאור תורתו של זקננו המגיד ממזריטץ זצ"ל יאיר נתיב לכל הצמא לדבר ה' לתורה ולעבודה, וזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל.

יגאל ישראל בריאר

וכי יראה ה' מלתא זוטרתא היא?

„ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה וגו'“ ותיכף שאלו על זה חז"ל בברכות דף לג: וכי יראה מלתא זוטרתא היא? ותירצו, „אין לגבי משה מלתא זוטרתא היא“. ובאמת מאמרם זה הוא סתום מכל הצדדים. השאלה מוכנת לכל אך תירוצם מוסגר לכל, וכי בשביל שזאת היא מלתא זוטרתא אצל אדון כל הנביאים, משה רבינו ע"ה, שראה באספקלריא המאירה שלו ולא כשאר הנביאים שראו מתוך תשע אספקלריות מלוכלכות אלא משה ראה מתוך אספקלריא אחת מצוחצחת יבמות ממי: ויקר"ר א, יד; שהיה קרוב לשמים ורחוק מן הארץ (תרגום יונתן דברים לב, א); שהיא קורא ליצר הרע ערל (סוכה נב.); האם זה יקל עלינו עול יראת שמים? לדעתי אין הקושיא והתירוץ מסוג אחד. אבל שמעתי פירוש נכון לבאר דברי חז"ל אלו. חכמינו ז"ל אמרו שלעתיד לבא יבא הקב"ה וישחט ליצר הרע. הללו בוכין והללו בוכין. צדיקים בוכין ורשעים בוכין. צדיקים נדמה להם כהר, רשעים נדמה להם כחוט השערה. והשאלה היא פשוטה מאד. למה להם לצדיקים לבכות? הלא נצחו! הלא הלא עלו! הלא כבשו את ההר, ומה להם לבכות? אבל מצד שני מובן למה בוכים הרשעים. הלא „אנוש ימיו כצל עובר“. וכמאמר הנעים זמירות ישראל, „גז חיש ונעופה“ ואם היצר הוא רק כחוט השערה למה לא נצחוהו? למה לא כבשוהו?

אכן משונה היא בכיית הצדיק מבכית הרשע. זאת היא בכיה של נצחון וזאת היא בכיה של מפלה, בדרך משל, אם אדם נתעלה חיש מהר או הרויח ממון הרבה בזמן קצר, או שיש לו שמחת הנפש כמו חתונת בנו אהובו, הלא בקל יבכה בעל נפש. ולהיפך, אם אבד לאיש ממון רב או אבד לו אחד מאוהביו בודאי יבכה על זה. ובזה מונח חילוק הבכיות של צדיק ושל רשע. הצדיק, אחר רב העמל ורב השתוקקותו לעלות על הר ה' ולקום במקום מחיצתו של הקב"ה, בודאי כאשר הצדיק הטוב לעתיד לבא יראה שנצחו ושחטו ליצר הרע בודאי תהיה לו שמחת נפש כל כך עד שיבכה מרוב שמחתו, אבל להיפך, הרשע, לו יש בכיה של מפלה - נאבד לו ממנו לגמרי והיה יכול להשיגו בנקל כמו חוט השערה.

לאחר כל המעשה, לעתיד לבא גם הצדיק יודה שחיי האיש פה על הארץ הם כחוט השערה, אבל בשעת מעשה נדמה לו כהר אשר צריך לאזור חיל כדי שיוכל לעלות בו ועושה לעצמו כל מיני גדרים כדי שלא יפול ח"ו למטה, אבל לרשע תחלתו וגם סופו הכל הוא חוט השערה, כל דבר הוא קל בעיניו. תחלתו, „לפתח חטאת רובין“ וסופו פורץ גדרו של עולם וכופר בכל התורה כולה.

וזהו כוונת מאמרם ז"ל „וכי יראה מלתא זוטרתא היא?“ הלא הר הוא! הלא „מי יעלה בהר ה', כולו עשן, וענן כבד על ההר“ ויש הרבה מניעות בדרך עלותו בהר. ועל זה תירצו ז"ל: אל תדאגו ואל תפחדו, לגבי משה מלתא זוטרתא היא, וכאשר לעתיד לבא ישחוט ה' את השטן ככלות הכל כאשר כברא עלית על ההר ותהיה בבחינת משה שעלה לראש הפסגה כמו שנאמר „ויקרא ה' למשה אל ראש ההר ויעל משה“ - אם גם אתה תסיר נעליך מעל רגליך ותוכל לעמוד על אותה אדמת קודש אשר עליה עמד משה, אז תראה שבכחך אשר עמלת ויגעת בדברי תורה וביראת שמים במצוות מעשיות באמת נדמה לך כהר, אבל נצחת ועלית - ויעל משה כן, מרוב שמחה תבכה ואז תשמח נפשך.

ואני רוצה להוסיף, כי עם הפירוש של הגאון שהבאתי יכולים להבין כוונת הפסוק „ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך“, שהנה לענ"ד מלת ועתה היא מיותרת ומה באה לומר? אך לדבריו מובן דכדי להקל על הצדיק עלייתו בהר כאשר רואה שההר עשן כולו ויש הרבה מניעות בדרך, אל יפחד מזה. אכן נדמה לך כהר אבל כל זה הוא רק עכשיו, ואחרי אשר כבר עלית וכבשת את ההר תבכה משמחת נפשך שזה היה באמת כחוט השערה—זאת הכוונה וזאת הידיעה תהיה לך גם עכשיו וגם „עתה“ כדי להקל קצת מעליך עול יראת שמים, וזש"כ „ועתה“ כי פה בעולם הזה תחשוב ככה ואז לא תצטרך לשאול „וכי יראה ה' מלתא זוטרתא היא“.

נתן דוד רבינוביץ

לאחר זמן, התחילו עוד הרגשות של עצמאות להתפשט בלבבות אנשים. ובמהפכות אשר כמו השתתפו הרבה יהודים. בהרבה מקומות הועילו המהפכות לטובת היהודים, כמו בגרמניה, אוסטריה, אמליה, ועוד. במצבים הטובים האלו חשבו היהודים שאין להם שום צרות עוד, וימי צרות נדמו כרחוק מאד. אבל לא כך היה. באוסטריה נטלו שונאי ישראל את הממשלה והחזיקו בה עד מלחמת העולם הראשונה. היו שם התפרצות נגד יהודים עד המהומה הגדולה בפראג ב-1897. אפילו בצרפת נראתה שנאת היהודי במשפט של דריפוס. אז ראו היהודים שאין להם תקווה בשום ארץ שבעולם ולא שמו בטחונם במצבי הארץ. אחרי כל אלה סבלו יהודי אירופה המזרחית את הרדיפות שבימי מלחמת העולם—ואח"כ קם היטלר עם גזירותיו להשמיד ולהרוג.

ולכן, אין לנו שום טענה. אין לנו לבטוח על חירותינו ואזרחותינו פה, כי "מצודה פרוסה על כל חי" ויש ביד הקב"ה להביא עלינו כל מיני מצבים. ואין אנו יכולים לנטוש את אחדותינו ולהתערב בין הגוים מפני שהקב"ה לא יניח לנו. כך. אלא צריכים אנו להכיר את טובת הבורא שנתן לנו הזדמנות של מצב קל כדי לעסוק בתורה.

שמואל גוט

תשב אנוש עד דנא

בזמננו אנו שומעים כמה פעמים השאלה הקשה "מה קרה לדורנו זה?" לא בלבד באופן דתית אלא בכלל, בכל עניני מוסר, עינינו רואות את הירידה עולמית באופן פלאי. במזג הכיחפשי צריכין אנו לחפש אחר המפתח שהיה בדורות הראשונים הנעדר מדור שלנו היום. בזמן שהעולם כולו פורקים כל מיני עולות מעל צואריהם צריכים אנו לידע איזה עול הוא עול החשוב שבלתו כמעט אין עתיד לשלום, לשמחה, ולהתקיימות העולם כמו שהוא עכשיו.

עינינו תחזינה מישרים כשמביטים אנחנו בדברי חז"ל ועמם המלבי"ם. הנה אברהם אבינו כשנשאל מאת אבימלך למה אמר על שרה שהיא אחותו, השיב לו "רק אין יראת אלקים במקום הזה". והנה מה תירץ אברהם? ומה תלוי ענין יראת אלקים לעניני עריות וכדומה. אבל כן הדבר, אפילו חכם עצום כאריסטו בעת שגוברים תאוותיו, לא תעמדה לו חכמותיו לעצור את יצרו מלעשות מה שרוצה. ואפילו חכם הכי גדול ופילוסוף הכי נורא שיכול לדרוש ולחקור כל מיני חקירות אין חכמתו מועלת בעת שבוערת אש תאוותו. אבל הכוח שמחמתו יכול אדם לאסור תאוות נפשו היא היראה. ובפרט יראת שמים, לידע שית' שמו משגיח על כל מעשינו ועלילותינו.

וזה אמר אברהם אבינו לאבימלך, שאפילו גרר שהיא לכאורה ארץ מושכלת, בלי כח היראה אין מעלותיה שוות כלום, ואדרבה צריך אדם לירא מהן.

כן הדבר בזמננו, כל אחד רואה שהיראה נמצאת במיעוט קטן בדורותינו, ולפיכך מצב העולם הוא מה שהוא; בני אדם לוחמים זה עם זה, מדינה אחת לוחמת עם מדינה אחרת כמו חיות רעות שטורפות חיות ובהמות אחרות. ובכל רגע צריך אדם לפחד שאולי ברגע הבאה יחרכ העולם על ידי מערכות בני אדם. כל זה על כי אין יראת אלקים בעולם.

ואפשר נרשים אנו לומר שמדה כנגד מדה, הקב"ה משלם גמול לעולם שאינו מכטיח בו ובהשגחתו, שבזמן שאדם רוצה לילך ברחובות בלילות צריך לפחד מכל מיני מזיקים, ובזמן שאדם רוצה לעשות עסקיו בנחת אינו יכול, כי תמיד צריך לירא מפרעות וכדומה. כי בזמן שאין יראה טבעית צריכין למלא מקומו ביראה לא טבעית. וזה אמר הנביא אם לא ביר חזקה אמלך עליכם נאום ה'...

יעקב פליישמאן

עול התורה – בין בצרה ובין ברוחה

רכוז של קהלת ישראל הוא בשלש מדינות: בארץ ישראל, בארצות הברית, ובברית המועצות (רוסיה). ברוסיה, שיטת הממשלה היא כפירה גמורה, ויש כפירה תמידית עול היהודים להתערב עם הגויים. אבל לבני ארץ ישראל וארצות הברית יש בחירה חפשית. ועלינו מוטל האחריות של זהו ישראל לעסוק בתורה. אבל לדאבונינו, בשביל המצב הקל, חלק גדול מעמינו חושבים שפה הוא מושב התמידי שלנו, והם שוכחים מצפית הגואל. הם פורקים מעליהם את עול התורה, ועוסקים בחלונות. יש הרבה בינינו אשר ראו את גיהנום הנאצי ובא לידי יאוש, רחמנא לצלן. יש הרבה שאומרים, "ששה מיליון נהרגו ממנו ע"י היטלר ימח שמו, ועכשיו יש הרבה אומללים ע"י רוסיה, ותמיד יש מלחמה בארץ ישראל; מה לנו עוד?" ולכן, חושבים שאין להם שום בטחון אלא פה בארץ החפש ואין להם קווי בהקב"ה. אבל, כודאי אין טענותיהם נכונים. גם בימי התנאים היו צרות לישראל ע"י רומי, וגם הרבה צרות היו ליהודים בימי הראשונים באירופה, ואח"כ ברוסיה. ועם כל זה עסקו בתורה במסירת נפש ולא באו ח"ו לידי יאוש. וגם בימי האמוראים, כאשר היה המצב קל בבבל, נצלו את זה כדי לעסוק בתורה. ולא היו מחשבותם לשבת תמיד שם, והמצב הקל לא נשאר לזמן ארוך. וגם היום, אין לנו לבטוח בארץ כאן, אלא תמיד החיוב מוטל עלינו לזכור את הביהמ"ק ולצפות לגואל.

אחר שנברו הצרות ליהודים כשמשלת האיסלם התחילה להרחיב, הקהילה הגדולה של יהודים בבבל באה לסוף. סוף ימי הגאונים היה במיתת רב האי גאון, אבל כבר עמדו חכמי תורה בצרפת וגרמניה. גם בספרד היתה קהילה גדולה של יהודים שעזבו את בבל, וגם היו שם יהודים בימי התנאים.

מצב יהודי ספרד במאות השנים עד הגרוש הוא מוכיח על לימוד התורה בין בצרה בין ברוחה. במאה הששית התחילו צרות הסתת הכמרים הקתולים. הצרות הלכו עד כבישת הערבים. בימים ההם התפתחה התרבות הערבית. גם היהודים השתתפו בתרבות כדי להשתמש בה לתרבות העברית. ובתוך יהודים מלמדים ומשפיעים היה רב הסדאי אבן שפרט אשר יעץ לחליף לטובת היהודים. הוא נצל את השפעתו לפדיות ר' משה בן חנוך אשר יסד מרכז התורה לספרד ומרוקו. עוד בתוך משפיעים ירא שמים היה רב שמואל הנגיד. ובתוך הצלחתו כמשפיע, לא שכח את יראת שמים שלו והכיר שהכל הוא מאת הבורא.

צרות התחילו עוד כשעמדו הנוצרים לכבוש את ספרד. בתוך הצרות האלו גדל הרמב"ם. לאחר זמן כבשו כל ספרד, ובשביל גזירות רעות היו הרבה אנוסים, "מרנים" אשר בלבם היו יהודים. פעם אחת כשנאסרו "מרנים" להשרף, צעקו, "שמע ישראל". אבל המצב הורע עד שבימי פרננדו ואיזבלה היתה "אינקוויזיציה" – משפט בקרת הדת. גורל האנוסים היה נורא. בשנת 1492 למספרם, גורשו היהודים. הקהילה של יהודים בספרד, שלפעם היתה נהדרת מפארה, באה לידי סוף. וכתב האברבנאל, שלפיכך באה לידי סוף, מפני שראה הקב"ה שהתחילו להתערב, ומצב הקל היה סכנה לזהו היהודי, לכן הוצרך לזהו היהודי להנכר ע"י צרות.

מזמן ההוא, בימי הבינים, הראו יהודי אירופה מסירת נפש גדולה. בכל מקום שבאו מסעי הצלב, מסרו כמעט כל היהודים את נפשם. ובתוך מצב חשך כזה, הוגדלו רש"י ובעלי התוס'. כשצוה לואי התשיעי בצרפת על שריפת התלמוד, המשיכו בעלי התוס' את לימוד התורה בגרמניה. צרות באו כשהאשימו את היהודים למגפה השחורה. לאחר זמן, גורשו מאנגליה ומצרפת. היהודים היו נעים ונדים ממדינה למדינה, ועכשיו היו רוב היהודים בפולניא. אבל בפולניא היה המצב הטוב רק זמני. במלחמת הקסק התחילו צרות ליהודים, ואח"כ נמסרו הרבה יהודי פולניא לידי רוסיה, והיו משעבדים לכל מיני גזירות ועינויים. היהודים נאנסו לדרור בתחום המושב, ובכל זה עמדו באמונתם ולא שכחו את יוצרם. וגם התחזקו באמונתם שלא לתור אחרי עזת המשכילים שיעצו כנגד לימוד התלמוד. לבסוף נתבררה שאין בהשכלה שום תועלת. הרדיפות הלכו ורכו עד שב1911 היתה עליית דם. וכל זה אינו כלום כנגד גורל יהודי רוסיה בימי מלחמת העולם הראשונה.

מכל זה ברור שאין אנו בני חורין לפטור עצמינו מן התורה, בין במצבים של חשך, ובין במצב קל בהיום, אין זה סבה לנו להתערב. ויש ביד הקב"ה להביא עלינו צרות אם נכשל ח"ו.

אבל יש עוד סבה שהחילוניים תולים בו – שנתן אזרחות ליהודים. ובשביל זה אינם דואגים משום רעה. אבל המאורעות שהביאו לידי אזרחות מוכיחים שאין זה טענה. בתחילה ניתן אזרחות ליהודים בצרפת ע"י המהפכה הגדולה שהדגיש הרעה של שויון. נצחון הדמוקרטיה מצרפת גרם למלחמה. צרפת נצחה את הולנד ושם נתנה אזרחות ליהודים. אבל גדולי ישראל יראו, שמא תהיה זאת סכנה ללימוד התורה. אח"כ בא נפוליאן, ובכל מדינה שהכה כפה שיתנו אזרחות ליהודים, ונפל הגטו. ומכל זה באה הרעה הגדולה – כי בשביל אזרחותם הרבה יהודים לא הכירו את עצמם כבני ישראל אלא כבני אירופה. אבל הקב"ה לא הניח שעם ישראל יהיה ככל האומות, ואחר שנצח נפוליאן חזרו זעקות נגד יהודים בכל אירופה, וגם חזרו גזרות והגטו. ובראותם כל זאת, הכירו היהודים שאי אפשר להם לנטוש את אחרותם.

אל תקרי חליכות אלא הלכות

ארוז"ל אל יפטר אדם מחבירו אלא מתוך דבר הלכה שמתוך כך זוכרהו. ויש לעיין למה בחרו רז"ל הוקא בדבר הלכה ולא בדבר אחר כגון דבר תורה וכיו"ב? וגם צריך להבין, שלכאורה משמע שזהו תנאי בדבר. שאם לא יאמר לו דבר הלכה אל יפטר ממנו וא"כ צ"ל למה לא יפטר ממנו בלי דבר הלכה. וגם צריך באור ענין שמתוך כך זוכרהו. שהנה אנו רואים בחוש שכשארם לומר דבר, פעמים נמצא, שלאחר זמן רב אינו זוכר מי אומר. ופעמים אפילו ההלכה עצמה אינו זוכר. כמו שמצינו כמה פעמים בדברי חז"ל שמתספקת הגמרא מי אומר. וזה היה בזמן התנאים והאמוראים וכ"ש בדורות האלו שהם פחותי"עך לגבי דורות התנאים והאמוראים. וא"כ איך אפשר לומר שזכור מי אמר לו דבר ההלכה (ואין לומר שמאמר זה נאמר לדורות ההם, כי התורה היא נצחית. וגם תורה מלשון הוראה, שהיא באה להורות איך יתנהג האדם בדרכי ה', ולא רק בדורותיהם אלא גם בדורותינו).

והבנת לענין על יושרה יובן בהקדם באור הקרא הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, שמשמע מזה שמעלת היחוד היא גדולה מאד, וצריך להבין מהו מעלתו. ולהבין זה יש להקדים תחלה הסברה בפסוק ואהבת לרעך כמוך. שהנה האהבה צריכה להיות גדולה כ"כ עד שתהיה, "כמוך". ולכאורה אינו מובן, שאיך אפשר להיות האהבה כ"כ גדולה עד שתהיה כמוך ממש?

ולחבין הענין באר היטב, יובן על דרך משה באדם שכשיש גוף בריא ושלם הרי הוא שש ושמה, משא"כ אם הוא חולה באחד מאיבריו ה"ה בצער גדול, וכ"ש אם יחסור לו איזה אבר, וכך עד"מ, כללות ישראל, הם גוף אחד. ואם יפרד ח"ו אבר אחד ה"ה צער גדול להגוף, והפירוד הוא כשיש אחד מישראל שאינו מתנהג בדרך התורה, וכמו כמשל הגוף, שהחולי הוא שאחד מאיבריו אינו עושה פעולתו כפי מזג תכונתו. כך ברוחניות צריך כל אחד מישראל להתנהג כהלכתו, והיינו לומר שצריך לילך בדרך התורה. ואם לא ילך בדרך התורה ה"ה צער גדול לגוף, היינו כלל ישראל. ובה יובן קושיא הנ"ל, איך אפשר להיות האהבה גדולה כ"כ עד שתהיה כמוך ממש, מאחר שכללות ישראל הם גוף אחד, א"כ חבירו הוא גופו ממש וממילא שייך לומר בזה כמוך.

ועד"ז יש לבאר הפסוק הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, שדהע"ה משבח ואומר, מהו הטובה האמיתית? - כשנמצא האחדות. וזה שבת אחים דייקא מי שהוא אח בתורה, גם יחד. ואפשר לומר ג"כ שזהו מה שרמזו בקרא באומרו לשון, "שבת" אחים. שלכאורה היה צריך לומר לשון פגישת אחים וכדומה ולמה נקט דוקא לשון שבת, שי"ל כמ"ש בזה"ק, שבת"ה נקרא שבת. וישבת אותיות שבת ולכך נקט לשון שבת כי בזה מרמז לענין אחים שענינו ת"ח והיינו מי שחוא אח בתורה.

ובזה יתיישב ג"כ למה נקט הכתוב לשון רעך בואהבת לרעך כמוך. שלכאורה היה צ"ל ואהבת לאחיך כמוך וכדומה וכפסוק הנ"ל, אלא שהחידוש הוא שאע"פ שאינו אחיו בתורה צריך לאהבו ג"כ מצד הטוב שבנפשו מאחר שהוא אברו ממש אלא שהוא מקולקל. וצריך לאהבו ולהשפיע עליו בכדי שילך בדרך התורה.

ואחר כל הנ"ל, יש מקום לשכל לתפוס פירוש מאמר רז"ל אל יפטר אדם מחבירו אלא מתוך דבר הלכה שמתוך כך זוכרהו, פרוש שלא יסלק מחבירו אלא בדבר הלכה שחבירו ענינו כמו רעך כנ"ל. והיינו שתוא אינו אחיו בתורה אלא שהוא מקולקל קצת, וצריך לישרו שילך בדרך התורה. ואמרו ע"ז רז"ל אל יפטר ממנו אלא מתוך דבר הלכה. שהלכה היא מלשון הליכה, וכמארז"ל אל תקרא הליכות אלא הלכות, פירוש שבאמת הן הליכות אלא שקורין אותן הלכות והיינו שישתדל לישרו בכדי שיע"ז ילך בדרך התורה וילך מחיל אל חיל. ובה יובן דיוק אחד במאמר חז"ל באמרם, "מתוך" דבר הלכה. שלכאורה היה צ"ל אלא בדבר הלכה ומהו הלשון מתוך? ופרשו באחרונים ז"ל שמתוך, פירושו דבר חדש, והיינו שיתן לו התחדשות ויעוררו לילך בדרך הישר.

וזהו מה ששבח המשורר בפסוק הנה מה טוב וכו' שבת אחים וגו'. היינו כשתהיה כללות ישראל—אפילו הפחתית ערך—אחים, והוא ע"י הדבר הלכה, כנ"ל בארוכה. ואם תחשוב תראה שהלכה בגימטריא אחים (עם הכולל). ור"ל שע"י ההתעוררות וההתחדשות תהיה אחיו בתורה, וא"כ אפילו אחר הפטירה תהיה יחוד נפלא ברוחניות ע"י שיש פה גוף שלם.

ולתרץ קושיא הנ"ל שאיך יזכור אותו. י"ל שהנה הלכה היא דבר נצחית מאחר שאינו כסברא. שבסברא יתכן שיבא אחד ויסתור הסברא, משא"כ הלכה א"א שתסתור עפ"י סברא, ואפילו אם יש לו סברא ההפוכה מן ההלכה אעפ"כ נשארת ההלכה. וכדתנן במסכת עדיות, למה מזכירין דברי יחיד? פי' מאחר שאין ההלכה כמותו. ותירץ המשנה - לפי פירוש אחד - שבא להורות שאם יבא אחד ויסתור ההלכה, אעפ"כ נשארת ההלכה במקומה. והביאה המשנה דעת יחיד לומר שהיתה פה סברא כמותו, ואעפ"כ אין ההלכה כמותו, ונמצא שההלכה הוא דבר נצחית. וא"כ סרה קושיא הנ"ל, שע"פ מה שפי' לעיל שהלכה היינו באמת הליכה, יובן באר הטב, שההלכה היא שתעורר לו באמת ובכל שלם, ועי"ז לא תשתכח ממנו ההתעוררות ותהיה, "רושם" על נשמתו לעולם ויזכור אותו אע"פ שיש דברים המסתירים אותו הרושם. והנה ע"י אתערותא דלתתא דוקא אתערותא דלעילא ועי"ז יקוים מה שאמר הנביא, אם יהיו חמאיכם כשנלג ילבינו ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו, ועי"ז יתעוררו רחמים רבים מלמעלה ונוכה לראות כנחמת ציון זה ירושלים בגאולה האמיתית והשלימה בגאולה שאין אחריה גלות, במהרה ובימינו אלה.

אפרים רובעל

לך עמי

הקשיבו!

לך עמי
התרחק מפה
אל תתמהמה
ואל תעמוד
תרוץ כאילות
ותעוף כצפורים
כי האדם מבוכל
העולם עומד באחרית הימים.

רק —

תבא בחדריך
יש שם שקט ושלוה
וסגור דלתך
על הרחוב ועל המהומה
תנעול הדלת
בחזקה אחריך
ותשובו לך
דעתך ומחשבותיך.

שמה!

תתכונן ותתעמק
עכשיו יש לך האפשרויות
ותשקול כל הצדדים
במונינות ובבהירות
תהדור מוחך
ותחפוש לקושטא
וממילא תצא
האמת הברורה.

אז!

כשתפתח דלתך
ויצאת מחדריך
הבלבול והמהומה
אף שמתגברים לפניך
לא יזווך
ולא ירשימוך —
שדרשת וחקרת
יגעת ומצאת.

פנחס אורבך



אבל על מה שצריכים אנו להצטער עכשיו, הוא על שכחה, לא של מאות שנים אלא של חמש ועשרים שנה, כי עוד בדורנו ראינו שנאה נוראה בין הגוים עלינו אשר בשנאה זו נשמדו שש מליון מאחינו. יועכשיו אנחנו חיים באה"ב, ונוהגים כאילו דבר כזה לא קרה מעולם. לפני המלחמה היהודים בגרמניה התערבו בין הנכרים, בתכלית מובן המלה. ביניהם, אפילו היו כמה שחשבו ששם ישארו לנצח. ומפני שההתערבות היתה כ"כ גדולה הקב"ה הוצרך להטיל שנאה נוראה בגויים, אשר כמותה לא היתה מימות עולם. ומהחורבן הזה היינו צריכים ללמד פעם אחרונה לתמיד, לא לשנות את מנהגנו כדי למצא חן בעיני הנכרים. אבל היום באה"ב, היהודים הולכים עוד פעם בדרכי אבותם הנכרתים, ורוצים להרוס את כל הגדרים המפרידים אותם מהאומות. ומלפני כמה שנים, ראינו פה ג"כ התרבות שנאת־יהודי. ואם תשאל שזה כנגד השכל, התירוץ שהוא יד ה' אשר תמיד משניה עלינו בכל דור ודור. אבל הדבר לפלא בעיני, למה צריכים אנו לסבל יסורים של שנאה! נשמר את התורה כהלכתה ונקיים את האופן הראשון אשר בודאי הוא יותר נעים. נהיה כישראלים במצרים אשר אחר שמסרו את נפשם לשחט את הפסח, הקב"ה נתן אהבה בינם לבין המצריים, כמו שנאמר „ויתן את חן העם בעיני מצרים." וכל זה מפני שלא היה צורך לשנאה, מכיון ששמרו ישראל את המצוות. אנחנו ג"כ צריכים, מהר, לעשות תשובה בדרכי חיינו ולא נהיה ח"ו כאחינו בגרמניה. נחזק את עצמינו בשמירת התורה כראוי, ובפרט נשמר את ההבדל שביננו לבין הגוים ע"י שנויים בגופינו, מלבושנו, ומנהגנו. ובזכות זה בודאי ה' יגאלנו כמו שנאל את אבותנו ממצרים, במהרה בימינו, אמן.

יעקב ליכט

ימי נעורים

חבל וחבל על ימי נעורי.
עברו וחלפו, כהרף עין.
נדמה לי כאלו היו כיום אתמול.
אוי לי! כי אז היה זמן בתורה לגדול
זכור אזכור את ימי בישיבה.
אז הייתי בלי שום דאגה.
יכולתי תמיד להגות בהלכה,
ובאורה לראות סימן ברכה.
עכשיו המצב כבר אחר.
אפילו יום איננו עובר,
כלי צרות ובעיות.
שלשקוע בתורה אינן נותנות.
כך אחשוב בעוד שנים מועטות.
כשימי הנעורים . . . יחדלו מלהיות.
ולכן עכשיו היא העת ללמוד.
כי הזמן עובר מהר מאד.

צבי ברוננער

אחי - התעוררו!

הנה כבר ידוע הכלל אשר יהודי צריך להיות מובדל ומופרד מהנכרי - לא רק על ידי שמירת התורה ומצוותיה, אלא גם כן על ידי שנוי בגופו, במלבושיו, ובכל מנהגי חייו. וגם נתברר בגלות הארוכה שלנו שהתקרבות אל הגויים אינה מועלת למעט את השנאה שיש להם עלינו. ואדרבה במקומות אשר היהודים התקרבו לגויים, במלוא מובן המלה, שם התחילו הגזרות הקשות ביותר לעמנו.

כדי לבאר את זה, נקדים בתחילה את דברי "הבית הלוי" על פרשת שמות. במדרש רבה על הפסוק "ויקם מלך חדש על מצרים" מובא הפסוק מהנביא הושע "בה' בגדו כי בנים זרים ילדו עתה יאכלם חדש חלקיהם". והמדרש מוסיף, כי כשמת יוסף הצדיק הפרו ברית מילה כי אמרו "נהי' כמצרים". וכיון שעשו כן הפך הקב"ה האהבה שהיו המצריים אוהבים אותם לשנאה, שנאמר "הפך לבם לשנוא עמו להתנכל בעבדיו". ובזה קיים את סוף הפסוק "עתה יאכלם חדש חלקיהם". זה מלך חדש שעמד במצרים וחדש עליהם גזירות. וקשה מאד להבין איך דור קדוש כזה, בני בנים של יעקב, יכולים לבטל את מצות מילה. והוא מסביר שבדאי מלו את בניהם אפילו בזמן השעבוד, אבל בתחילה הם פחדו. הם ידעו בקבלה שיוצרכו להיות עבדים במצרים ארבע מאות שנה, ורצו להתקרב אל המצריים כדי למעט את השנאה שביניהם לישראל. ומכיון שקודם מתן תורה ההבדל היחידי שהיה בינם לבין המצריים היה מצות מילה, הם הסכימו למשך את ערלתם. שהמובן לכסות את מקום החתך כמקודם, ולא יהיה ניכר שהם נמולים. ובדאי מצד הדיו, הם קיימו את מצות מילה כהלכתה. ואף על פי שמצינו שהמושך ערלתו אין לו חלק לעולם הבא, זה רק כאשר מתכוון לבטל במצוה ולהקעים את הקב"ה. אבל במצרים, כוונתם היתה רק להסתיר את יהדותם ולהתערב בקוים, כדי שקל השעבוד. ויש עוד מדרש בקהלת שבפירוש אומר שלא ביטלו את המצוה לגמרי, ח"ו, רק משכו את הערלה כמו שאמרנו. וכאשר הקב"ה ראה שעל ידי תחבולה זו, עלולה האפשרות שישראל שתקעו בטומאתה של מצרים ויתערבו לגמרי ביניה, הוא חידש שנאה בלב המצרים כדי שיבדלו מהיהודים. ועכשיו מובן המדרש, שמכיון שהפרו את הברית מילה, שמשכו את ערלתם, הוצרך הקב"ה להפוך את האהבה לשנאה. ולי נראה שיכולים להביא עוד ראיה ליסוד זה מהמדרש על פסוק "ותמלא הארץ אותם". וכך לשון המדרש: "כיון שנמלאו בתי טרטיות מהם, מיד גזרו עליהם שיפרשו מהם". ולפי דברינו הלשון מרומז. שכאשר רצו לחתך לעולם - התרבות של הגויים כדי להתערב עוד יותר ביניהם, היה צריך הקב"ה להטיף שנאה בלב המצרים שיגזרו גזירות שיפרשו מהם. ואין סתירה מהמדרש שנאמר שבשביל שלשה דברים נגאלו ישראל ממצרים: מפני שלא שנו את שמם, את מלבושם, ואת לשונם. כי מכיון שישראל ראו שאין תועלת בזה שמתקרבים אל המצריים, אלא להיפך, זה מגדיל את השנאה ביניהם, הם חזרו למנהגם כמקודם, ובזכות זה נגאלו. נמצא שהשנאה שה' חדש בלב המצריים היתה מוכרחת לגאולת ישראל. והיוצא מכל דברינו, שזהו יסוד חשוב מאד, שצריכים ישראלים להיות מופרדים מהנכרים, כי בו תלוי זכות הנאולה. ויש שני אופנים לקיים את ההבדל הזה. או על ידי שמירת התורה ומצוותיה והשנויים במנהגנו, אשר הם בעצמם מבדילים אותנו מן העמים; או ח"ו אם אין שומרים כל גדר התורה הקב"ה צריך להטיף שנאה בגויים שיגזרו עלינו גזירות קשות. והראיה הכי גדולה לזה היא ימי גלותינו. שעל פי דרך הטבע היתה צריכה שנאת הגויים עלינו להתמעט במשיכת הזמן, ואדרבה אנחנו רואים שבסוף הגלות נתרבתה השנאה. וזה מפני שממעטו בשמירת התורה וכאשר חסר האופן הראשון צריך הקב"ה להתעסק באופן השני.

אבל לדאבוננו כלל ישראל לא לומדים מגלות אחת איך להתנהג בגלות שניה. כי הענין הזה נתברר עוד יותר בגלות פרס ומדי. המדרש אומר: מפני מה נדונו ישראל לכלייה, מפני שהלכו לסעודת שחשוורוש ונהנו ממאכליו, ואפילו שהיו כשרים. וזה ממש כדברינו. שלמה הלכו היהודים לסעודת אחשוורוש ואכלו ממאכליו? מפני שלא רצו שיהיה הבדל ניכר בינם לבין הגוים. ובהתערבות בין הגוים הם חשבו שיחיו בטוהים. אבל למרות סברא זו אשר לכאורה היא נכונה לפי שכל האנושי, הנשאה גדלה אחר הסעודה עד שנגזרה הגזרה. גם בגלות אדום, אשר בה אנחנו חיים, כבר ראינו זה פעמים. כאשר גרוש ספרד התחיל בסוף מאה החמשית - עשר יהודים היו האנשים הכי חשובים ונכבדים בארץ. הם היו אפילו שרים במלכות. ומכיון שהוסר ההבדל הוצרכנו לגרוש ספרד כדי שלא נתערב לגמרי בין האומות. והרעיון הזה לי חידשתי מעצמי, אבל כבר אמרנו גדולי ישראל.

General Organization



President — Stanley Gruen
V. P. Shimon Finkleman

The T.V.H.S. G. O. of 1970-71 was distinguished by the efforts of its two fine Presidents, Stanley Gruen and Pinny Auerbach, and the admirable ideas they managed to convey to the student body. As an illustration of democratic government, the G. O. has instilled within its members a keen interest in not only school, but world politics as well. As we leave it, we sincerely hope that it will continue to serve as an inspiration for student involvement.



President — Pinny Auerbach
V. P. Shmuel Geller



BOOKROOM — Howard Makowsky, Shloime Pollak



LIBRARY — Yigal Brayer, Arthur Glatt, Louis Kanner.



SPORTS





BASKETBALL TEAM — Front Row: Moshe Konig, Mark Salzman, Benjy Bass, Heshy Schwartz. Second Row: Harold Schwartz, Chazkel Jerusolinski, Itchie Kaufman, Yakov Applegrad. Back: Yitzchok Landerer, Yigal Brayer, Joseph Greenfeld, Moishe Halpert, Jay Hartman.



FOOTBALL TEAM — Front Row: Sruli Rosner, Israel Minzer, Jay Buchsbaum, Shaya Shimmel. Second Row: Sol Strimber, Leslie Friedman, Hershel Halpern, Steven Friedman, Moishe Mandel. Back: Howie Makowsky, Abie Liss, Benjamin Hirsch, Ally Dembitzer, Izzy Stern.



SOCCER TEAM — Front Row: Alex Edelstein, Robert Mermelstein, Leon Jakubovic, Robert Zafir, Ronald Edelstein.
 Second Row: Shaya Preiserowicz, Zvi Brunner, David Avigdor, Marvin Kirschenbaum, Shmuel Gut.
 Back: Abe Zwiegenhaft, Louis Kanner, Ezriel Scheiner.



VOLLEYBALL TEAM — Front Row: Shmuel Greenberg, Noach Dear, Joe Baumol, Paul Adest, Sander Kutner.
 Second Row: Jay Buchsbaum, Dov Rubin, Yidi Braun, Yigal Brayer, Kenny Wachtel, Arthur Glatt.
 Back: Irving Perl, Mark Srulowitz, Yossie Zelmanowitz, Jay Hartman.



SCHOLARSHIP

Front Row - Left to Right: B. Moskowitz, J. Baumol, M. Salzman, S. Gruen, Y. Brayer; Second Row - Left to Right: R. Weinstein, J. Licht, J. Fleischmann, H. Fried, S. Friedman, S. Kohl, S. Rabinowitz, D. Rozen; Third Row - Left to Right: D. Weiss, N. Rabinowitch, A. Liss M. Srulowitz, D. Zeimba, Y. Stein, Y. Landerer, A. Glatt, N. Rosner H. Halpern, D. Rubin, D. Retter; Fourth Row - Left to Right: B. Fishman, M. Kirschenbaum, B. Bass, P. Adest, J. Zelmanowitz, I. Wahrman, H. Bergman, Y. Friedman, M. Kolber; Not Shown - P. Auerbach, H. Hocherman, D. Reiner.

WINNERS

HONOR

Front Row - Left to Right: S. Gelbtuch, J. Baumol, Y. Brayer; Second Row - H. Rand, J. Licht, M. Professorske, H. Fried, S. Friedman, S. Greenberg, S. Rabinowitz, D. Rozen; Third Row - Left to Right: M. Englard, R. Mermelstein, M. Gelbtuch, N. Rabinowitch, M. Srulowitz, A. Lowinger, D. Ziemba, I. Wahrman, Y. Landerer, N. Rosner, B. Bass, D. Retter; Fourth Row - Left to Right: B. Fishman, B. Lonner, S. Gut, M. Kirschenbaum, Y. Kutten, J. Zelmanowitz, H. Bergman, Y. Friedman, M. Brody; Not Shown - P. Auerbach, H. Hocherman, D. Reiner.

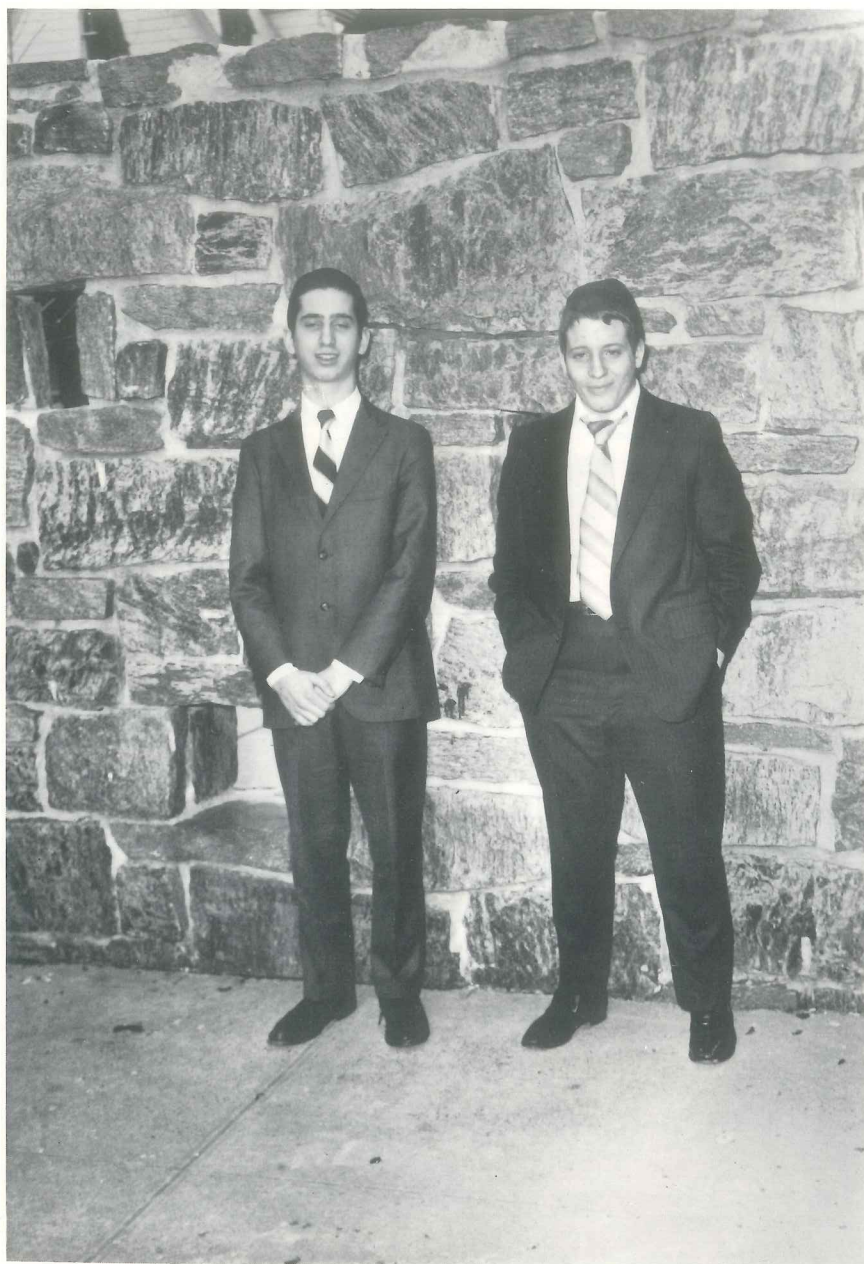
STUDENTS

MERIT LETTER WINNERS

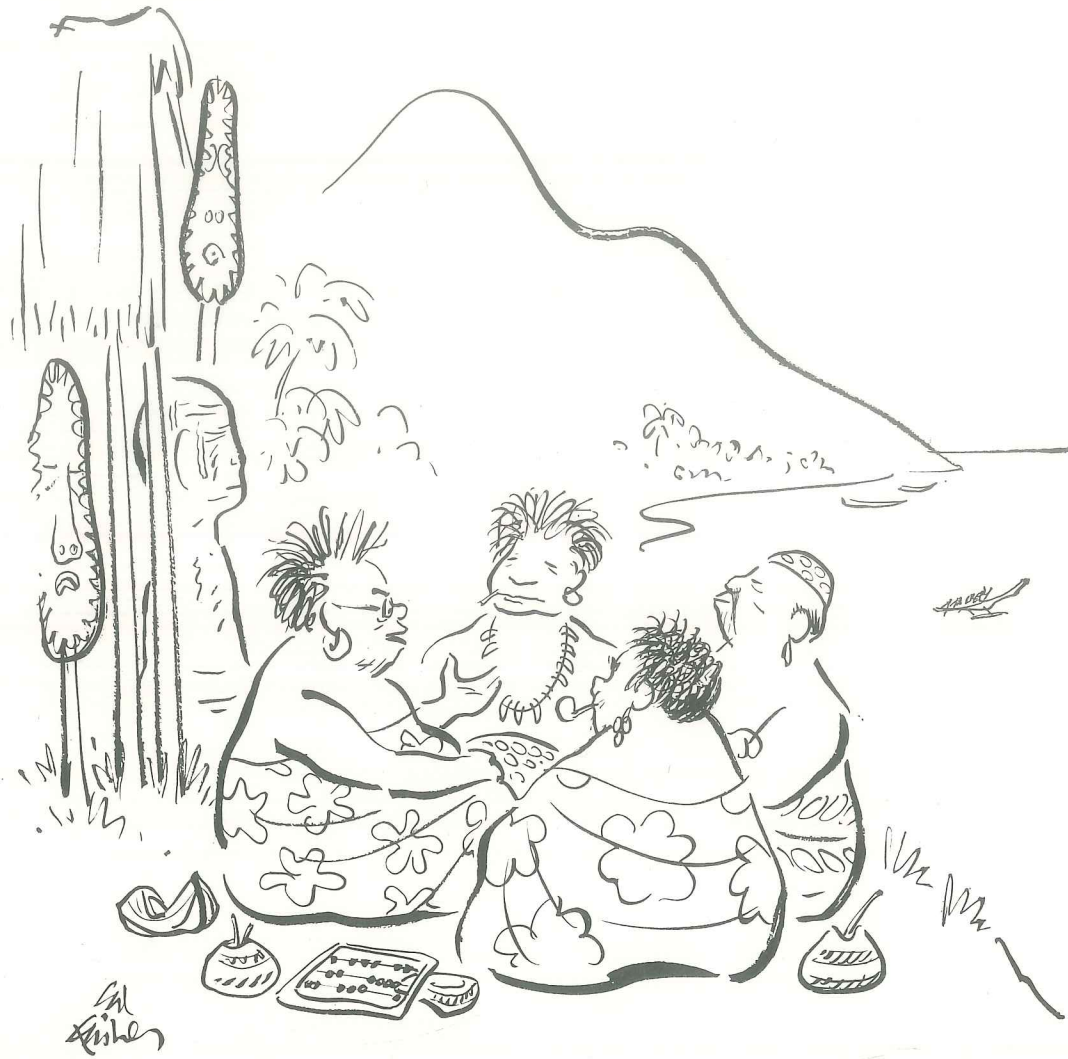


Left to Right: Joseph Baumol, Barry Fishman, David Ziemba, Harry Fried, Mark Kolber.

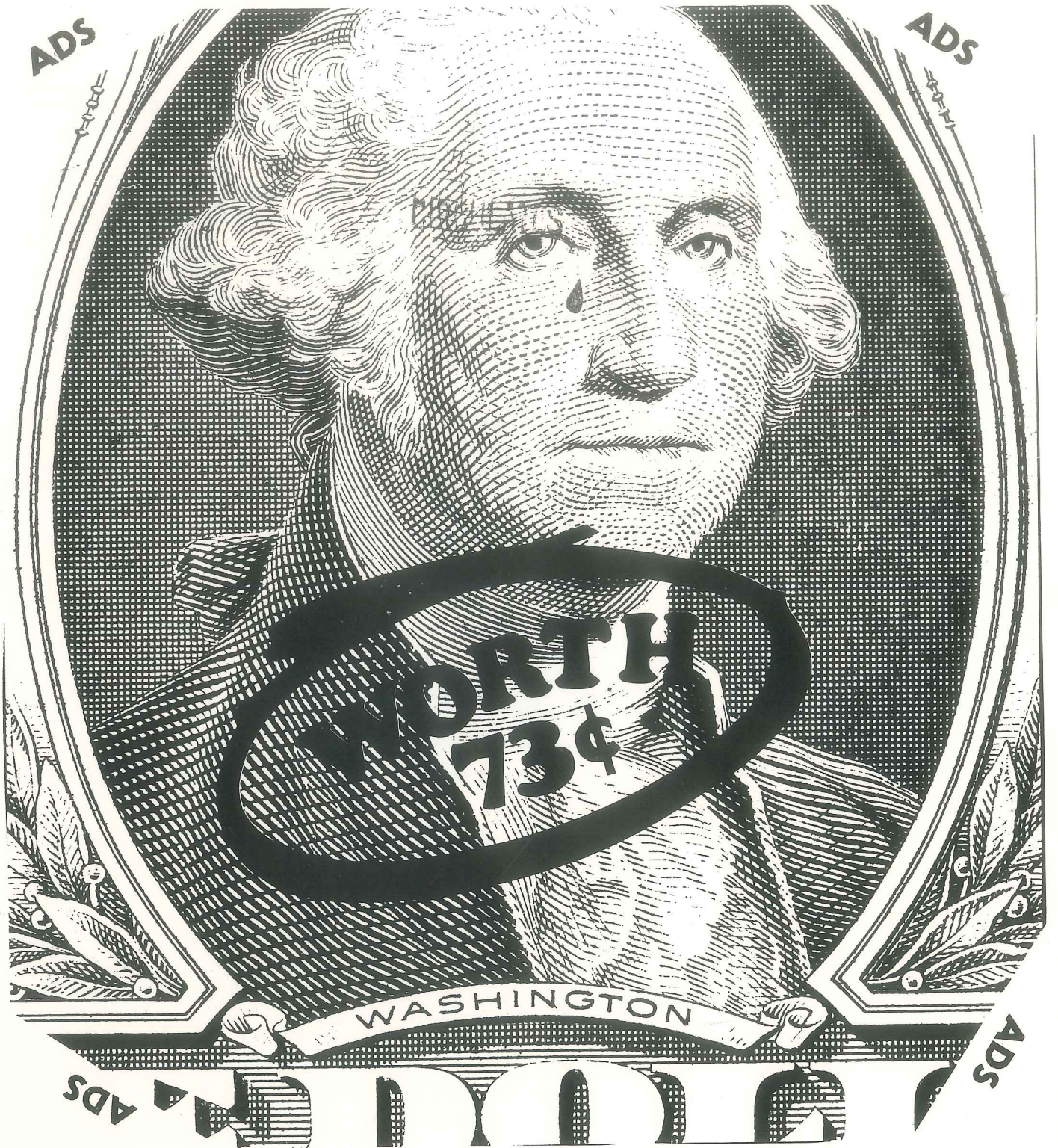
MERIT FINALISTS



Left to Right: Solomon Rabinowitz, David Rozen.



"Money speaks in a language the whole world understands"



The faculty and senior class of Mesivtah Torah Vodaas extend their condolences to William Adler and David Ziemba on the deaths of their fathers. May it be the will of G-d that the dedication to Torah and Judaism of their sons serve as an everlasting monument to them.

לזכר עולם יהיה צדיק

הננו מקדישים עמוד זה לזכרוננו הברוך של

הרב הצדיק כ"ק הרב מרדכי שלמה וצוקלה"ה פרידמאן

האדמו"ר מבוואן

מעמודי התוך של תומכי ישיבתנו
מדברנא דאומתיה, צדיק יסוד עולם, שעלה לשיבה של מעלה ונתבקש למרומים
ביום ה' אדר התשל"א, ונממן בהר הזיתים בעיה"ק בירושלים תובב"א.

זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל.

בניו ונכדיו,

הרב מנחם מענדיל ומלכה,

ישראל אברהם, נחום דב ונחמה חיה ברייאר

מביעים אנו בזה ברכתנו החמה והלכבית לכננו ואחינו היקר והחביב

הבחור היניק וחכים נתן דוד רבינוביץ נ"י

יה"ר שתזכה לעלות מעלה מעלה על במתי התורה והיראה ותהי' לתפארת המשפחה
ונזכה כולנו לרוות רב נחת ממך.

הוריד, אחיד, ואחותך

Best wishes to

Nathan David Rabinowich



from

Mr. and Mrs. Moshe Fischoff

Mr. and Mrs. William Friedman

Mr. and Mrs. Alexander Herman

Mr. and Mrs. Elias Klein

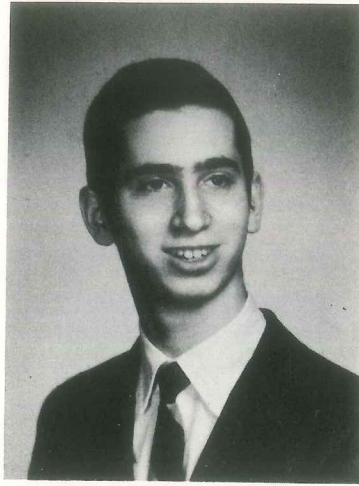
Mr. and Mrs. Elmer Klein

Mr. and Mrs. Martin Klein

MR. and MRS. HENRY HIRSCH

Extend their Congratulations and Best Wishes

to



Shlomo Rabinowitz

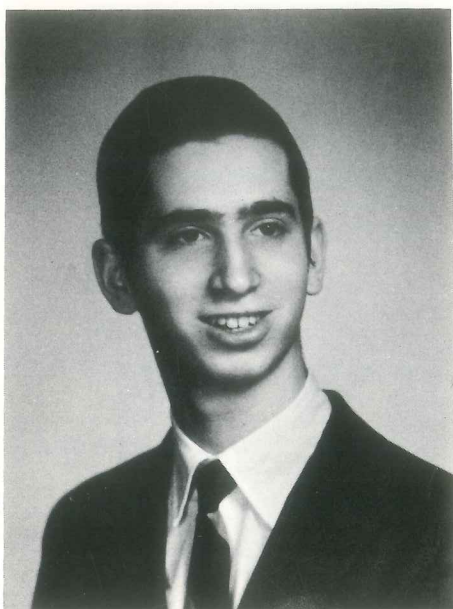
Upon the Happy Event of His

GRADUATION FROM

TORAH VODAATH HIGH SCHOOL

MR. and MRS. RICHARD HIRSCH

Warmly Congratulate



Shlomo Rabinowitz

UPON THE OCCASION OF HIS GRADUATION

CLEI ZEMER ASSOC.

Presents

Congratulations to



Noach Dear

from the

Associates

Josh Neumann, Chaim Manheimer

(212) 633-6419

(212) 260-1030

(212) 633-4055

(212) 851-9215

Congratulations and Best Wishes to



Bennet Grossman

and his fellow graduates

from

Benj. Rich Realty Company

Arthur Gold, general manager

An Alumnus of Torah Vodaath

**Mazel Tov and best wishes
to our dear son, brother and uncle**



Reuven

... from ...

Mr. and Mrs. M. Weinstein

Abie, Malky and Tzipi Konstam

Congratulations and Best Wishes

to



Max Profesorske

Upon His Graduation

Mom and Dad
His Brother - Irwin
His Grandparents -
Mr. and Mrs. S. Wexler

The Feldman Co. Inc.
"Discount House"
375 Broadway
New York, N. Y. 10013

J. Levine Textile Inc.
369 Broadway
New York, N. Y. 10013

Warex Textile Co. Inc.
68 White Street
New York, N. Y. 10013

B & R. Textile Corp.
46 White Street
New York, N. Y. 10013

I. Karten Inc.
Bermaha Textile
408 Broadway
New York, N. Y. 10013

Blue Ribbon Fabrics Inc.
370 Broadway
New York, N. Y. 10013

Isaac Git
36 Walker Street
New York, N. Y. 10013

**Mazel Tov and Best Wishes to our dear son,
*brother and friend***

Yanki Slamovits



from

**Mr. and Mrs. S. Slamovits, Simy, Gity
and friends of the family**

**Congratulations and Best Wishes
*to a good friend***

**Yanki Slamovits
and also three other devoted friends,
Morton Roth
Elia Glaser
Berney Shafran**

from Richard Ottinger

Congratulations to
Joseph N. Goldbrenner



from
Daddy, Mommy, Chaim
Itchy, Ester, Aryeh
and Shoshana

Congratulations to
The Graduating Class

from
Temunah Art Studio
Monograms, Lettering etc.

Joseph N. Goldbrenner
1848 47th Street

435-2568
Brooklyn, N. Y. 11204

Congratulations to

Kenny Wachtel



Upon his graduation

from

TORAH VODAATH HIGH SCHOOL

**Exquists form Brassiere
(Canada) Ltd.,**

215 Spadina Avenue

Toronto 2B, Ontario

Congratulations and Best Wishes to

Jay Hartman

from Don Lieberman

**Congratulations and
Best Wishes
to**

our son

Louis

Rabbi and Mrs. P. Kanner

Congratulations to
Stanley Howard Gruen
Upon His Graduation

from

Mr. and Mrs. Sidney Roth

**Our Heartiest Congratulations and
Best wishes to**

Y u m m y

Upon His Graduation

**From your Mother and Father
Uncle and Aunt
Shimmy and Pearl
Faigy and Berish
and your Nephew, Ashie**

**All our love and good wishes
to
our dear Son, Brother, and Brother-in-law**

David Rozen

Upon His Graduation

**Dad, Mom, Etzmun
Brenda and Simcha Berkowitz**

Congratulations to

Mark Kolber

upon his graduation

from

his parents and sisters

**Congratulations and Best Wishes
to our son**

Yossie

Upon His Graduation

from

**Mr. and Mrs. M. Zelmanovitz
Also**

**Best Wishes to Yossie
from
Brother Mendy**

NEGINAH ORCHESTRA

Distinctive Jewish Music

**Issac
435-5749**

**Y'Rachmeil
853-5616**

We are proud to announce our new release

' ' U R A ' '

Which can be obtained at all book stores

**Mazel Tov and Best Wishes
for a bright future to our dear
son and brother**

Hershi Fried

**May your achievements in the past
be paralleled and exceeded by
greater success in the coming years.**

Taiti, Mommy, Shulem, and Volvi

Congratulations and Best Wishes

To Our Dear Beloved Son

and Brother

Zvi Bendet Gutter

Best Wishes

to

Mordechai Greenwald

**and may we derive much nachas
from him**

Daddy, Mommy, Brothers, and Sisters

MAZEL TOV

to

**Noach Dear, Joe Baumol,
Stanley Gruen, Irving Perl**

from

Danny, Sammy, Fishy, Ronald

**In honor of the Graduation
of our Son and Brother**

M e n d y

**Mr. and Mrs. Joseph Wachsmann
Pinchus and Ephraim**

To

David Retter

**A Wonderful Young Man
Success is Yours To Be !**

**Mr. and Mrs. Manfred Lehman
and Family**

Congratulations and Best Wishes to

M a r k

Upon His Graduation

**Mr. and Mrs. David Srulowitz
Marv, Sandy, Shari, Michael
Mr. and Mrs. Emanuel Srulowitz**

**Mazel Tov and Best Wishes for
a Bright Future to Our Dear
Son, Brother, and Nephew**

Yonah Michael

**Mr. and Mrs. Jakob Kuttan
and Zvi Dovid
Mr. and Mrs. David Kuttan
Dr. and Mrs. Elmer Offenbacher**

To our dear son, brother, grandson, and nephew

Sander Kutner

Mazel Tov and Hatzlacha

**Mommy and Daddy
Sara Malka, Heshy, Chava Perel
Bubby and Zaidy Katz
Bubby Kutner
Aunt Mindy and Uncle Shiya**

**ברכת מזל טוב לבניית
לבננו היקר ישראל אברהם-יגאל ני"ן
לרגל חג הסיום.**

יהא רעווא שתעלה ותצליח בדרך התורה והמסורה מחיל אל חיל
ונזכה לרוות ממך רוב נחת יהודי ושמחה לתפארת המשפחה.
חוריק ואחיק המברכים,

**הרב מנחם מענדיל ומלכה
נחום דב, ונחמה חיה ברייאר**

Congratulations to

BENNET GROSSMAN

from

ASSOCIATED INTERNISTS, P.C.

STANLEY H. LEVY, M.D.

DAVID M. JACOBS, M.D.

10601 W. 7 Mile Road

Detroit, Michigan 48221

Congratulations and

Best Wishes

to

our son and brother

PINNY

from

MR. and MRS. A. RÖTENBERG

YECHZKEL, ABIE, HUDY;

VIVIANNE and BARUCH TWITO

from Netivot

Congratulations and Best Wishes

to our son

ZVI GOLD

upon his graduation

*May he be successful in
all his future endeavors*

from

MR. and MRS. GOLD
and Family

Congratulations

to

our dear Grandson

PINNY

MR. and MRS. I. AUERBACH

Congratulations and
Best Wishes
to

YIGAL BRAYER

upon his graduation

Our Heartfelt Wishes for Further Success
and Happiness

MR. and MRS. GELLIS
and Daughter

Veil Glück und Segen

SCHIU

fur Dein weiteres Leban

von

TATI, MAMI, MEUSCHI und RUTHI
Vienna

UNCLE SHMUEL and AUNT SHEINDI
New York

To

DAVID RETTER

We
Are
So
Very
Proud!

MARGIE, DANNY, LEA
Miami Beach, Florida

Congratulations from

OMNI-VAC, INC.

Boiler and Chimney Cleaning
Specialists

45 Devoe Street
Brooklyn, N. Y. 11211
(212 ST 2-1112

Congratulations and
Best Wishes

from

MIDTOWN VEAL and MUTTON

37 Legal Street

Newark, N. J.

With Pride and Joy
We Wish Our Son

DOV

and His Classmates

Bracha V'Hatzlacha on
this important occasion.

DR. and MRS. GEORGE RUBIN
and Family

Congratulations and
Best Wishes
to

JAY HARTMAN

from

DOROTHY KANITZ MITCHELL, C.L.U.

New York Life Insurance Co.

New York, N. Y. 10022

Plaza 5-8500

Compliments of

BURKSHIRE HDKF. CO.

1 West 37th Street

New York, N. Y.

Congratulations and
Best Wishes
to

SHLOMO RABINOWITZ

upon his graduation

from

ARNOLD and DOROTHY NEUSTADTER

Best Wishes to

SHLOMO RABINOWITZ

from

MR. and MRS. MARVIN J. HERSKOWITZ

Congratulations and Best Wishes
to our Dear Son and Brother

SHLOYME

and to the

ENTIRE GRADUATING CLASS OF 1971

MR. and MRS. ABRAHAM L. RABINOWITZ
and Matele

יתן השי"ת שתצליח בכל דרכיך
ותמשיך בתורה וביר"ש ונוכה לראות ממך רב נחת
אביך, אמך, ואחותך

MR. and MRS. FRANK KLEIN
Send Their Congratulations
and Best Wishes
to

SHLOMO RABINOWITZ

Upon His Graduation From
Torah Vodaath High School

Congratulations
and Best Wishes
to
our son

MOSHE AHRON

upon his graduation

MR. and MRS. KALMAN MANDEL
and Family

Compliments
to

RAPHAEL SHMULEWITZ

from

A FRIEND

Congratulations
to

CHAIM SCHWARTZ

from

MR. and MRS. KAUFMAN
and
CHAIM and ESTHER

Congratulations to
upon your graduation

YITZCHOK FRIEDMAN

from your

DAD and MOM
CHAYA, TZVI and SHMULIE

Congratulations and
Best Wishes
To
our dear nephew and cousin

CHESKEL MERMELSTEIN

from
UNCLE SCHMUEL and AUNT SURI
and cousins
CHESKEL, MOTTI, LEA PANETH

Mazel
Tov
to

our son

BARUCH

MR. and MRS. ILLES

Congratulations to
YITZCHOK PERL
upon his graduation

May we wish him
Bracha V'Hatzlacha
for the future

from
TATI, MOMMY, SHPRINCIE
ELIEZER, CHANCHI, and CHAYALA

Congratulations and
Best Wishes
To

HESHY RAND
upon your graduation

from
MR. and MRS. RAND
and Family

Lots of Luck to

YITZCHOK

upon his graduation

from

KAPLAN'S JEWELRY

Congratulations to
our dear grandson

PINCHUS

Have Much Mazel

Mr. and Mrs. Benjamin Feldman

Congratulations and Best Wishes
to **NATHAN DAVID RABINOWICH**

from

Rabbi and Mrs. S. Fischhoff
Rabbi and Mrs. L. Fischhoff
Mr. and Mrs. G. Fixler
Rabbi and Mrs. Eugene Lerner
Pirchei Agudath Israel of Crown Heights
to its wonderful president

Best Wishes to
our beloved son and brother

HERSHEL

upon his graduation

Rabbi and Mrs. Samuel Halpern
Debbie and Chaye

Congratulations
to our son

DAVID

Rabbi and Mrs. Issac Avigdor

Best Wishes
to

JAY

upon his graduation

from

The Gugenheimer Family

Congratulations
upon your graduation

Compliments of

THE AVIGDOR BROTHERS

Congratulations

to

MORDECHAI and SHMUEL

from

Mr. and Mrs. David Gelbtuch
and family

444-7575

Compliments of

MELVIN TILE and MARBLE CONTRACTORS

Medicine Cabinets - Hampers

Tile Repairs - Waterproofing Showers

Plaster Work

Free EStimates

Brooklyn, N. Y. 11234

Congratulations and Mazel Tov

to our dear son and brother

MOSHE

upon his graduation

Mr. and Mrs. Halpert and Family

ברכות ואיחולים לבביום לנכדי החביב והיקר

שלמה שרגא הכהן ראבינאוויטץ נ"י

יהי ה' עמך שתעלה במעלות התורה והיראה
כפי כשרונותיך הנעלים, ונוכה לראות ממך
רב נחת וכל טוב.

זקינך אוהבך, יהושע פרידמאן ורעיתו

Congratulations
and Best Wishes

to

Our dear great nephew

YAAKOV APPLEGRAD

May all your endeavors be
crowned with success.

Uncle Joe & Aunt Minucha

C. A. B. W. T.

D.

A. M. T. T. T. T. T.

M. T. P.

Mr. and Mrs. M. Retter

Compliments to all the

Young perilous drivers under
my tutelage.

Edward M. Martin,

Drivers Education Instructor

Mazel Tov upon your graduation

and good luck for the future

from

Mr. and Mrs. N. Fisher
and family

Montreal, 151, Que., Canada

HYacinth 8-7614-5

Brooklyn, N. Y.

HIRSCH BROTHERS BAKERY

Finest Bread, Rolls, Chalahs, Cakes
A Full Line Dietetic And For All
Affairs

1079 Clarkson Ave.
Near E. 94th St.

Special Passover Bak.
1018 Clarkson Avenue
Near E. 92nd St.

Congratulations

SHLOIME

upon your graduation

Aunt Fanny and Cirku

To Our Son

DAVID WEIS

Mazel Tov

May you have Bracha V'Hatzlacha
in your future years.

From your parents, brothers and sisters

Congratulations
and Best Wishes
to

LESLIE FRIEDMAN

upon his graduation

from

Mom, Dad and Itchy

Mazel Tov
and Best Wishes
to

SHMUEL GREENBERG

From your Mother, Father
Rivka, Daniel, Mayer

Lots of Luck and Happiness for the
Future. Only Success should Crown
your studies and all endeavors.

With much love from your
Parents and your sister Esther
Mr. and Mrs. A. Kornfeld
Montreal, Quebec

ב"ה

אנו מברכים איחולי הצלחה בתורה ויר"ש
להב' המופלג **אברהם יצחק שי'**
ירוו ההורים ממך שפע של נחת.
דורך
הרב חיים פינחס לובינסקי
ומשפחתו

ב"ה

לבננו הנחמד, אמן שעשועים שלנו
הבן המופלג

אברהם יצחק היקר שיחי'

שפע ברכות מחדרי לבותינו ומעמקי
רגשותינו שתעלה מעלה בחכמה
ובינת הלב, ותהי' בעץ שתול על פלגי מים
תשגשג ותפריח ולאילנא רבא תתעביר.
הורייך ואחותך באהבה

הרב שלמה זאב, פרידה, ושרה ציונהפמ

Congratulations
and Best Wishes
to

SHMUEL GREENBERG

From your grandparents
Mr. and Mrs. M. Cohen

Best Wishes
to our nephew and grandson

MARK SRULOWITZ

upon his graduation

Rabbi and Mrs. Harold Frankel
Mr. Abraham Rothblatt

Congratulations
and Best Wishes
to

YAAKOV ZVI DANZIGER

from
his parents, brother, and sisters

Congratulations to

YITZCHOK TRENCHE

upon your graduation

From your parents
Moish and Sandy Chavi and Reuvain
and Yakov

Congratulations
and Best Wishes
to

ROBERT PAPA

upon the occasion of his graduation

from
Mr. and Mrs. A. Shonberber
and family

Congratulations to

BILLY ADLER

upon his graduation

from the
Service Cycle Supply Corp.
50-21 69th St.
Woodside, N. Y. 11377

Congratulations
and Best Wishes
to

ISRAEL MINZER

upon his graduation

from his parents,
brothers, sister, nephew

Congratulations
to
our son

YAAKOV

Rabbi and Mrs. Licht
Gail and Yosef

ליצחק קארנפעלד

שא נא את ברכתנו הכנה
לרגל הגיעך לבגרות בלמודיך,
ויהי רצון שתלך מחיל אל חיל.
משפחת חיים קארנפעלד

A. C. Kornfeld B.A. B. Com. LLB.
Saskatoon, Sask.
CANADA

Congratulations and
and Best Wishes to
our dear son

SELIG

upon his graduation

Mr. and Mrs. I. Grossman and Family

Congratulations to

Shaya

upon his graduation

Preiserowicz Family

Compliments of

Mauzone Home Kosher Products
69-42 Main St.
Flushing, N. Y. 11367
BO 1- 7723

Proud Grandparents of

Dov Zev Rubin

and

Mayer Leib Rubin

Mr. and Mrs. Max Rubin

Lots of Luck to

my grandson

Yaakov Tzvi Danziger

Mathilde Goldberger

Congratulations to

Louis Kanner

from

Mr. and Mrs. Klagsbald

Mazel Tov to

Benjamin Lonner

Adler and Wesel Families

Pinny . . .

B'simcha Tzasaou

Yossi

Mazel Tov and Best Wishes
to our dear son and brother

David M. Ziemba

May your future be lit with the
light of Torah and Success.

From Your Family

Pinny . . .

U'vsholom Tuvulun

Aryeh

Compliments of

Blue Bell
Lumber & Moulding Co., Inc.
2360 Amsterdam Avenue
New York, N. Y. 10003

Compliments to

Lanson Rainwear Corp.

512 Seventh Avenue

New York, N. Y. 10018

Congratulations to

Abe Liss

from brother and sister-in-law

Mr. and Mrs. Sol Liss

Best Wishes and Hatzlocho to

Benjamin Lonner

from

Mr. and Mrs. J. Behrend

Congratulations and
and Best Wishes to
Benjamin Lonner
upon his graduation
from
his parents, brothers & sisters

Good Luck to
SHLOYME RABINOWITZ
from
Mr. and Mrs. Earl H. Spero

Congratulations to
Abe Liss
from
Mochan Painting Supplies
47 Lee Ave.
Brooklyn, N. Y. 11211
EV 7-4108

Best Wishes to our Grandson
Arthur Neil Glatt
May he achieve and grow,
live long and prosper.
Mr. & Mrs. Samuel Kind

Compliments of
Kova Hatters
4707 13th Avenue
Brooklyn, N. Y. 11219

Air Conditioner Sale
Lowest Prices in New York
From \$89.95
See Our Large Display
Golden Buys
4103 13th Ave., Brooklyn

Congratulations and Best Wishes
Our Beloved Nephew and Cousin
Zvi Bendet Gutter
from
Rabbi and Mrs. E. Chazan and Family

Congratulations to my Grandson
Yaakov Licht
upon his graduation
Mrs. Sarah Presberg

Mazel Tov and Best Wishes ot
Berish
upon his graduation
from his parents
Mr. and Mrs. Fishman and Family

Congratulations to
Chaim Schwartz
MR. AND MRS. DAVID KATZ

Congratulations on the Ocassion
of your graduation
Mr. and Mrs. Q. Gross & Son
6285 Lennox Ave.
Montreal, 151, Que., Canada

To Our Nephew
Mr. and Mrs. O. Herzka

Congratuatuons on the Ocassion of
your graduation
Mr. and Mrs. A., Zafir & Eddy
2557 Bedford Rd.
Montreal 151, Que., Canada

Compliments of
"Meal Mart"
1920 Avenue M
Brooklyn, New York

Compliments to
Avrohom Lowinger
Herzog and Adams Inc.

Compliments to
Avrohom Lowinger
Gutwirth Diamond Corp.

Compliments of
Meyer Kulle Drug Shop
501 Empire Blvd.

Compliments of
S & E Butcher Shop Inc.
1421 Coney Island Ave.

Compliments of
Mark's Bicycles Inc.
3047 Avenue U B'klyn.
NI 6- 9528 - "Schwinn" - Sales & Service

Compliments of
Focus Electronics & Gifts
4809 13th Ave., Bklyn.
871-4484

Compliments of
H. Schoenfeld - Glass
840 McDonald Ave.
B'klyn., N. Y. 11218

Compliments of
Levy's Wholesale Meat
To Howard Makowsky

Compliments of
Howard Cycle Shop
To Billy Adler

Compliments of
Troy Fuel Oil Co. Inc.
2772 E. 66th St.
B'klyn., N. Y. 11234

Congratulations to the
Graduating Class of 1971
from
Mr. and Mrs. H. Husarsky & Son

Compliments of
Boro Fuel Oil Co., Inc.
2 Church Avenue
B'klyn., N. Y. 11218

Compliments of
Con - Val Oil Corp.
4119 18th Ave.
B'klyn., N. Y. 11218
TR 1-1100

Congratulations to our Nephew
Ali Dembitzer
from
Yaakov and Ruth Neuberger

Compliments of
Bridge Check Cashing Co. Inc.
236 Broadway
B'klyn, N. Y. 11211

Congratulations to
Jay and Mark,
from
Lamm's Butcher Shop
73 Lee Avenue

Good Luck Shloyme
upon your graduation
The Grosses

Best Wishes to
Arthur Neil Glatt
from
Sam's Fruit & Vegetable Market

Compliments of
Baskin-Robbins Ice Cream
116-26 Metropolitan Ave.
Kew Gardens, N. Y.

Compliments and Best Wishes
to

Howard Makowsky

from
Rabbi and Mrs. O. Chechik

Congratulations to

Chaim Schwartz

from
his Parents and Brother

Congratulations

David

Mr. and Mrs. Sol Horowitz

To our son

Howard

upon his graduation
Rabbi and Mrs. I. Makowsky
and brother Abraham

Congratulations and
and Best Wishes to

Robert Papa

upon the occasion of his graduation
from
Mr. and Mrs. M. Gottlieb & Family

Congratulations and Best Wishes
to our son

Robert

upon the occasion of his graduation
from his parents
Mr. and Mrs. J. Papa

Congratulations and Best Wishes
to our dear son & brother

Yaakov

Mr. and Mrs. Simcha Applegard & Toby

Congratulations and
and Best Wishes to

Herschel Ungarischer

from
Mr. and Mrs. I. Ungarischer & Family

To Moshe

Congratulations on your graduation

Mom, Dad and Family

Congratulations and Lots of Luck

to

Israel Minzer

from
Sco-Fuel Oil Co., Inc.
3524 Church Avenue

Compliments of

Rachel and Issie Schawl

5790 Darlington Ave.
Montreal, Quebec

Congratulations
and Hatzlacha Raba
to our dear grandson

Ali Demitzer

from
Dr. and Mrs. Neuberger

Mazel Tov and Best Wishes
to our dear nephew and cousin

Moishe

upon his graduation
Mr. and Mrs. Harry Stein and Family

Congratulations
to

Shmuel

upon his graduation
from
Mr. and Mrs. Wharman and Chaim Dove

Mazel Tov
To our dear friend

Yaakov Licht

upon his graduation
The Braude Family

Compliments of

A FRIEND

Compliments to

A. Schwartz

from

B. Wilhelm Company

Congratulations and
and Best Wishes to
our Gradson

Yaakov Applegrad

Mr. and Mrs. M. Cohen

Compliments to

Benjamin Lonner

from

47h Photo Inc.
67 West 47th St., N. Y. 245-3360

ES 6-5101

998-9101

Joeph Rose

Pianos Tuned

Regulated Repaired

1802 Ocean Avenue (Nr. Ave. M)

Martin A. Moshel
Real Estate & Insurance

4912 - 18th Ave.
Brooklyn, N. Y. 11204
633-4365-6

Western Vacuum Bag Mfg. Inc.
Designers of
Paper & Cloth Vacuum Cleaner
Replacement Bags

198-210 16th Street
Brooklyn, N. Y. 11215
788-2801

Compliments to

Shloyme Rabnowitz

Mr. and Mrs. Louis J. Septimus

Congratulations to our Son

Steven

Upon your graduation

From Mommy and Tate

Compliments of

All City Poultry Corp

211 No. 4th Street
Brooklyn, N. Y. 11211

EV 7-2796

EV 7-8881

EV 4-9896

Congratulations to our Brother

STEVEN

upon his graduation

Love, Judi, Margie, Rifky & Yosie

Congratulations to

Samuel Gut

from

Mr. and Mrs. Samuel Stern

Congratulations to

Martin Greenwald

upon his graduation

Cameo Coal & Fuel Co.
3921 14th Ave.
Brooklyn, N. Y. 11218

Compliments of

Oscar Kaufman

Manufacturing Furrier
134 West 29th St.
New York, N. Y. 10001
OX 5-2978

Best Wishes to

Arthur Neil Glatt

from

J & J Service Station
980 Linden Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11236

From Mr. Nissenbaum to his students;

hithft

ewoayoc

ewoayoc

enlluik

Stuots

Compliments of

Abraham Philips & Sons Inc.

44 East Broadway
New York, New York



Congratulations from
Rosenblum's Grocery Store
Kew Gardens, N. Y.

Compliments of
Mr. and Mrs. Chaim S. Schondorf

Congratulations to
Avrohom Lowinger
from
Dr. and Mrs. Oscar Halle

Compliments of
Remsen Supermarket, Inc.
9004 Avenue A, B'klyn.
DI 2-6169

Compliments of
Meal Mart, "Your Personal Chef"
To Arthur Glatt

Chaim's Cholev Yisroel Pizza
904 Cortelyou Road
Wishes all the Best of Luck

Compliments of
Mendel

Compliments of
Mr. and Mrs. Israel Green

In honor of our nephew
Yaakov Applegrad

Compliments of the Kroen Family
To Berish Fishman
upon his graduation

Best wishes to
Berish Fishman
from
Mr. and Mrs. L. Hellman & Family

Congratulations to
Hershel Halpern
from David and Shelia Kumin

Congratulations to
Israel Minzer from
Pride Food Corp.
420 South 5th St.

Compliments of
Jaffa

Compliments of
Drimmer Gift Center Inc.
329 Kingston Ave.

Congratulations to
Jacob Danziger & Samuel Gut

Compliments of
Glazer Bros., Inc.
Hardware and Appliances
200 Remsen Ave., PR 4-5300

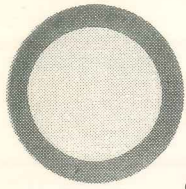
Congratulations to
Yossie Zelmanovitz
from
Samuel Self-Service Grocery

Congratulations to
Shmuel
from
Jack and Fagie Wahrman

Compliments to
David Rozen
from a friend

Congratulations to
Yigal Brayer
from Fleischman, Heyman & Co.

Congratulations to
Yanki Slamovits
from Dr. and Mrs. H. Rosenberg
Kew Gardens, N. Y.

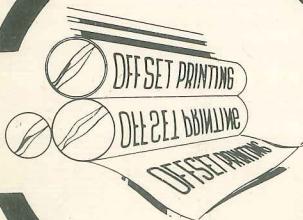


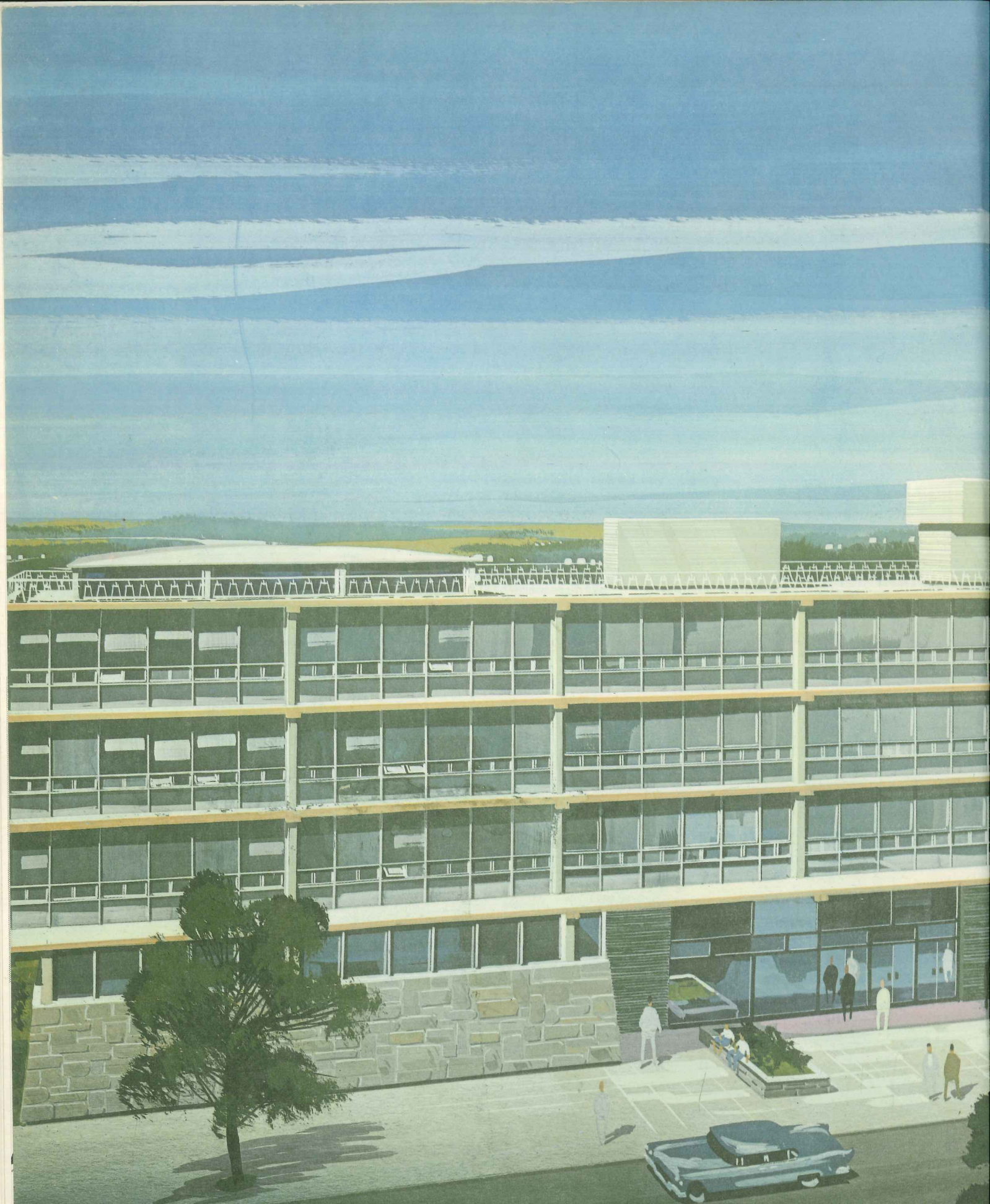
Congratulations and Best Wishes

COLOR PRINTERS AND LITHOGRAPHERS

Ellner Printing Company

75 Spring Street • New York City 12 • WO 6-0282





HAUSMAN & ROSENBERG, ARCHITECTS.

